

กจ (ทองพูนผล)

1

2533

ฉ. 4



กจ (ทองพูนผล)

1

2533

ฉ. 4

หนังสือที่ระลึกในพิธีเปิดที่ทำการ
ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองพูนผล)

วันพุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓



ห้องสมุดต่อเลขที่หอสมุด
(www.library.coi.go.th)

เลขทะเบียน.....	16
เลขหมู่.....	ก (ทอสงกาน)
.....	2533
.....	ค.4
วันเดือนปี.....	

ที่ระลึก ในพิธีเปิดที่ทำการ
ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองพารุณี)
วันพุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓

พระราชดำรัส
ใน
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช



“...หลักใหญ่ของกฎหมายที่ว่า ประชาชนทุกคนจะต้องทราบถึงกฎหมายนั้นจะ
มาใช้ในการไม่ได้ เพราะว่าประชาชนในที่บางส่วนไม่ทราบถึงกฎหมาย ด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่
หรือฝ่ายปกครองไม่ได้มีโอกาสไปชี้แจง และประชาชนเหล่านั้นก็ไม่มีโอกาสที่จะทราบว่า
เราวางหลักเกณฑ์ไว้อย่างไร อันนี้ก็เป็นปัญหาใหญ่ที่จะให้การปกครองหรือความเรียบร้อย
เกิดขึ้นได้ก็ต้องนำความรู้ไปถึงประชาชน ในเมื่อประชาชนยังไม่มีความรู้ จะไปบอกว่าเขา
ไม่รู้ไม่ได้...”

ตัดตอนจากพระราชดำรัสพระราชทานแก่คณะกรรมการจัดงาน “นิทรรศการรำลึก” ครั้งที่ ๒
ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๑๓



สำเนาจาก... ประธานศาลฎีกา



ศาลนับเป็นสัญลักษณ์แห่งความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และลืออำนาจพิพากษาราคคดี ซึ่งขัด อย่างเป็นกึ่งกลางและเที่ยงธรรม เป็นที่ยอมรับของทุก ฝ่ายตามหลักนิติธรรม ศาลจึงเป็นสัญลักษณ์แห่งความ เจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาของสังคมแห่งมนุษยชาติด้วย

ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่กระทรวงยุติธรรมได้เปิดดำเนินการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ขึ้นในวันนี้ และเชื่อว่าศาลนี้จะเป็นเครื่องหลาแห่งความร่มเย็นเป็นสุขของประชาชนชาวอำเภอทองผาภูมิและอำเภอ สังขละบุรี ด้วย

ใครขออำนาจแห่งธรรมอันเป็นหลักเป็นประธานในการอำนวยความยุติธรรมทั้งปวง จงคุ้มครองและอภิบาล ให้ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) แห่งนี้ จงมีความมั่นคงถาวรคู่กับประชาชนชาวอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี ตลอดไป

(นายอานันท์ กัลยาณมิตร)

ประธานศาลฎีกา

สำเนาจาก... รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม



การพระราชทานยศธรรมเพื่อให้ประชาชน
ผู้มีบรรดาศักดิ์ได้รับความสะดวก ประหยัดในการใช้บริการ
ทางศาลโดยทั่วถึง นับเป็นนโยบายหลัก และเป้าหมาย
สูงสุดของกระทรวงยุติธรรม

การเปิดทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)
นับเป็นการจัดให้มีบริการทางศาลที่มีความใกล้

ตัวประชาชนมากยิ่งขึ้น อันเป็นความสำเร็จอีกก้าวหนึ่งของกระทรวงยุติธรรมมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาส
ในการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ประชาชนตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่น ทั้งเป็นเครื่องชี้ให้เห็น
เตือนใจถึงความปรารถนาดีของรัฐบาลขอประชาชนในการพัฒนาสังคมคุณภาพของประเทศไทย

ไม้อีกาสอนเป็นมงคลแห่งการเปิดทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) นี้ ใครขออาชญากรรมพระ-
ศรีรัตนตรัยจงกลบัณฑลให้ศาลแห่งใจมีความมั่นคง ยั่งยืน คู่กับประชาชนชาวทองผาภูมิและสังคมบริบทต่อไป

พลตำรวจโท

(จำรัส บังกลารัตน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำเนาจาก... ปลัดกระทรวงยุติธรรม



การอำนวยความสะดวกนั้นเป็นปัจจัยสำคัญ
หนึ่งที่ทำให้สังคมมีความสงบ ร่มเย็นและเป็นปึกแผ่น
อันส่งผลต่อความเจริญของภมในทก ๆ ด้าน กระทรวง
ยุติธรรมจึงมีปณิธานอันแรงกล้าในการกระจายบริการ
ทางดำเนินไปสู่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศไทยในทุกพื้นที่

การเปิดดำเนินการศาลจังหวัดกาญจนบุรีใช้เอาทองผาภูมิ จึงเป็นอีกก้าวหนึ่งแห่งการบรรลุถึงปณิธานอัน
แน่วแน่นั้น และเชื่อว่าศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) แห่งนี้จะเป็นก้าวสำคัญอีกก้าวหนึ่งในกิจการศาลของประเทศ

ใครขอารธนาคุณพระศรีรัตนตรัยตลอดจนอำนาจแห่งคุณความดีทั้งปวงจงคุ้มครองให้ศาลจังหวัด
กาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) จงสถิตสถาพรคู่กับประชาชนชาวอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสี่ละบุรี ตลอดไป

(นายสวัสดิ์ โชติพานิช)
ปลัดกระทรวงยุติธรรม

สำเนาจาก... อธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๗



นายสมปอง เสนเนียม
อธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๗



นางชนิดี วัชรพงศ์ ต่อการณ
รองอธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๗

เมื่อเจ็ดกยทศวรรษก่อนความเจ็บไข้ได้ป่วยที่โรงพยาบาลเพื่อบรรเทาความเจ็บป่วย เมื่อเจ็บไข้หรือใจเจ็บเพราะถูกผู้อื่นหมิ่นแหว่งแต่โดยไม่ชอบธรรมไม่ว่าทางคดีแพ่งหรือคดีอาญา ก็โบยศาลเพื่อให้ชำระความ ให้ศาลได้ข้อความเป็นแหล่งประสพความยุติธรรมแห่งสุดท้าย

ในการจัดตั้งศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ของหม่อม) ขึ้น เป็นความพยายามของทรงราชการที่จะให้ความสะดวกแก่ประชาชนที่อยู่ห่างไกลศาลจังหวัดจะได้รับบริการด้านความยุติธรรมได้สะดวกรวดเร็วขึ้น

ถ้าเจ้าขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยช่วยคลี่คลายคดีให้คณะผู้พิพากษาและข้าราชการตุลาการแห่งศาลนี้จงประสพความสุขความเจริญ สุขภาพแข็งแรงเพื่อที่จะช่วยกันสร้างคามยุติธรรมให้แก่สังคมและเพื่อบรรเทาความเจ็บไข้ให้แก่ประชาชนที่ถูกรบเร่รังแกจนท้อแท้

(นายสมปอง เสนเนียม)

อธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๗

อธิบดีฯ รองอธิบดีฯ และผู้พิพากษาหัวหน้าศาลฯ ระหว่างดำเนินการ



นายชลอ กลับดี
อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗ ระหว่างดำเนินการ
ปัจจุบันเกษียณอายุราชการ



นายประยูร มุสิกสตรี
รองอธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗ ระหว่างดำเนินการ
ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอธิบดีผู้พิพากษามาตร ๖



นายเรวัต อิศรภรณ์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างดำเนินการ
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอาญากาญจนบุรี



นายศรีศักดิ์ อินทรกำแหง
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างดำเนินการ
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง

คณะผู้พิพากษาศาลจังหวัดกาญจนบุรี



นายปราโมทย์ พิพิชัยปราโมทย์
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
จังหวัดกาญจนบุรี



นายประจวบ กระจงทิม
ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
ประจำกระทรวง



นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์
ผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดกาญจนบุรี



นายวิวรรต นิมละมัย
ผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดกาญจนบุรี



นายสุพจน์ บุญปรีอาทร
ผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดกาญจนบุรี



นายสันติ วงศ์รัตนานนท์
ผู้พิพากษา
ศาลจังหวัดกาญจนบุรี

ช่วยทำงานในตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี

สำเนาจาก... ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี



ความยุติธรรม เป็นความปรารถนาของ
มนุษย์ทุกคน มนุษย์จะดำรงชีวิตอยู่ในโลกได้อย่าง
สันติสุข หากโลกเต็มไปด้วยความยุติธรรม

“ศาล” ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ธรรมที่
สำคัญที่สุด ในการสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม

การก่อตั้งศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ของผามูมิ) เพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง ถือเป็นนิมิตหมายอันดีของชาวจังหวัดกาญจนบุรี
โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวอำเภอของผามูมิและอำเภอสังขละบุรี ที่จะได้มีสถานที่พึ่งในการสร้างความยุติธรรม และความ
สงบสุขให้เกิดขึ้นแก่ชาวจังหวัดกาญจนบุรีมากยิ่งขึ้นต่อไป

ในโอกาสอันเป็นสิริมงคล เนื่องในการเปิดศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ของผามูมิ) แห่งใหม่ ข้าพเจ้าขออวยพร
ให้การดำเนินกิจการของศาล ประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์พร้อมทั้งขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย จงดบันดาล
ให้คณะข้าราชการศาลทุกท่าน ประสบแต่ความสุขความเจริญ หากประสงค์สิ่งใดก็ขอให้สมปรารถนาทุกประการ เทอญ

(นายกษิต ภิรมย์)

ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี

กำหนดการ

พิธีเปิดสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดกาญจนบุรี และพิธีเปิดทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)

วันพุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

- | | |
|-------------------|---|
| เวลา ๗.๐๐ นาฬิกา | - ออกเดินทางจากกระทรวงยุติธรรม |
| เวลา ๙.๐๐ นาฬิกา | - เดินทางถึงจังหวัดกาญจนบุรี |
| เวลา ๙.๑๕ นาฬิกา | - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานในพิธีเปิดสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดกาญจนบุรี |
| | - ชมสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลจังหวัดกาญจนบุรี |
| เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา | - รับประทานอาหารกลางวัน |
| เวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา | - ออกเดินทางจากจังหวัดกาญจนบุรี |
| เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา | - เดินทางถึงศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) |
| เวลา ๑๕.๑๕ นาฬิกา | - รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ประธานในพิธี จุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย รับศีล |
| | - นายถนอม หงษ์สุตา กรรมการผู้จัดการบริษัท กาญจนบุรีทอไม้ จำกัด กล่าวมอบอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) |
| | - ประธานในพิธีรับมอบอาคาร และกล่าวตอบ |
| เวลา ๑๕.๒๕ นาฬิกา | - อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗ กล่าวรายงาน |
| | - ประธานในพิธีกล่าวตอบ แล้วประกอบพิธีเปิดแพรคลุมป้ายชื่อศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) |
| | - พระสงฆ์เจริญชัยมงคลคาถา |
| | - ถวายจุดปัจจัยไทยทานแด่พระสงฆ์ |
| | - ประธานในพิธีมอบโล่และเกียรติบัตร แก่บุคคลผู้มีส่วนร่วมในการก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) |
| | - ชมที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) |
| เวลา ๑๖.๐๐ นาฬิกา | - เสร็จพิธี |



สารบัญ

คำกล่าวมอบและรับมอบอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)	๑
คำกล่าวรายงานโดยอธิบดีผู้พิพากษาศาล ๗	๓
คำกล่าวตอบของรัฐมนตรีกว่าการกระทรวงยุติธรรม	๕
ประวัติ ฯพณฯ พลตำรวจโท จาริส มงคลารัตน์ รัฐมนตรีกว่าการกระทรวงยุติธรรม	๗
ผลงานของ ฯพณฯ พลตำรวจโท จาริส มงคลารัตน์ รัฐมนตรีกว่าการกระทรวงยุติธรรม	๑๑
คำสั่งศาลจังหวัดกาญจนบุรี เรื่องกำหนดการนั่งพิจารณาของศาลจังหวัดกาญจนบุรี	
ณ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี	๑๗
ประวัติศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)	๑๙
การไปศาลและการปฏิบัติคดีในศาล	๓๓
- การไปเป็นพยานศาล	๓๕
- การผิดฟ้องและฝากขังในศาลแขวง	๓๗
- การผิดฟ้องและฝากขังในศาลอาญาหรือศาลจังหวัด	๓๗
- การผิดฟ้องและฝากขังในศาลอุทธรณ์และฎีกา	๓๘
- การสืบคดีในศาล	๓๘
- การประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย	๔๓
กฎหมายที่ประชาชนควรรู้	๔๕
- ความรู้เรื่องใช้ทะเบียนราษฎร์	๔๕
- การทำบัตรประจำตัวประชาชน	๕๓
- ความรู้เกี่ยวกับ พร.บ. ประถมศึกษา	๕๔
- ความรู้เกี่ยวกับการเกณฑ์ทหาร	๕๔
- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัว มรดก	๕๖
- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง	๖๑
- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน	๗๐
- ความรู้เกี่ยวกับทะเบียนอาวุธปืน	๗๒
- ความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการใช้เชื้อ	๗๕
ขอขอบคุณ	๗๗
- ผู้สนับสนุนในการสร้างอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)	
- ผู้สนับสนุนในการจัดทำหนังสือ	



คำกล่าวมอบ

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ให้แก่กระทรวงยุติธรรม
ของ

นายถนอม หงษ์สุตา
กรรมการผู้จัดการบริษัท กาญจนบุรีทำไม้ จำกัด

กราบเรียน ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ท่านปลัดกระทรวงยุติธรรมและคณะ ตลอดจนพี่น้อง
ชาวจังหวัดกาญจนบุรีและท่านผู้มีเกียรติที่เคารพ

โดยที่จังหวัดกาญจนบุรีมีเนื้อที่กว้างขวางมาก ประชาชนจำนวนมากยังมีฐานะค่อนข้างยากจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มหลອງ ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรีประมาณ ๑๔๖ กิโลเมตร และ ๒๒๐ กิโลเมตร ตามลำดับ เมื่อประชาชนในสองอำเภอนี้มีความหรือมีความจำเป็น จะต้องไปติดต่อราชการที่ศาลจังหวัดกาญจนบุรี จะต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายเป็นอย่างมาก อาพณา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี ได้เล็งเห็นถึงความลำบากเดือดร้อนของประชาชนในเรื่องนี้ ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือลดภาระเป็นการแบ่งเบาภาระให้แก่ประชาชนในสองอำเภอนี้ อาพณา จึงได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องมาตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เพื่อขอจัดตั้งศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ขึ้น โดยศาลดังกล่าวมีเขตอำนาจตลอดอำเภอทองผาภูมิ และอำเภอส้มหลອງ จังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้ อาพณา ได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่อง トラบจนกระทั่ง อาพณา ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งกระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วได้อนุมัติให้จัดตั้งศาลดังกล่าวขึ้น ทั้งได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบแปลนอาคารศาลให้ด้วย การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ได้ดำเนินการตลอดมาด้วยความสมัครสมานสามัคคีของบรรดาข้าราชการ พ่อค้า อากิเช่น บริษัท กาญจนบุรีทำไม้ จำกัด และประชาชน เป็นอย่างดีและภายในระยะเวลาอันสั้น อาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) จึงได้ก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะเปิดทำการได้ กระผมนายถนอม หงษ์สุตา กรรมการผู้จัดการบริษัท กาญจนบุรีทำไม้ จำกัด ในนามของข้าราชการ พ่อค้า และประชาชน ผู้ร่วมกันจัดสร้างจึงใคร่ขอมอบอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) สถานที่ที่จะอำนวยความสะดวก และเป็นที่พักพิงสุดท้ายของประชาชนในเขตอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มหลອງ จังหวัดกาญจนบุรี ไว้ให้เป็นสมบัติของกระทรวงยุติธรรมต่อไป



คำรับมอบ

อาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)

ของ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

เรียน ท่านตัวแทนข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน และท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ตลอดจนท่านผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน

ข้าพเจ้าในนามของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รู้สึกซาบซึ้งในอุปการะคุณของท่านตัวแทนข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน และท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) เป็นอย่างยิ่ง กรณีดังกล่าวนอกจากจะเป็นการช่วยเหลือแก่ทางราชการแล้ว ยังเป็นการช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดีในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังखละบุรี ซึ่งแต่ก่อนต้องประสบความขัดข้องในการติดต่อราชการกับศาลจังหวัดกาญจนบุรี อันสืบเนื่องมาจากความห่างไกลของอำเภอทั้งสองกับศาลจังหวัดกาญจนบุรีด้วย การจัดตั้งศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) นอกจากจะเป็นการช่วยเหลือทางราชการในการสร้างขวัญกำลังใจแก่คนในท้องถิ่นแล้ว ท่านทั้งหลายยังได้ถือว่าเป็นตัวอย่างอันดียิ่งในการสร้างความเจริญให้แก่ท้องถิ่นของท่านอีกด้วย ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) นี้ จึงเปรียบประดุจอนุสรณ์แห่งความร่วมมือร่วมใจระหว่างรัฐและเอกชนที่ได้ฝากไว้ให้แก่ลูกหลานชาวอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังखละบุรีอย่างแท้จริง ข้าพเจ้าในนามของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมซึ่งเป็นชาวจังหวัดกาญจนบุรีด้วยผู้หนึ่ง จึงใคร่ขอขอบคุณท่าน ตัวแทนข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน และท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) แห่งนี้อีกครั้งหนึ่ง และใคร่ขอรับมอบอาคารศาลดังกล่าวไว้ด้วยกตัญญูตาจิต ขอให้อันนิสงค์แห่งคุณความดีข้างต้นได้ส่งผลให้ท่านทั้งหลายจงประสบความสุข และความสำเร็จในชีวิตโดยทั่วหน้า และได้รับการจดจำไว้ในใจของชาวอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังखละบุรี ตลอดไปตราบนานเท่านาน



คำกล่าวรายงาน

โดย

นายสมปอง เสนเนียม อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)
วันพุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓

ขอประทานกราบเรียน ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กระผมและข้าราชการศาลจังหวัดกาญจนบุรี รู้สึกเป็นเกียรติและปิติยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้กรุณามาเป็นประธานในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ในวันนี้

ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) นับเป็นผลงานอันน่ายกย่องอีกชิ้นหนึ่งซึ่ง ฯพณฯ พลตำรวจโทจำรัส มังคลารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้ฝากไว้แก่ประชาชนชาวจังหวัดกาญจนบุรี ท่านได้มีส่วนอย่างสำคัญในการสนับสนุนด้านกำลังทรัพย์ตลอดจนกำลังสติปัญญาในการริเริ่มก่อตั้งศาลแห่งนี้ขึ้นตั้งแต่ครั้งที่ท่านดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรีจวบจนท่านดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ท่านได้ดำเนินการในเรื่องนี้ต่อภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง จนกระทั่งศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ได้จัดตั้งขึ้น ศาลแห่งนี้จะมีส่วนอำนวยความสะดวกในการติดต่อราชการศาลแก่ประชาชนผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอทองผาภูมิ ซึ่งอยู่ห่างจากศาลจังหวัดกาญจนบุรีถึง ๑๔๖ กิโลเมตร รวมทั้งประชาชนผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอส่งขาลบุรี ซึ่งอยู่ห่างจากศาลจังหวัดกาญจนบุรีถึง ๒๒๐ กิโลเมตร เป็นอย่างยิ่ง และจะนำความเจริญเป็นเอกภาพการมาสู่ท้องถิ่นด้วย เหนือสิ่งอื่นใดกระผมเชื่อว่าการจัดให้มีศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ขึ้นนี้จะเป็เครื่องแสดงถึงความห่วงใยและเอาใจใส่ที่ทางบ้านเมืองมีต่อประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศในการให้หลักประกันแห่งความเป็นกลางและความเที่ยงธรรม อันจะนำมาซึ่งความอบอุ่นใจแก่ประชาชนในเขตอำนาจศาลนี้ด้วย

ศาลจังหวัดกาญจนบุรีได้มีคำสั่งกำหนดให้ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) นั่งพิจารณาตั้งแต่ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ เป็นต้นไป โดยให้ใช้อำนาจตามความในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระ- ธรรมนูญศาลยุติธรรม เฉพาะในคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกิน เจ็ดปีไม่ว่าจะมีโทษปรับหรือไม่ ที่เกิดขึ้นในท้องที่ หรืออยู่ในอำนาจของสถานีตำรวจภูธรอำเภอทองผาภูมิ และสถานีตำรวจภูธรอำเภอส้มชัญบุรี การไต่สวนการชันสูตรพลิกศพที่ความตายเกิดในเขตอำเภอทองผาภูมิ และอำเภอส้มชัญบุรี คดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินห้าหมื่นบาท อันเกี่ยว ด้วยอสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่ในอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มชัญบุรี หรือสิทธิหรือ ประโยชน์ใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินเหล่านั้น หรือที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มชัญ- บุรี ทั้งนี้โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทุกส่วน อันได้แก่ กรมตำรวจ กรมอัยการ และกรมราชทัณฑ์

บัดนี้ได้เวลาอันเป็นอุดมมงคลฤกษ์แล้ว กระผมขอกราบเรียนเชิญท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวง ยุติธรรม ได้โปรดประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ อาคารแห่งนี้ ในอันที่จะได้ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนสืบไป



คำกล่าวตอบ

โดย

พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)

วันพุธที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓

ท่านอธิบดีผู้พิพากษามาสด ๗ และท่านผู้ที่มีเกียรติทั้งหลาย

ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นเกียรติและมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีโอกาสมาประกอบพิธีเปิดอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ในวันนี้

กระทรวงยุติธรรมภายใต้การนำของรัฐบาลนี้ได้คำนึงโดยเสมอมาว่าการรักษาความยุติธรรมของสังคมจะเป็นหลักประกันให้สังคมนี้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างปลอดภัย ราบรื่นและสงบสุข การกระจายความยุติธรรมไปสู่ท้องถิ่นอย่างทั่วถึง เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างมีระบบและอย่างต่อเนื่อง โดยถือประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ การจัดตั้งศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) จึงนับเป็นผลแห่งความพยายามเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังได้กล่าวข้างต้น และข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นพิเศษที่ศาลแห่งนี้ได้ริเริ่มขึ้นโดยข้าพเจ้าได้มีส่วนในการช่วยดำเนินการมาแต่แรกเริ่มด้วย ข้าพเจ้าใคร่ถือโอกาสนี้ขอบคุณต่อท่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อความสำเร็จในการก่อตั้งศาลแห่งนี้ด้วยความจริงใจ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าศาลแห่งนี้จะเป็นสัญลักษณ์แห่งการร่วมแรงร่วมใจที่ชาวกาญจนบุรีได้มีส่วนช่วยเหลือรัฐบาลในการจัดให้มีขึ้นด้วย

ข้าพเจ้าใคร่ขอขอบคุณคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งและเปิดทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ที่ได้สนองนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงยุติธรรมในส่วนนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณส่วนราชการทุกส่วน ข้าราชการทุกฝ่ายและท่านผู้ที่มีเกียรติทุกท่าน ที่ได้ให้ความเอื้อเฟื้อร่วมมือด้วยประการต่าง ๆ ตลอดจนที่ได้ให้เกียรติมาร่วมพิธีในวันนี้ ขอให้ทุกท่านจงประสบแต่ความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

บัดนี้ ได้เวลาอันเป็นศุภฤกษ์มงคลกาลแล้ว ข้าพเจ้าขอประกอบพิธีเปิดอาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลกได้โปรดดลบันดาลให้อาคารที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) จงสถิตสถาพรเป็นที่ประสิทธิ์ประสาทความยุติธรรมแก่ประชาชนชาวอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสองขันสืบไป

ประวัติ

ฯพณฯ พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประวัติส่วนตัว

เกิดวันที่	เสาร์ที่ ๙ เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๔ อำเภอฟุทธาราม จังหวัดราชบุรี
ที่อยู่ปัจจุบัน	๑๒๘ ซอยอรุณวิมล ถนนราชปรารภ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ โทร. ๒๔๕๒๘๓๑, ๒๔๖๓๔๘๗
บิดา	นายจ้าง มังคลารัตน์
มารดา	นางเจริญ มังคลารัตน์
สถานภาพทางครอบครัว	ได้สมรสกับนางลำไย มังคลารัตน์ มีบุตรรวม ๓ คน หญิง ๑ คน, ชาย ๒ คน

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษา	จากโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
มัธยมศึกษาตอนต้น	ชั้นมัธยมปีที่ ๔ โรงเรียนประจำจังหวัดกาญจนบุรี “วิสุทธรังษี” พ.ศ. ๒๔๗๘
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนมัธยมศึกษาบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. ๒๔๘๐
เตรียมอุดมศึกษา	เตรียมปริญญา (รุ่นที่ ๑) ของแผนกเตรียมปริญญาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง พ.ศ. ๒๔๘๒
ปริญญาตรี	ปริญญาตรีทางกฎหมาย จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับปริญญาธรรมศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๔๘๗

ประวัติการทำงาน

- สารวัตรใหญ่สถานีตำรวจนครบาลชนะสงคราม
- ผู้กำกับการตำรวจนครบาล สายที่ ๒
- รองผู้บังคับการตำรวจนครบาลเหนือ
- รองผู้บังคับการตำรวจภูธร เขต ๕ (จังหวัดอุดรธานี)
- ผู้บังคับการตำรวจภูธร เขต ๓ (จังหวัดนครราชสีมา)
- ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจภูธร
- รองผู้บัญชาการตำรวจภูธร
- ผู้บัญชาการตำรวจภูธร
- ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ
- หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย
- สมาชิกสภานิติบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๑๕, ๒๕๑๗
- สมาชิกสภาสมัชชาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๑๗
- กรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๑๗
- อดีตประธานคณะกรรมการการปกครอง สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๒๙
- อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. ๒๕๒๖, ๒๕๒๙

การอบรมหรือดูงานจากต่างประเทศและในประเทศ

ได้ไปดูงานด้านตำรวจที่สหรัฐอเมริกาที่ เอฟ.บี.ไอ. และที่ญี่ปุ่น, ไปดูงานด้านเศรษฐกิจที่ไต้หวันและจีนแดง ส่วนภายในประเทศนั้น ได้ไปอบรมและดูงานแทบทุกจังหวัดเกี่ยวกับเรื่อง การป้องกันและปราบปราม ตลอดจนปัญหาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

งานพิเศษที่สำคัญ

- นายตำรวจราชสำนักพิเศษ
- กรรมการอำนวยการสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ประธานคณะกรรมการบรรเทาทุกข์และสาธารณภัย สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
- ประธานมูลนิธิส่งเสริมการศึกษาในถิ่นทุรกันดาร

- รองประธานมูลนิธิส่งเสริมสงเคราะห์ผู้กระทำความดี
- กรรมการมูลนิธิสงเคราะห์เยาวชนในท้องที่กันดาร ในพระบรมราชูปถัมภ์

หน้าที่การเมืองในปัจจุบัน

- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. ๒๕๓๑

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- ทูติยจุลจอมเกล้าวิเศษ
- มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก

ผลงาน

ของ

ฯพณฯ พลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ก. ผลงานที่ผ่านมา

๑. การปรับปรุงโครงสร้างและระบบงานของศาล ได้มีนโยบายอำนวยความสะดวกทางศาลเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และเป็นธรรม จึงได้ดำเนินการเพื่อให้มีการจัดตั้งศาลและหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้เพิ่มขึ้น

(๑) จัดตั้งศาลแขวงเพิ่มขึ้น ๓ ศาล ที่จังหวัดนครปฐม สมุทรปราการ และนนทบุรี โดยได้เริ่มเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒

(๒) จัดตั้งแผนกคดีเด็กและเยาวชนในศาลจังหวัดขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศไทย โดยเริ่มที่ ๒ จังหวัด คือสมุทรปราการ และนนทบุรี ได้เปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๒

(๓) จัดตั้งศาลแขวงเพิ่มเติมในกรุงเทพมหานครรวม ๓ แห่ง คือ ศาลแขวงพระโขนง ศาลแขวงดุสิต และศาลแขวงตลิ่งชัน ได้เปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๓๒

(๔) จัดตั้งสาขาของศาลจังหวัด โดยได้เริ่มที่ศาลจังหวัดกาญจนบุรี สาขาทองผาภูมิ เป็นแห่งแรก และคาดว่าจะเปิดทำการอีกประมาณ ๔ แห่ง คือที่อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

(๕) จัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาคขึ้น ๓ ภาค โดยมีที่ทำการอยู่ในกรุงเทพมหานคร ได้เปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๒ มกราคม ๒๕๓๓

๒. การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ได้พยายามเร่งรัดการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ค้าง

อยู่ให้ลุล่วงไป ซึ่งอาจสรุปผลการดำเนินงานในเรื่องนี้ได้ ดังนี้

(๑) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้ พ.ศ. ๒๕๓๒ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๓๒

(๒) พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาค พ.ศ. ๒๕๓๒ และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๓๒

(๓) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๓๒

(๔) พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๓๒ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๓๒

๓. การดำเนินการเพื่อให้มีความปลอดภัยในศาล ความมั่นคงปลอดภัยในศาลยังมีน้อยจึงได้เสนอโครงการและร่างกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยจะขอจัดตั้งหน่วยรักษาความปลอดภัยของตนเองไม่ต้องพึ่งพากรมตำรวจต่อไป และคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นว่าควรลองให้กรมตำรวจดำเนินการต่อไปก่อนโดยจะให้กรมตำรวจส่งเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสิทธิภาพมาประจำที่ศาลอย่างไรก็ตามในส่วนที่เกี่ยวกับกระทรวงยุติธรรมก็ได้ดำเนินการใช้เงินอันเกิดจากดอกเบียเงินกลางของกระทรวงฯ จ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยมาประจำอยู่ที่ศาลในส่วนกลาง เช่นศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลแพ่ง ศาลอาญา และจะดำเนินการต่อไปในส่วนภูมิภาคในเร็ว ๆ นี้

ข. โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

แผนงานหรือโครงการที่จะดำเนินการต่อไป ส่วนใหญ่เป็นตามแผนพัฒนาศาลและกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว แผนงานของกระทรวงยุติธรรมระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๓๑-๒๕๓๔) นี้

๑. แผนงานเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล

ประกอบด้วย ๕ โครงการ ดังนี้

๑.๑ โครงการปรับปรุงงานศาลแขวง โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานพิจารณาพิพากษาคดีในศาลแขวง ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยในปีงบประมาณ ๒๕๓๒ ได้เปิดทำการศาลแขวงชั้นใหม่ในกรุงเทพมหานคร รวม ๓

ศาล คือศาลแขวงพระโขนง ศาลแขวงดุสิต และศาลแขวงตลิ่งชัน เริ่มเปิดทำการตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๓๒

๑.๒ โครงการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในศาลและกระทรวงยุติธรรม โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ เช่น ตัวบทกฎหมาย คำพิพากษาฎีกา เพื่อความสะดวกในการรวบรวม ค้นหา อ้างอิง อันจะช่วยเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ทั้งศาลชั้นต้นและศาลสูงได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันงานจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวได้ดำเนินการแล้วเสร็จ แต่กระทรวงยุติธรรมยังขาดเครื่องคอมพิวเตอร์ของตนเอง คาดว่าคงได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานงบประมาณต่อไปในอนาคต นอกจากงานจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวแล้ว กระทรวงยุติธรรมยังจะได้นำเครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยในการบริหารงานทั้งของศาลและกระทรวงยุติธรรมรวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลทางสถิติอีกด้วย

๑.๓ โครงการจัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลอาญากรุงเทพใต้ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลชั้นต้นในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีปัญหาสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดปัญหาคดีความเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ศาลแพ่งและศาลอาญาไม่สามารถเจริญเติบโตทั้งสถานที่และบุคลากรเพียงพอที่จะรับปริมาณงานได้ จึงมีเป้าหมายที่จะจัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้ขึ้น โดยให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีใน ๖ เขต คือบางรัก พระโขนง ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน และยานนาวา ขณะนี้กฎหมายซึ่งจัดตั้งศาลดังกล่าวได้ประกาศใช้บังคับแล้ว

๑.๔ โครงการอบรมและพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการ โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรของกระทรวงยุติธรรมทุกระดับ คือข้าราชการตุลาการระดับสูง ระดับกลาง ระดับต้น ข้าราชการตุลาการ ลูกจ้าง บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการทำงานของข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพให้ได้ประสิทธิผลสูงสุด และเสริมสร้างทัศนคติที่ดีตลอดจนความยุติธรรมให้แก่ประชาชนทั่วไป

๑.๕ โครงการจัดตั้งศาลสาขาของศาลจังหวัด โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการมาติดต่อราชการศาลแก่ประชาชนในชนบทพื้นที่ห่างไกล อันเนื่องมาจากพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ทำให้การคมนาคมมาศาลไม่สะดวกรวดเร็ว แต่กระทรวงยุติธรรมก็ไม่อาจจัดตั้งศาลจังหวัดเพิ่มขึ้น เพราะต้องใช้เงินงบประมาณจำนวนมาก จึงมีโครงการที่จะจัดตั้งศาลสาขาของศาลจังหวัดเพิ่มขึ้นในพื้นที่ที่จำเป็น นอกเหนือจากศาลสาขาที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัด

กาญจนบุรี นี้ อันได้แก่ศาลาที่อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี และอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

๒. แผนงานสร้างความเป็นธรรมในการอำนวยความยุติธรรม

ประกอบด้วย ๓ โครงการ

๒.๑ โครงการช่วยเหลือทางกฎหมายแก่จำเลยในคดีอาญา โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาทนายความแก่จำเลยในคดีอาญาที่ยากจน โดยเสนอแก้ไขประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ เพื่อให้ศาลมีอำนาจตั้งทนายความให้แก่จำเลยในคดีอาญาที่ยากจนที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกิน ๓ ปีขึ้นไป ขณะนี้กฎหมายได้ประกาศใช้บังคับแล้ว

๒.๒ โครงการจัดตั้งสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาล โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การบริการด้านการบังคับคดีแพ่ง คดีล้มละลายและการวางทรัพย์ในส่วนภูมิภาคได้ดำเนินไปอย่างสะดวกรวดเร็วมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมาตรฐานของงานแบบเดียวกัน จึงมีเป้าหมายที่จะเปิดทำการสำนักงานบังคับคดีและวางทรัพย์ประจำศาลตามความเหมาะสมและจำเป็นโดยในปี ๒๕๓๒ ได้เปิดทำการที่จังหวัดนครสวรรค์ พัทลุง และอุดรธานี

๒.๓ โครงการจัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาค โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นอุทธรณ์ อันมีผลสืบเนื่องมาจากจำนวนคดีความที่เพิ่มสูงขึ้นทั่วประเทศ ทำให้คดีชั้นมาสู่ศาลอุทธรณ์เป็นจำนวนมาก เพราะสิทธิในการอุทธรณ์ครั้งแรกเป็นสิทธิที่สำคัญทำให้ไม่อาจลดหรือจำกัดคดีความมาสู่ศาลอุทธรณ์ได้ จึงมีเป้าหมายในการจัดตั้งศาลอุทธรณ์ภาคขึ้น ทั้งนี้ศาลอุทธรณ์ภาคได้เปิดทำการในวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๓๓ นี้แล้ว

เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีในชั้นอุทธรณ์เป็นไปโดยรวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในชั้นแรกนี้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ได้มีคำสั่งให้โอนคดีซึ่งค้างพิจารณาอยู่ในศาลอุทธรณ์จำนวน ๙,๖๕๖ คดี ไปให้ศาลอุทธรณ์ภาคพิจารณาพิพากษาแล้ว

๓. แผนงานพัฒนางานศาลคดีเด็กและเยาวชน

๓.๑ โครงการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กจังหวัดขอนแก่น เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่มีภูมิลำเนานอกเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนในส่วนภูมิภาคที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว จะไม่ได้รับความคุ้มครองโดยเท่าเทียมกันเด็กและเยาวชนที่มีภูมิลำเนาในเขตอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชนที่ได้จัดตั้งขึ้นแล้ว ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเสมอภาคของเด็กและเยาวชนในการได้รับบริการความยุติธรรมโดยทัดเทียมกัน กระทรวง

ยุทธธรรมจึงจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กในจังหวัดขอนแก่น ซึ่งได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างในปี ๒๕๓๒ นี้

๔. แผนงานพัฒนางานคุ้มครองพคดีผู้กระทำผิด

๔.๑ โครงการขยายงานคุ้มครองพคดีผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ออกสู่ส่วนภูมิภาค โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายงานคุ้มครองพคดีผู้กระทำผิดไปทั่วประเทศไทยในงบประมาณ ๒๕๓๒ กระทรวงยุติธรรมได้เปิดดำเนินการสำนักงานคุ้มครองพคดีประจำศาลจังหวัดรวม ๔ แห่ง คือ นนทบุรี ตรัง ชุมพร และสุรินทร์

๔.๒ โครงการอาสาสมัครคุ้มครองพคดี กระทรวงยุติธรรม โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนของตนร่วมกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จึงได้จัดตั้งโครงการอาสาสมัครคุ้มครองพคดีขึ้น เพื่อให้อาสาสมัครคุ้มครองพคดีได้ทำหน้าที่ช่วยเหลือพนักงานคุ้มครองพคดีในด้านต่าง ๆ และการที่อาสาสมัครคุ้มครองพคดีจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้นั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานคุ้มครองพคดี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในปีงบประมาณ ๒๕๓๒ ได้จัดให้มีการอบรมอาสาสมัครคุ้มครองพคดีทั่วประเทศ รวม ๒๕ รุ่น คาดว่าจะมีอาสาสมัครรวม ๑,๔๕๐ คน

๔.๓ โครงการส่งเสริมบทบาทและความร่วมมือของชุมชนในงานคุ้มครองพคดี โครงการนี้มีวัตถุประสงค์มุ่งจะประสานความร่วมมือจากสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันทางเศรษฐกิจ และสถาบันทางสังคมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดให้กลับตนเป็นคนดีร่วมกับสำนักงานคุ้มครองพคดีทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๖ งาน

๑. งานแก้ไขฟื้นฟูผู้ถูกคุมความประพฤติโดยใช้หลักธรรมและนันทนาการ
๒. งานให้การศึกษาแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติ
๓. งานจัดหางานและฝึกวิชาชีพแก่ผู้ถูกคุมความประพฤติ
๔. งานช่วยงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์
๕. งานประกันตัวจำเลย
๖. งานประชาสัมพันธ์งานคุ้มครองพคดีผู้ใหญ่

๔.๔ โครงการประสานงานเพื่อบำบัดรักษาสังคมผู้ถูกคุมความประพฤติที่ติดยาเสพติด

และสารเสพติด เนื่องจากคดียุติธรรมมีคำพิพากษาให้คุ้มครองประพฤติดังในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่เป็นคดียาเสพติดให้โทษ และผลการคุ้มครองประพฤติดัง พบว่า ผู้ถูกคุ้มครองประพฤติดังในคดียาเสพติดบางส่วนยังเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือสารเสพติดด้วย และผู้ถูกคุ้มครองประพฤติดังบางส่วนไม่สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา จึงทำให้มีการกระทำผิดซ้ำอีก ดังนั้น จึงควรมีบทบังคับให้ผู้ถูกคุ้มครองประพฤติดังที่ติดยาเสพติดไปรับการบำบัดรักษา โดยประสานงานกับสถานพยาบาลเพื่อให้การบำบัดรักษาได้ผลยิ่งขึ้น



คำสั่งศาลจังหวัดกาญจนบุรี

ที่ ๑/๒๕๓๓

เรื่อง กำหนดการนั่งพิจารณาของศาลจังหวัดกาญจนบุรี

ณ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ด้วยกระทรวงยุติธรรมเห็นว่า ประชาชนในอำเภอทองผาภูมิ และอำเภอส้มขะบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ห่างไกล ต้องประสบความยากลำบากในการเดินทางมาขอใช้สิทธิทางศาล เป็นเหตุให้ไม่สามารถกระจายความยุติธรรมไปอย่างทั่วถึง สมควรให้ศาลจังหวัดกาญจนบุรีเปิดทำการสาขาที่อำเภอทองผาภูมิ มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่อำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งประกอบกับมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา จึงกำหนดให้มีการนั่งพิจารณา ณ ที่ทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) เพื่อใช้อำนาจตามความในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๒ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม เฉพาะในคดีอาญาซึ่งมีอัตราโทษอย่างสูงตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้จำคุกไม่เกินเจ็ดปีไม่ว่าจะมีโทษปรับหรือไม่ ที่เกิดขึ้นในท้องที่หรืออยู่ในอำนาจของสถานีตำรวจภูธรอำเภอทองผาภูมิและสถานีตำรวจภูธรอำเภอส้มขะบุรี การได้ส่วนการชั้นสูตรพลิกศพที่ความตายเกิดในเขตอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี คดีแพ่งซึ่งราคาทรัพย์สินที่พิพาทหรือจำนวนเงินที่ฟ้องไม่เกินห้าหมื่นบาท อันเกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์หรืออสังหาริมทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่ในเขตอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี หรือสิทธิหรือประโยชน์อันเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินเหล่านั้น หรือที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี

ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓

(นายปราโมทย์ พิภพประสิทธิ์)

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี

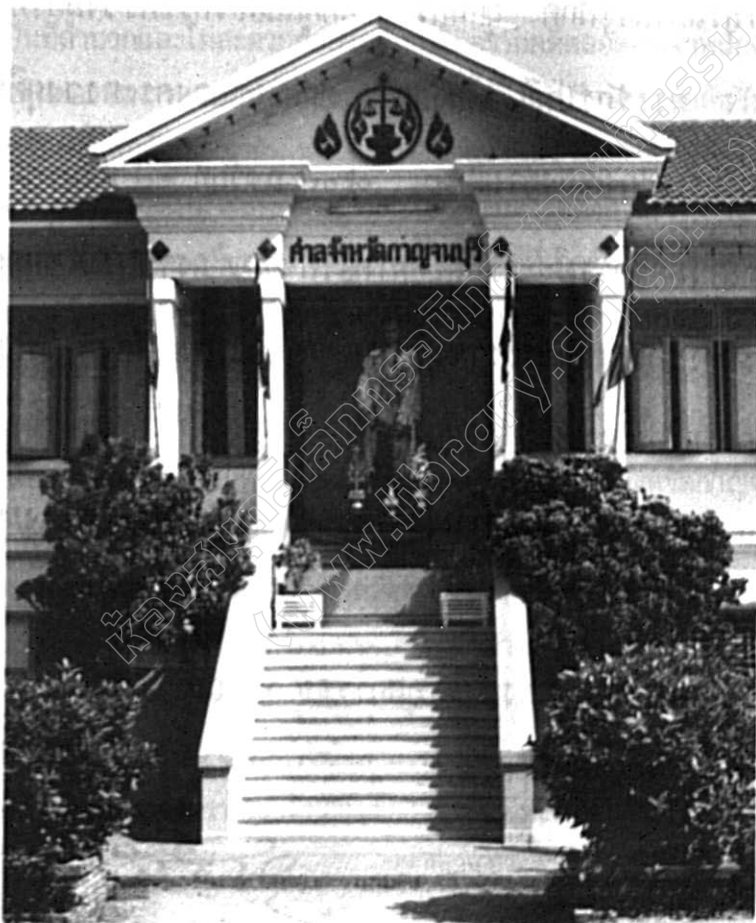
สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี



กลุ่มเจดีย์ ๖ องค์ เกือบพังทลายลง ซึ่บใช้กันว่าเป็นเจดีย์พุทธมุนี
ในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช



ประวัติการจัดตั้งศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)



ที่ ๕๓/๖๖๓๓



๕๑๔๗๔

ศาลาว่าการมหาดไทย

วันที่ ๒๕ เดือนสิงหาคม ร.ศ. ๑๖๑

พระยาศรีสุริยราชบุรี ผู้แทนราชบัลลังก์ตลอดกระทรวงมหาดไทย
แจ้งความมายัง พระจักรปาณิสวัสดิ์สุทนต์ บัลลังก์ตลอดกระทรวงยุติธรรม
ด้วยได้รับจดหมายของท่านที่ ๔๖, ๕๐๗ ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ร.ศ. ๑๖๑
ว่าหลวงอรณดาธิบดีธรรม อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลราชบุรีมีมาบอกเข้ามา
ขอให้หมายให้ะยมรมัตร์ศาลมณฑลราชบุรี เป็นผู้พิพากษาศาลเมืองกาญจนบุรี
กระทรวงยุติธรรมได้อพยพไปเดิมนั้น

ได้นำความกราบทูลพระเจ้าน้องยาเธอ ๑ เสด็จมณฑลกระทรวงมหาดไทย
ทราบแก่พระบาทแล้ว

ขอได้นำความกราบทูลพระเจ้าลูกยาเธอ ๑ เสด็จมณฑลกระทรวงยุติธรรม
ทราบแก่พระบาท แล้วแต่จะโปรด

ผู้แทนราชบัลลังก์ตลอด

ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)*



การจัดตั้งศาลจังหวัดกาญจนบุรี สาขาทองผาภูมิ เกิดขึ้นจากความดำริของพลตำรวจโท จำรัส มังคลารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ซึ่งก่อนหน้าดำรงตำแหน่งดังกล่าว ท่านในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี ได้พิจารณาเห็นว่า อำเภอทองผาภูมิและอำเภอลำดับ อยู่ห่างจากตัวจังหวัดกาญจนบุรีเป็นระยะทางถึง ๑๔๖ และ ๒๒๐ กิโลเมตรตามลำดับ เป็นที่ลำบากและไม่สะดวกต่อประชาชนผู้มีอรรถคดีตลอดจนเจ้าพนักงานตำรวจที่จะต้องเดินทางมาติดต่อราชการศาลจังหวัดกาญจนบุรี ท่านจึงได้ปรึกษาหารือกับข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัดพร้อมทั้งพ่อค้าประชาชนในเขตอำเภอทั้งสองแล้ว มีความเห็นพ้องต้องกันว่า เป็นการสมควรและจำเป็นอีกทั้งเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะได้พิจารณาจัดตั้งศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ขึ้นที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอทองผาภูมิและอำเภอลำดับ ท่านจึงได้มีหนังสือถึงกระทรวงยุติธรรมเพื่อขอให้พิจารณาจัดตั้งศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ดังกล่าวขึ้น

ต่อมา กระทรวงยุติธรรมได้มีคำสั่งให้นายชลอ กลับดี อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗ ในขณะนั้น และนายศรีศักดิ์ อินทรกำแหง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี ในขณะนั้น ตามลำดับ ดำเนินการรวบรวมสถิติคดี, จำนวนประชากร, ตำบลที่ตั้ง, การคมนาคม, ความเห็นของราษฎรและฝ่ายปกครองในท้องที่ ซึ่งหลังจากนั้น นายชลอ กลับดี อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗ ในขณะนั้น ได้แจ้งให้กระทรวงยุติธรรมทราบปรากฏตามบันทึกดังต่อไปนี้

“.....เมื่อวันที่ ๒๐-๒๑ เมษายน ๒๕๓๑ ข้าพเจ้า (นายชลอ กลับดี) พร้อมด้วยนายศรีศักดิ์ อินทรกำแหง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี ได้ออกไปทำการสำรวจ ตรวจสอบพิจารณาแล้ว ขอเสนอรายละเอียดและความเห็นดังนี้

* เรียงเรียงโดย นายสุทธิโชค เทพไตรรัตน์ ผู้พิพากษาศาลจังหวัดกาญจนบุรี

๑ หนังสือสภาผู้แทนราษฎร ที่ พิเศษ/๒๕๓๑ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๑

๒ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ. ๐๔๐๔/๖๗๑๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๑

๓ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ. ๐๔๐๔/๖๖๕๔ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๓๑

๔ หนังสือสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗ ที่ ยธ. ๐๒๐๐.๗๐๐/๘๔๔ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๓๑

สถานที่ตั้งสภาพภูมิประเทศของอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี

อำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี มีอาณาเขตติดต่อกัน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจังหวัดกาญจนบุรี อำเภอส้มขะบุรี อยู่ทางทิศเหนือของอำเภอทองผาภูมิ เขตอำเภอทั้งสองทางทิศตะวันตกติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมแห่งประเทศไทยมา สภาพภูมิประเทศของอำเภอทั้งสองเป็นป่าเขาสูงใหญ่สลับซับซ้อน มีที่ราบสูงและที่ราบเชิงเขาสามารถทำการเพาะปลูกได้

พื้นที่ ประชากรและการแบ่งการปกครองของอำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี

อำเภอทองผาภูมิ มีจำนวนพื้นที่ จำนวนประชากร และการแบ่งการปกครองดังนี้

ก. จำนวนพื้นที่ อำเภอทองผาภูมิมีพื้นที่ ๓,๖๕๕.๑๗/๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒ ล้าน ๓ แสนไร่

ข. จำนวนประชากร ตามทะเบียนราษฎร ของอำเภอทองผาภูมิ เมื่อสิ้นปี ๒๕๓๐ มีประชากร ๑๕,๒๐๙ คน นอกจากนี้ยังมีผู้อยู่นอกทะเบียนราษฎรอีกซึ่งได้แก่ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่ามีประมาณ ๘,๐๐๐ คน พนักงานเชื่อนเขาแหลม ประมาณ ๕๐๐ คน พนักงานป่าไม้ประมาณ ๖๐ คน พนักงานสหกรณ์มีคนประมาณ ๒๐ คน เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลประมาณ ๑๕ คน และตำรวจตระเวนชายแดนประมาณ ๑๐๐ คน หน่วยทหารประมาณ ๓๐ คน พวกทำที่พักแรม (รีสอร์ต) และทำการประมง ๓๐๐ คน พวกปลูกป่าประมาณ ๖๐ คน พระสงฆ์ประมาณ ๑๒๑ รูป พวกทำไม้ประมาณ ๕๐ คน รวมเป็นประชากรที่อยู่ในอำเภอทองผาภูมิมีทั้งสิ้นประมาณ ๒๔,๔๖๕ คน



ศาลเมืองกาญจนบุรี
ระหว่าง พ.ศ. ๒๔๕๑ ถึง พ.ศ. ๒๔๕๗

ค. การแบ่งการปกครอง อำเภอทองผาภูมิแบ่งการปกครองออกเป็น ๕ ตำบล คือ

๑. ตำบลท่าขนุน มี ๑๓ หมู่บ้าน

๒. ตำบลปิล็อก มี ๑ หมู่บ้าน

๓. ตำบลหินดาต มี ๘ หมู่บ้าน

๔. ตำบลลั่นถีน มี ๕ หมู่บ้าน

๕. ตำบลชะแล มี ๕ หมู่บ้าน

อำเภอสังขละบุรี มีจำนวนพื้นที่ จำนวนประชากร และการแบ่งการปกครอง ดังนี้

ก. จำนวนพื้นที่ อำเภอสังขละบุรีมีพื้นที่ ๓,๓๔๙.๓๘๓ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ

๒,๐๙๓,๓๖๒.๕๐ ไร่

ข. จำนวนประชากร เมื่อสิ้นปี ๒๕๓๐ ตามทะเบียนราษฎรของอำเภอสังขละบุรีมีประชากร ๘,๕๘๔ คน นอกจากนี้ยังมีชาวเขาเผ่ามอญ และกะเหรี่ยง ที่ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียนอีกประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน มีชนกลุ่มน้อยพลัดถิ่นเข้าออกอีกประมาณ ๑๐,๐๐๐ คน มีข้าราชการส่วนกลางซึ่งได้แก่ตำรวจตระเวนชายแดนประมาณ ๑๘๐ คน โรงพยาบาลประมาณ ๑๐๐ คน ทหารประมาณ ๑๐๐ คน และป่าไม้ประมาณ ๖๐ คน รวมเป็นประชากรที่อยู่ในอำเภอสังขละบุรีประมาณ ๔๐,๐๔๔ คน

ค. การแบ่งการปกครอง อำเภอสังขละบุรี แบ่งการปกครองออกเป็น ๓ ตำบลคือ

๑. ตำบลหนองลู มี ๙ หมู่บ้าน

๒. ตำบลปรังเผล มี ๔ หมู่บ้าน

๓. ตำบลไล่โว่ มี ๖ หมู่บ้าน

การคมนาคมที่ใช้ในปัจจุบันของอำเภอทองผาภูมิ และอำเภอสังขละบุรี

อำเภอทองผาภูมิ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ไปตามถนนหมายเลข ๓๒๓ (สายจังหวัดกาญจนบุรี-ทองผาภูมิ) ๑๔๖ กิโลเมตรเป็นถนนลาดยาง ๒ ช่องการเดินรถ การเดินทางจากอำเภอทองผาภูมิไปจังหวัดกาญจนบุรี ประชาชนใช้รถประจำทางของบริษัทขนส่ง รถแท็กซี่ และรถนั่งรับจ้าง ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ ๓ ชั่วโมง รถประจำทางเดินทางวันละประมาณ ๒๐ เที่ยว รถยนต์ประจำทางออกจากจังหวัดกาญจนบุรี ไปอำเภอทองผาภูมิ และออกจากอำเภอทองผาภูมิมาจังหวัดกาญจนบุรีเวลาเดียวกันคือ เที่ยวแรกออกเวลา ๐๖.๔๕ นาฬิกา รถยนต์ออกทุก ๆ ๒๕ นาที ตอนเย็นเวลา ๑๖.๐๐ ถึง ๑๖.๓๐ นาฬิกา

การคมนาคมภายในอำเภอทองผาภูมิ ที่มีความสะดวกที่จะไปติดต่อที่อำเภอได้แก่ตำบล

ทำขนุน หินดาด ลิ่นถิ่น ซึ่งตำบลเหล่านี้ อยู่ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำแควน้อยเดินทางด้วยการข้ามลำน้ำมาขึ้นรถประจำทาง ตำบลที่มีการคมนาคมยังไม่สะดวกได้แก่ตำบลปิล็อก และตำบลชะแล ตำบลปิล็อก ห่างจากอำเภอทองผาภูมิประมาณ ๘๐ กม. มีประชากร ๔๑๕ คน การเดินทางไปตำบลปิล็อก โดยรถสองแถวเล็กรับจ้าง ใช้เวลาเดินทางไป ๒ ชั่วโมง และกลับ ๒ ชั่วโมง มีรถตอนเช้าจากปิล็อก มาทองผาภูมิ ๑ เที่ยว เย็นเข้าปิล็อก ๑ เที่ยว ตำบลชะแลเป็นตำบลที่ไกลที่สุดอยู่ห่างจากอำเภอทองผาภูมิประมาณ ๘๐ กิโลเมตร ในฤดูแล้งใช้รถจักรยานยนต์วิ่งได้ ในฤดูฝนไม่สามารถใช้ได้ ต้องเดินเท้าในการเดินทาง เสียเวลาเดินทางพักค้างกลางทาง ๑ คืน รุ่งขึ้นจึงมาติดต่อยาการที่อำเภอได้ เสร็จจรุ้กลับไปค้างกลางทางอีก ๑ คืน รุ่งขึ้นเดินทางต่อบ้านของตน

อำเภอสังขละบุรี อยู่ห่างจากอำเภอเมืองกาญจนบุรี ตามถนนสายจังหวัดกาญจนบุรี-ทองผาภูมิ ซึ่งมีต่อไปจนถึงอำเภอสังขละบุรี เป็นระยะทาง ๒๒๐ กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางสองช่องทางเดินรถ การเดินทางจากอำเภอสังขละบุรี ไปยังจังหวัดกาญจนบุรี ประชาชนใช้รถยนต์ประจำทางของบริษัทขนส่ง ใช้เวลาในการเดินทางประมาณ ๕-๖ ชั่วโมง รถยนต์ประจำทางเดินทางวันละ ๓ เที่ยว คือเวลา ๐๘.๐๐ นาฬิกา ๑๐.๐๐ นาฬิกา และ ๑๒.๐๐ นาฬิกา การเดินทางจากกาญจนบุรี ไปอำเภอสังขละบุรี เที่ยวแรกออกจากกาญจนบุรีเมื่อเวลา ๐๗.๐๐ น. เที่ยวสุดท้ายออกจากกาญจนบุรีเมื่อเวลา ๑๐.๐๐ น. ถึงสังขละบุรีเวลาประมาณ ๑๔.๐๐-๑๕.๐๐ น.

การคมนาคมในอำเภอสังขละบุรี ตำบลที่จะมาติดต่อยาการได้สะดวกได้แก่ตำบลหนองลู แต่หมู่บ้านที่ห่างไกลของตำบลนี้ หน้าแล้งพอเดินทางโดยรถยนต์พอได้ แต่ฤดูฝนต้องเดินเท้า



เรือนที่พัก
ผู้พิพากษาศาลจังหวัดกาญจนบุรี
ทำด้วยไม้
กว้าง ๔ วา ยาว ๔ วา ๒ ศอก
สร้าง พ.ศ. ๒๔๔๘
ถ่ายวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

ตำบลไล่โว่ อยู่ทางทิศเหนือสุดของอำเภอ มีเนื้อที่ ๑,๒๐๐ ตารางกิโลเมตร มีประชากร เมื่อ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๑ จำนวน ๑,๔๕๗ คน กับยังมีผู้ร่วมพัฒนาชาติไทยอีก ๓๐๐ คน เป็นตำบลที่กันดารที่สุดไม่มีเส้นทางคมนาคมโดยรถยนต์จะติดต่อได้ ราษฎรที่มาติดต่ออำเภอใช้เดินเท้าเป็นหมู่บ้านที่ไกลที่สุดห่างจากอำเภอประมาณ ๑๐๐ กิโลเมตร ใช้เวลาติดต่ออำเภอขามา ๒ วัน และกลับ ๒ วัน ราษฎรส่วนใหญ่ในตำบลนี้มีอาชีพหาของป่า ทำไร่ ทำนา เป็นตำบลที่มีปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ เป็นหมู่บ้านผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย มีปัญหาเกี่ยวกับที่ดินทำกิน และปัญหาทางการเมือง

ตำบลปริงเผล อยู่ทางทิศใต้ของอำเภอมีเนื้อที่ประมาณ ๘๐๐ ตารางกิโลเมตร มีประชากร ๓,๑๐๓ คน นอกจากนี้ยังมีคนนอกทะเบียนอีก ๑๐% การคมนาคมระหว่างตำบลนี้ใช้เส้นทางกาญจนบุรี-สังขละบุรี ภายในตำบลใช้เดินในการมาติดต่ออำเภอใช้เวลามา ๑ วันและกลับอีก ๑ วัน

คดีความที่เกิดในท้องที่อำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี

คดีอาญา

ปี พ.ศ.	ฝากขัง (ราย)	ฟ้องศาล (ราย)	ผู้เสียหาย (ราย)	จำเลย (ราย)	พยาน (ราย)	หมายเหตุ (คน)
๒๕๒๙	๖๐	๑๔๐	๑๙๘	๑๔๒	๑๗๔	
๒๕๓๐	๕๕	๒๒๙	๓๑๙	๓๑๕	๒๕๒	
อำเภอสังขละบุรี						
๒๕๒๙	๖	๔๔	๖๙	๔๔	+	+ หาไม่ได้
๒๕๓๐	๗	๘๕	๑๔๒	๘๕	๑๕	

คดีแพ่งของอำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี

ปี พ.ศ.	อำเภอทองผาภูมิ	อำเภอสังขละบุรี	หมายเหตุ
๒๕๒๙	๒	๑	
๒๕๓๐	๓	-	

ความเห็นของราษฎรและฝ่ายปกครอง

ตามความเห็นของราษฎรและฝ่ายปกครองซึ่งมี พนักงานสอบสวนและนายอำเภอทั้งสองอำเภอมีความเห็นตรงกันว่า ในการเดินทางไปศาลจังหวัดกาญจนบุรี มีความลำบากและเสียเวลาในการเดินทาง รถประจำทางก็ไม่ได้เดินอยู่ตลอดเวลา ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นจำนวนมาก ต่างประสงค์ให้มีการจัดตั้งศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ขึ้นที่ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

ความเห็นของอธิบดีผู้พิพากษามาตรา ๗

“เนื่องจากอำเภอทองผาภูมิ และอำเภอส้มขะบุรี อยู่ห่างจากจังหวัดกาญจนบุรี ถึง ๑๔๖ และ ๒๒๐ กิโลเมตร ตามลำดับ ทั้งสองอำเภอดำเนินการมีท้องที่กว้างใหญ่ไพศาล เมื่อเทียบกับจังหวัดสมุทรสงครามซึ่งมีพื้นที่ ๔๑๓.๔๐ ตารางกิโลเมตรแล้ว อำเภอทองผาภูมิซึ่งมีพื้นที่ ๓,๖๕๕.๑๗๑ ตารางกิโลเมตร อำเภอส้มขะบุรีมีพื้นที่ ๓,๓๕๕.๓๘๓ ตารางกิโลเมตร อำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรี ต่างมีพื้นที่แต่ละอำเภอกว้างใหญ่กว่าจังหวัดสมุทรสงครามประมาณ ๘ เท่าเศษ หรือพื้นที่ของสองอำเภอรวมกันจะมีพื้นที่ประมาณ ๗,๐๐๔.๕๕๔ ตารางกิโลเมตรจะมีพื้นที่กว้างใหญ่กว่าจังหวัดสมุทรสงครามประมาณ ๑๖ เท่าเศษ อำเภอทองผาภูมิและอำเภอส้มขะบุรีถึงจะมีประชากรตามทะเบียนราษฎร ๑๕,๒๐๕ และ ๘,๕๘๔ คน ตามลำดับซึ่งค่อนข้างน้อย แต่ก็ยังมีประชาชนอยู่ในอำเภอประมาณ ๒๔,๔๖๕ และ ๔๐,๐๔๔ คน ตามลำดับ การคมนาคมสะดวกเฉพาะท้องที่ที่อยู่ใกล้ถนนสายกาญจนบุรี-ส้มขะบุรีผ่านได้เท่านั้น แต่รถประจำทางวิ่งเพียงบางเวลา ทำให้เสียเวลาในการเดินทาง ตำบลที่ห่างไกลถนนอย่างเช่น ตำบลชะแลของอำเภอทองผาภูมิต้องใช้เวลาเดินทางมาติดต่ออำเภอมามากกว่า ๑ วันและขากลับ ๑ วันด้วย ตำบลไล่โว่ และตำบลปรังเผลของอำเภอส้มขะบุรี ใช้เวลามาติดต่ออำเภอมามากกว่า ๒ วันและ ๑ วัน ขากลับ ๒ วันและ ๑ วัน ตามลำดับ รถโดยสารประจำทางออกจากจังหวัดกาญจนบุรี เทียวสุดท้ายเมื่อเวลา ๑๐.๐๐ น. ดังนั้นประชาชนอำเภอส้มขะบุรี จะมาติดต่อราชการศาลจังหวัดกาญจนบุรี ต้องเสียเวลาเดินทางมาอำเภอส้มขะบุรี ๒ วัน เดินทางจากอำเภอส้มขะบุรีมาจังหวัดกาญจนบุรี ๑ วัน ติดต่อราชการ ๑ วัน เดินทางกลับอำเภอส้มขะบุรี ๑ วัน เดินทางจากอำเภอส้มขะบุรีกลับไปบ้านอีก ๒ วัน รวมเวลาที่ต้องใช้ถึง ๗ วัน ตามสถิติคดีของทั้งสองอำเภอก็มีคดีความมากพอสมควรและทราบว่าเป็นคดีอุกฉกรรจ์เป็นส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับเสียเวลาในการเดินทางและค่าใช้จ่ายจึงเชื่อว่าคดีเล็ก ๆ น้อยๆ น่าจะมีได้ดำเนินคดีกันคดีความตามที่ปรากฏน่าจะน้อยกว่าความเป็นจริง นายอำเภอ สมาชิกสภาจังหวัด ผู้ใหญ่บ้าน

กำหนด ให้ความร่วมมือที่จะจัดตั้งศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ขึ้นที่อำเภอทองผาภูมิอย่างเต็มที่โดยนายอำเภอจะให้ใช้ที่ดินของอำเภอที่เป็นโรงงานฆ่าสัตว์ที่เลิกใช้แล้วตั้งอยู่ติดกับสถานีตำรวจภูธรอำเภอทองผาภูมิ ซึ่งอยู่ในตลาดมีเนื้อที่ประมาณ ๒ ไร่ ใช้เป็นสถานที่ตั้งตัวอาคารศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ สำหรับตัวอาคารที่ทำการศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ขนาด ๒ บัลลังก์ ชั้นเดียวได้ทุนสูง และการต่อเติมห้องขังของสถานีตำรวจภูธรอำเภอทองผาภูมิ เพื่อทำเป็นที่พักจำเลยในระหว่างพิจารณาคดี ทางอำเภอ สมาชิกสภาจังหวัด ผู้ใหญ่บ้าน กำหนด สามารถจัดสร้างให้ได้และให้เสร็จได้ภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ผู้พิพากษาที่จะไปรับราชการที่นั่นก็มีโรงแรม ที่พัก และมีบ้านของตำรวจที่ยังว่างอยู่พอที่จะใช้เป็นที่พักอาศัยการได้ ถ้าตั้งศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ขึ้นที่อำเภอทองผาภูมิ รัฐบาลน่าจะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่าจำนวนรวมกันของค่าใช้จ่ายของราษฎรที่มาติดต่อราชการที่ศาลจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งราษฎรที่จะต้องติดต่อกับศาลก็จะได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงเห็นชอบด้วยที่จะจัดตั้งศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ขึ้นที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพิจารณาคดีที่เกิดขึ้นในท้องที่อำเภอทองผาภูมิและอำเภอสังขละบุรี”

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๑ นายศรีศักดิ์ อินทรกำแหง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี มีสาระสำคัญว่า ได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลในการที่จะจัดตั้งศาลชั่วคราวเคลื่อนที่ขึ้นที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรีแล้ว โดยมีพลตำรวจโทจรัส มังคลารัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี ฝ่ายปกครอง ฝ่ายตำรวจ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านและประชาชน ทุกฝ่ายมีความเห็นให้สร้างศาลดังกล่าว โดยในการก่อสร้างตัวอาคารและห้องควบคุมขัง กลุ่มบุคคลดังกล่าวจะร่วมกันเป็นผู้ก่อสร้างให้ โดยให้ศาลจังหวัดกาญจนบุรีเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับแบบแปลน ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นศาลชั่วคราว จึงควรสร้างเป็นอาคารไม้ชั้นเดียวได้ทุนสูง ชนิด ๒ บัลลังก์ มีที่ทำการของศาลและของพนักงานอัยการ จึงขอให้โยธาธิการจังหวัดกาญจนบุรีเขียนแบบแปลนให้ด้วย

ต่อมากกระทรวงยุติธรรมได้มีคำสั่งว่า “ด้วยกระทรวงยุติธรรมเห็นว่า ประชาชนในอำเภอทองผาภูมิ และอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ห่างไกล ต้องประสบความยากลำบากในการเดินทางมาขอใช้สิทธิทางศาล เป็นเหตุให้ไม่สามารถกระจายความยุติธรรมไปอย่างทั่วถึง สมควรให้ศาลจังหวัดกาญจนบุรี ไปเปิดทำการสาขาที่อำเภอทองผาภูมิ มีเขตอำนาจครอบคลุมพื้นที่อำเภอทองผาภูมิ และอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

^๕ หนังสือศาลจังหวัดกาญจนบุรี ที่ ยธ. ๐๒๐๐.๗๐๖/๐๒๒๕๔ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๓๑

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้ง และเปิดทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) เป็นไปโดยเรียบร้อยและรวดเร็ว จึงตั้งคณะกรรมการเตรียมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

- | | |
|---|--------------------------------|
| ๑. รองปลัดกระทรวงยุติธรรม (ฝ่ายวิชาการ) | เป็นประธานกรรมการ |
| ๒. อธิบดีผู้พิพากษามาตร ๗ | เป็นรองประธานกรรมการ |
| ๓. รองเลขาธิการส่งเสริมงานตุลาการ | เป็นกรรมการ |
| ๔. ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดกาญจนบุรี | เป็นกรรมการ |
| ๕. ผู้อำนวยการกองวิชาการ | เป็นกรรมการ |
| สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ | |
| ๖. ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน | เป็นกรรมการ |
| สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม | |
| ๗. ผู้อำนวยการกองคลัง | เป็นกรรมการ |
| สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม | |
| ๘. ผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่ | เป็นกรรมการ |
| สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม | |
| ๙. หัวหน้ากองออกแบบและก่อสร้าง | เป็นกรรมการ |
| สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม | |
| ๑๐. นายศรีศักดิ์ อินทรกำแหง | เป็นกรรมการ |
| ๑๑. นายธนสิทธิ์ นิลกำแหง | เป็นกรรมการ |
| ๑๒. นายจิรนิติ หะวานนท์ | เป็นกรรมการและเลขานุการ |
| ๑๓. นายวิชัย อริยะนันท์ | เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ |

หลังจากกระทรวงยุติธรรมได้พิจารณารูปแบบอาคารศาลที่ศาลจังหวัดกาญจนบุรีส่งไปให้แล้ว เห็นว่า เพื่อให้อาคารศาลมีความปลอดภัยและสะดวกในการปฏิบัติงานของผู้พิพากษา และเจ้าหน้าที่ จึงได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบอาคารศาลเสียใหม่ และได้มีหนังสือถึงผู้ว่า

^๖ คำสั่งกระทรวงยุติธรรมที่ ๒๔๕/๒๕๓๑ เรื่องตั้งคณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งและเปิดทำการศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)

^๗ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ ๐๒๐๔/๒๕๔๘๐ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๓๑



เรือนที่หัก ผู้พิพากษาของ
ศาลจังหวัดกาญจนบุรี
ทำด้วยไม้ กว้าง ๓ วา ๒ สอก
ยาว ๔ วา ๒ สอก
สร้าง พ.ศ. ๒๔๔๒
ถ้าวินที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๖๕

ราชการจังหวัดกาญจนบุรี ขออนุญาตใช้ที่ราชพัสดุแปลงที่อยู่ติดกับที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ
เนื้อที่ประมาณ ๖ ไร่ ๑ งาน เป็นที่ก่อสร้างศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)

สำหรับการควบคุมผู้ต้องขังตามคำสั่งของศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) นั้นเรือน
จำจังหวัดกาญจนบุรี ได้ขออนุญาตใช้สถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผา-
ภูมิ) ทั้งชายและหญิง ซึ่งมีพื้นที่ ๗/๒ ตารางเมตร เป็นที่ควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัด
กาญจนบุรีเป็นการชั่วคราว จนกว่ากรมราชทัณฑ์จะได้จัดสร้างเรือนจำที่อำเภอทองผาภูมิ กระ-
ทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วอนุญาตให้ใช้สถานที่ควบคุมผู้ต้องหาของศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทอง
ผาภูมิ) เป็นที่ควบคุมผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการชั่วคราวได้ โดยให้มีการ
ดำเนินการดังนี้

๑. กำหนดพื้นที่รักษาความปลอดภัยของที่ควบคุมผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี
ให้เหมาะสมเพียงพอ รวมทั้งพื้นที่ควบคุมนอกห้องขังเพื่อให้ผู้ต้องหาและจำเลยได้เปลี่ยนอิริยาบถ
ทั้งนี้ให้เป็นไปตามมาตรฐานของกรมราชทัณฑ์

๒. ปรับปรุงส่วนที่ใช้เป็นที่ควบคุมผู้ต้องขังให้มีความถาวรมั่นคงแข็งแรง เพื่อให้สอด
คล้องกับการใช้งาน โดยเปลี่ยนจากวัสดุที่เป็นไม้ตามรูปแบบรายการ เป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนและ
ลูกกรงเหล็ก

๔ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ ๐๒๐๓/๒๕๔๕๔ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๓๑

๕ หนังสือเรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี ที่ กจ ๐๐๒๓/๑๑๔๖ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๑



๓. กรมราชทัณฑ์จะต้องมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย โดยจะต้องจัดส่งเจ้าหน้าที่มาประจำอย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงนอกเวลาราชการ

นอกจากนี้กระทรวงยุติธรรมยังได้มีหนังสือแจ้งกระทรวงมหาดไทยว่า เนื่องจากอาคารที่ทำการของศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ไม่ได้รับการออกแบบให้เป็นเรือนจำชั่วคราว ไม่มีความมั่นคงปลอดภัยและไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการราชทัณฑ์ จำเป็นต้องปรับปรุงดัดแปลงรูปแบบอาคารให้เหมาะสมเพื่อการนี้ จึงใคร่ขอให้กรมราชทัณฑ์ติดต่อประสานงานกับศาลจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพิจารณารูปแบบห้องควบคุมให้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ต่อไปด้วย นอกจากนี้

๑๐ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยช ๐๒๐๔/๖๑๗ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๒

แม้จะได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอาคารที่ทำการศาลดังกล่าวก็ตามย่อมไม่อาจเปรียบเทียบได้กับเรือนจำในด้านความมั่นคงปลอดภัยและวิชาการราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมจึงใคร่ขอให้กรมราชทัณฑ์รับผิดชอบจัดส่งเจ้าหน้าที่ไปดูแลผู้ต้องขังและรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มแข็งและเร่งพิจารณาดำเนินการสร้างเรือนจำถาวรโดยเร็วด้วย”

ในการก่อสร้างอาคารศาลสาขาและห้องขังนั้น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนร่วมกันเป็นผู้ก่อสร้างให้โดยมอบให้บริษัท กาญจนบุรี ทำไม้ จำกัด โดยนายถนอม หงษ์สุตา กรรมการผู้จัดการเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างและบริษัทดังกล่าวได้ บริจาค สมทบทุนโดยก่อสร้างลงรากฐานตั้งเสาและลงคานคอดินพร้อมทั้งถมดินจนเสมอกานคิดเป็นมูลค่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท นอกจากนี้พลตำรวจโทจรัส มังคลารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ยังได้เสนองบประมาณโครงการพัฒนาชนบทและชุมชน จังหวัดกาญจนบุรี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๒ สมทบสร้างอาคารศาลสาขาดังกล่าว เป็นเงิน ๒๗/๒,๘๐๐ บาท ซึ่งต่อมาได้นำเงิน จำนวนดังกล่าวไปซื้อไม้แปรรูปจากห้างหุ้นส่วนจำกัดพฤษภาภิเษก ก่อสร้าง เพื่อใช้ในการก่อสร้าง ในราคาพิเศษลูกบาศก์เมตรละ ๒๕๐ บาท จำนวน ๑,๒๓๕.๓๒ ลูกบาศก์ฟุต เป็นเงิน ๓๐๘,๘๓๐ บาท แต่ทางห้างฯ คิดเท่าที่มึงงบประมาณ ๒๗๐,๘๐๐ บาท

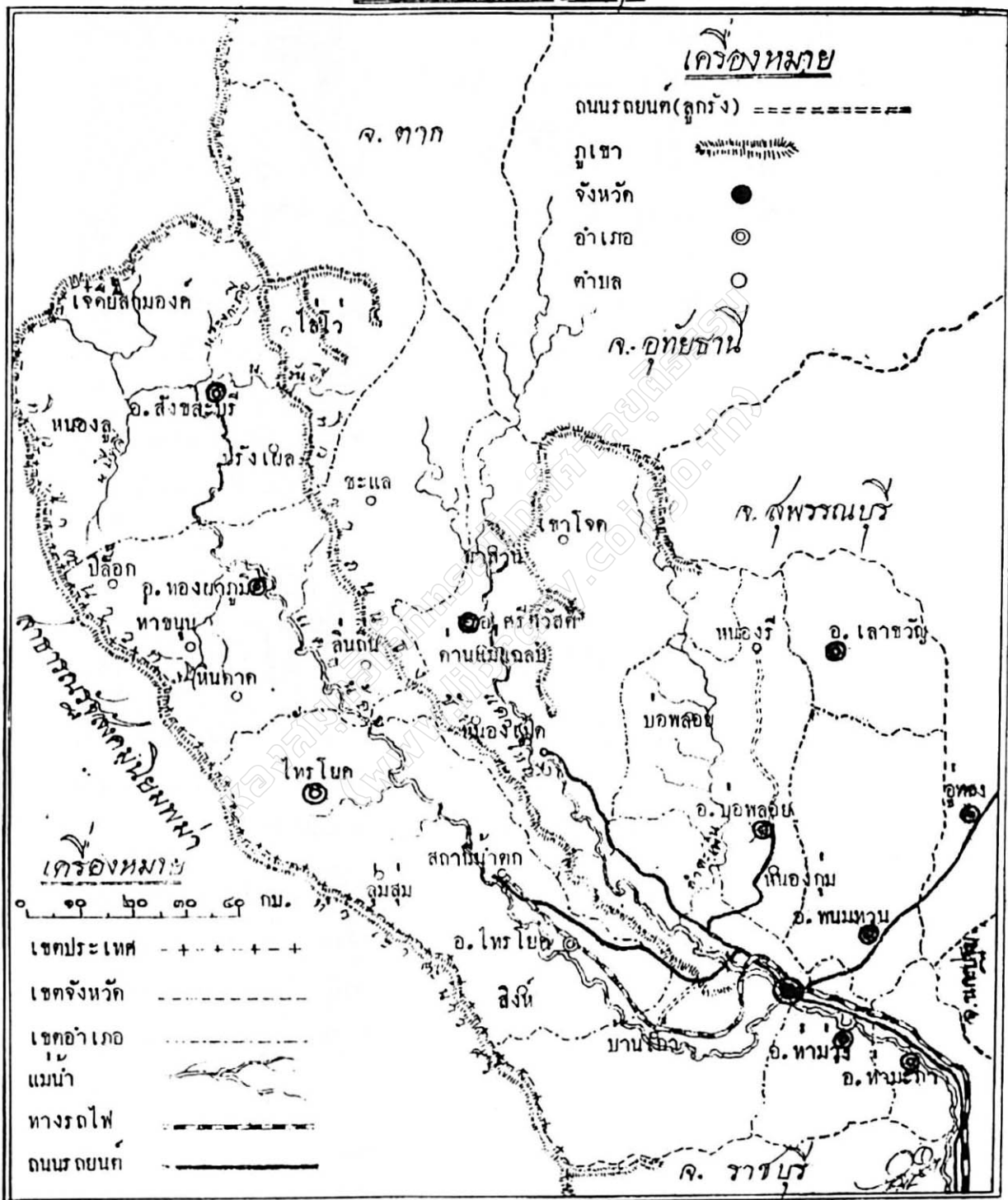
อนึ่ง สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต ๗ และสมาคมกลุ่มโรงงานน้ำตาล ได้ร่วมกันบริจาค เงินสมทบในการสร้างเสารอง และติดตั้งไฟฟ้า ประปา

สำหรับบัลลังก์ห้องพิจารณานั้น กระทรวงยุติธรรมเห็นชอบด้วยกับความเห็นของอธิบดี ผู้พิพากษาศาล ๗ จึงอนุมัติให้โอนบัลลังก์ห้องพิจารณา ๒ บัลลังก์ซึ่งเดิมเป็นของศาลจังหวัด นครปฐม ให้ศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ไว้ใช้ในราชการต่อไปได้

การก่อสร้างอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ได้แล้วเสร็จในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ ครั้นวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๓ บริษัท กาญจนบุรีทำไม้ จำกัด โดยนายถนอม หงษ์สุตา กรรมการผู้จัดการได้มอบอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ) ให้แก่กระทรวงยุติธรรม โดย ฯพณฯ พลตำรวจโทจรัส มังคลารัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รับมอบ และได้เริ่มเปิดทำการในวันเดียวกันนั้น

๑๑ หนังสือกระทรวงยุติธรรม ที่ ยธ ๐๔๐๔/๓๑๐๓๖ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๓๑

แผนผังจังหวัดกาญจนบุรี



คำแนะนำ

การไปศาลและปฏิบัติตนในศาล



ผู้มีกิจธุระหรือความจำเป็นที่จะต้องไปศาลไม่ว่าในฐานะที่เป็นคู่ความ เป็นพยาน ไปประกัน ตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ไปฟังการพิจารณาคดีหรือไปพบผู้ต้องขังซึ่งศาลเบิกตัวมาพิจารณาคดีก็ ตาม โปรดปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. ถ้าต้องไปตามหมายของศาล ก่อนไปควรตรวจสอบดูหมายให้แน่ชัดว่าเป็นหมายของศาล ไหน เรื่องอะไร เมื่อใด เพื่อจะเตรียมตัวได้ถูกต้อง เช่น อาจเป็นหมายเรียกให้ไปเป็นพยาน ให้ ส่งเอกสารหรือหมายนัดให้ส่งตัวจำเลย ฯลฯ และขอให้นำหมายนั้นไปด้วยเพื่อความสะดวกใน การติดต่อสอบถามเมื่อไปถึงศาลแล้ว

หากมีเหตุขัดข้องไม่อาจไปศาลหรือปฏิบัติตามหมายนั้นได้ ขอให้แจ้งให้ศาลทราบล่วงหน้าเสียแต่เนิ่น ๆ ว่ามีเหตุขัดข้องอย่างไร เช่น เพราะเจ็บป่วยหรือติดราชการสำคัญ หากมีใบ รับรองของแพทย์ว่าป่วยหรือมีหนังสือรับรองของผู้บังคับบัญชาว่าติดราชการสำคัญแนบไปด้วย ก็จะเป็นการดี

การไม่ไปศาลหรือไม่ปฏิบัติตามหมายศาลโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้ทราบ อาจเกิด ผลเสีย เช่น ศาลอาจออกหมายจับหรือสั่งถอนการประกันตัวจำเลยหรือสั่งปรับนายประกันได้

๒. ถ้าจะไปประกันผู้ต้องหาหรือจำเลย จะต้องเตรียมหลักทรัพย์เช่นเงินสด หนังสือ สำคัญแสดงสิทธิในที่ดินเช่น โฉนดที่ดิน นส. ๓ หรือ สค. ๑ ไปด้วยและควรมีหนังสือรับรองของ เจ้าพนักงานที่ดินหรือนายอำเภอท้องที่ไปแสดงว่าที่ดินดังกล่าวมีราคาประเมินเท่าไร ถ้าจะไป รับเงินหรือโฉนดหรือหลักทรัพย์คืนขอให้นำไปรับไปด้วย และอย่าลืมนำบัตรประจำตัวประชาชน หรือบัตรประจำตัวข้าราชการไปด้วยเช่นกัน

๓. ห้ามนำอาวุธทุกชนิดเข้าไปในบริเวณศาล ถ้าท่านมีอาวุธปืนติดตัวไปจะต้องเก็บหรือฝากไว้ที่อื่นเสียก่อนที่จะเข้าไปในศาล มิฉะนั้นจะเป็นการละเมิดอำนาจศาลมีโทษถึงจำคุก

๔. เมื่อไปถึงศาลแล้ว หากมีข้อสงสัยในเรื่องใด ขอให้สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือจำศาล เช่นไปเป็นพยานศาล ก็ควรสอบถามว่าคดีเรื่องนั้นศาลจะพิจารณาที่ห้องพิจารณาไหน และควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่ประจำห้องพิจารณานั้นและคู่ความที่อ้างท่านมาเป็นพยานทราบว่าท่านมาศาลแล้ว

เมื่ออยู่ในบริเวณศาล ท่านจะต้องประพฤติตนเรียบร้อยไม่ส่งเสียงดังหรือทะเลาะวิวาทกัน ไม่เปิดบังตาชะโงกดูห้องพิจารณาห้องนั้นห้องนี้ ถ้าจะเข้าไปฟังการพิจารณาก็ให้เข้าไปเลยอย่าทำลับ ๆ ล่อ ๆ หรือเข้า ๆ ออก ๆ เป็นที่รำคาญแก่ผู้อื่นและรบกวนการพิจารณาคดี

๕. โดยปกติการพิจารณาคดีของศาลจะทำโดยเปิดเผย ประชาชนทั่วไปมีสิทธิเข้าไปฟังการพิจารณาได้ แม้จะมีปัญหาติของคู่ความหรือไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคดีนั้น ทางศาลได้จัดที่นั่งสำหรับประชาชนเข้ามาฟังการพิจารณาไว้ทุกห้อง

ผู้ที่เข้าไปฟังการพิจารณาของศาลต้องให้ความเคารพต่อศาล โดยแต่งตัวให้สุภาพ เรียบร้อย ไม่สวมรองเท้าแตะ ไม่สนทนาหรือทำเสียงดัง ไม่สูบบุหรี่หรืออ่านหนังสือพิมพ์ และไม่ถ่ายภาพโดยไม่ได้รับอนุญาตจากศาล เมื่อศาลออกนั่งพิจารณาผู้ที่อยู่ในห้องพิจารณาควรลุกขึ้นยืนเป็นการแสดงความเคารพ ถ้าศาลอ่านคำพิพากษา คู่ความจะต้องยืนฟังคำพิพากษา ส่วนบุคคลอื่น ๆ ไม่ต้องยืน

๖. ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่ได้ประกันตัว เมื่อถึงวันนัดพิจารณา ศาลจะเบิกตัวจากเรือนจำมาควบคุมไว้ที่ศาล ญาติหรือเพื่อนมักจะถือโอกาสนี้มาพบปะเยี่ยมเยียน ซึ่งตามระเบียบแล้วจะเข้าเยี่ยมไม่ได้ ต้องไปเยี่ยมที่เรือนจำ แต่เจ้าหน้าที่อาจผ่อนผันให้พูดคุยถามกันได้จากนอกห้องขังในระยะห่าง ๆ และให้ฝากสิ่งของเช่นอาหารหรือบุหรี่ได้ โดยให้เจ้าหน้าที่เรือนจำตรวจสอบเสียก่อน อาหารควรใส่ภาชนะที่ตรวจได้ง่าย และควรเขียนชื่อและนามสกุลของผู้รับไว้ด้วย เพื่อความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการส่งมอบ ถ้าจะฝากเงิน เจ้าหน้าที่เรือนจำจะออกไปรับเงินให้และจะจ่ายให้เป็นคูปองแทนเงิน

ของต้องห้าม จะส่งให้แก่ผู้ต้องขังไม่ได้

(๑) ฝิ่น กัญชา หรือยาเสพติด หรือของมีนเมาอย่างอื่น

(๒) สุราหรือน้ำเมาซึ่งดื่มแล้วเมาอย่างสุรา

(๓) เครื่องอุปโภคสำหรับเล่นการพนัน

- (๔) เครื่องอุปกรณ์ในการหลบหนี
- (๕) อาวุธต่าง ๆ
- (๖) ของเน่าเสียหรือของมีพิษต่อร่างกาย
- (๗) วัตถุระเบิดหรือน้ำมันเชื้อเพลิง
- (๘) สัตว์มีชีวิต

๗. หากท่านไม่ได้รับความสะดวกประการใด โปรดแจ้งศาล ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลนั้น ๆ อย่าเสียเงินทองให้แก่ผู้ใดที่แอบอ้างว่าจะช่วยให้ได้รับความสะดวก

การไปเป็นพยานศาล

๑. ตรวจหมายเสียก่อน

เมื่อได้รับหมายเรียกให้เป็นพยาน ต้องตรวจดูในหมายเรียกว่า ศาลที่ออกหมายเรียกเป็นศาลอะไร อยู่ที่ไหน เพราะในกรุงเทพมหานคร และบางจังหวัดมีหลายศาล จะได้ไม่ต้องเสียเวลาหา หรือไปผิดศาล

ต้องตรวจดูในหมายเรียกว่า ให้พยานไปเบิกความในวัน เดือน ปีอะไร เวลาอะไร ปกติศาลจะนัดเวลา ๘.๓๐ นาฬิกา หรือ ๑๓.๓๐ นาฬิกา พยานในคดีอาญาที่เป็นแพทย์ ปกติศาลจะนัดเวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา

๒. ไปศาลตามเวลานัด

พยานที่ได้รับมอบหมายแล้ว มีความจำเป็นไม่อาจไปศาลได้ต้องรีบแจ้งให้ศาลทราบเสียก่อนวันนัด การขาดไม่ไปศาลอาจถูกศาลออกหมายจับ นอกจากนั้นยังมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาอีกด้วย

พยานควรไปถึงศาลให้ตรงตามเวลานัด เพราะถ้าถึงเวลานัดแล้วพยานไม่พร้อม ศาลอาจเลื่อนการสืบพยานไป และต้องไปศาลใหม่อีก ทำให้เสียเวลาเพิ่มขึ้น

๓. หาห้องพิจารณาและรอการเบิกความ

เมื่อไปถึงศาลแล้ว ควรนำหมายเรียกไปสอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ หรือตรวจดูจากประกาศของศาลว่าคดีที่จะต้องเบิกความเป็นพยานนั้นศาลจะออกพิจารณาที่ห้องพิจารณาเลขที่เท่าไร แล้วควรไปรอที่ห้องพิจารณานั้น เพื่อคู่ความฝ่ายที่อ้างพยานหรือเจ้าหน้าที่ศาลจะได้ทราบว่าพยานมาแล้ว

พยานคนใดจะเบิกความก่อนหลังสุดแล้วแต่ศาลหรือคู่ความฝ่ายที่อ้าง ผู้ที่ยังไม่ถึงคราว

จะเบิกความต้องรอนอกห้องพิจารณา หรือที่ห้องพักพยาน

๔. การปฏิญาณหรือสาบานตน

เมื่อถึงคราวที่พยานเบิกความ เจ้าหน้าที่ศาลจะเป็นผู้เรียกก่อนเบิกความ พยานจะต้องปฏิญาณหรือสาบานตามลัทธิศาสนาของตน เว้นแต่

(๑) บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี หรือหย่อนความรู้สึกผิดชอบ

(๒) ภิกษุสามเณรในพุทธศาสนา

(๓) บุคคลที่คู่ความตกลงกันว่าไม่ต้องปฏิญาณหรือสาบาน

สำหรับพระภิกษุสามเณรนั้นจะไม่ไปศาลและไม่เบิกความเลยก็ได้ พยานที่ขัดขึ้นคำสั่งศาลที่ให้ปฏิญาณหรือสาบานหรือให้เบิกความ มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

๕. การถามพยาน

เมื่อปฏิญาณหรือสาบานตนแล้ว พยานจะต้องตอบคำถามเกี่ยวกับชื่อ อายุ ที่อยู่ และความเกี่ยวพันระหว่างพยานและคู่ความต่อจากนั้นคู่ความหรือทนายความฝ่ายที่อ้างพยานมาศาลจะซักถามเรื่องราวจากพยาน เมื่อฝ่ายที่อ้างพยานมาถามเสร็จแล้ว คู่ความหรือทนายอีกฝ่ายหนึ่งก็จะถามค้านพยานเสร็จแล้วฝ่ายที่อ้างพยานมาอาจจะถามติงพยานอีกครั้งหนึ่ง

กฎหมายห้ามมิให้ถามพยานด้วยคำถามที่ไม่เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดี หรือคำถามที่จะทำให้พยาน หรือคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือบุคคลภายนอกต้องรับโทษทางอาญา หรือคำถามที่เป็นการหมิ่นประมาทพยาน

๖. การเบิกความ

การเบิกความศาลอาจจะให้พยานเบิกความโดยวิธีเล่าเรื่องตามที่ตนได้รู้ได้เห็นหรือได้ยินมา หรืออาจจะให้เบิกความโดยวิธีตอบคำถามของศาลหรือคู่ความ

พยานจะต้องเบิกความเฉพาะเท่าที่ตนได้รู้ ได้เห็น หรือได้ยินมาโดยตรงเท่านั้น ข้อความที่พยานทราบมาจากการบอกเล่าของผู้อื่น เป็นคำบอกเล่า รับฟังไม่ได้

พยานจะต้องเบิกความด้วยวาจา ห้ามมิให้อ่านข้อความที่จดหรือเขียนมา เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาลหรือเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญ

๗. พยานเบิกความ

เมื่อเบิกความเสร็จแล้วพยานย่อมหมดหน้าที่ที่จะอยู่ในศาล เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น

๘. เลื่อนการสืบพยาน

ในกรณีที่มีการเลื่อนการสืบพยาน เจ้าหน้าที่ศาลอาจจะให้พยานลงชื่อรับทราบวันเวลา

นัดในครั้งต่อไป และศาลจะไม่ออกหมายเรียกไปอีก โดยถือว่าพยานได้ทราบวันเวลานัดของศาลแล้ว

๙. คำพาหนะและค่าป่วยการพยาน

พยานในคดีแพ่งอาจได้รับคำพาหนะและค่าป่วยการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยศาลสั่งให้ฝ่ายที่อ้างพยานเป็นผู้จ่าย

พยานในคดีอาญา สำหรับในกรุงเทพมหานครจะไม่ได้รับคำพาหนะและค่าป่วยการ แต่ในต่างจังหวัดพนักงานอัยการจะจ่ายคำพาหนะและค่าป่วยการให้แก่พยานของตนตามระเบียบ

๑๐. การเบิกความเท็จ

พยานเบิกความอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดีต่อศาล ถ้าความเท็จนั้นเป็นข้อสำคัญในคดีมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๗๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นการเบิกความเท็จในการพิจารณาคดีอาญา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๗ ปี และปรับไม่เกิน ๑๔,๐๐๐ บาท

การผิดฟ้องและฝากขังในศาลแขวง

๑. ความผิดที่ขึ้นศาลแขวงนั้น พนักงานอัยการจะต้องฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแขวงภายใน ๗๒ ชั่วโมง แต่ถ้าไม่อาจฟ้องผู้ต้องหาภายในเวลาดังกล่าวได้ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องนำตัวผู้ต้องหามาศาล และยื่นคำร้องขอฝากขังและผิดฟ้องต่อศาล ศาลอนุญาตได้ไม่เกิน ๕ คราว คราวละไม่เกิน ๖ วัน

๒. ถ้าผู้ต้องหาได้ประกันตัวขึ้นสอบสวน ไม่ต้องนำตัวผู้ต้องหามาศาล เพียงแต่ยื่นคำร้องขอผิดฟ้องอย่างเดียว

การผิดฟ้องและฝากขังในศาลอาญาหรือศาลจังหวัด

๑. ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมตัวอยู่และพนักงานสอบสวนไม่อาจสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายใน ๗ วัน พนักงานสอบสวนต้องส่งตัวผู้ต้องหามาศาล และพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ขังผู้ต้องหาไว้ ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่าฝากขัง

ในกรณีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน ๖ เดือน หรือปรับไม่เกิน ๕๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลสั่งขังได้ครั้งเดียว มีกำหนดไม่เกิน ๗ วัน แต่ถ้าอัตราโทษเกินกว่านี้ศาลสั่งขังได้หลายครั้งติด ๆ กัน และครั้งหนึ่งไม่เกิน ๑๒ วัน รวมทั้งหมดไม่เกิน ๔๘ วัน เว้นแต่

ความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป ศาลสั่งชังได้รวมทั้งหมดไม่เกิน ๘๔ วัน

๒. ถ้าผู้ต้องหาได้ประกันตัวชั้นสอบสวน ผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องมาศาลจนกว่าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการจะขอฝากขัง หรือนำตัวผู้ต้องหานั้นมาฟ้องต่อศาล

๓. สำหรับศาลจังหวัดที่นำวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวงมาใช้บังคับ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการจะต้องขอผิดฟ้องและฝากขังผู้ต้องหานั้นต่อศาลจังหวัดเช่นเดียวกับที่ปฏิบัติในศาลแขวง

การผิดฟ้องและฝากขังในศาลคดีเด็กและเยาวชน

เมื่อเจ้าหน้าที่จับกุมเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ซึ่งต้องหาว่าได้กระทำความผิดและความผิดนั้นอยู่ในอำนาจของศาลคดีเด็กและเยาวชน พนักงานสอบสวนจะต้องสอบปากคำเด็กหรือเยาวชนให้เสร็จภายใน ๑๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่เด็กหรือเยาวชนมาถึงสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และต้องส่งสำนวนการสอบสวนไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องต่อศาลให้ทันภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันจับกุม หากฟ้องไม่ทันพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการต้องยื่นคำร้องขอผิดฟ้อง ศาลจะอนุญาตได้ไม่เกิน ๔ คราว คราวละไม่เกิน ๑๔ วัน เว้นแต่คดีมีอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไป หรือโทษสถานหนักกว่านั้น ศาลจะอนุญาตให้ผิดฟ้องกี่คราวก็ได้ เมื่อมีการฝากขังหรือผิดฟ้อง ผู้ต้องหาจะมีสิทธิดังนี้

๑. แกลงคัดค้านคำร้องขอพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการที่ขอฝากขังหรือผิดฟ้อง

๒. ยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อศาล หากศาลอนุญาตให้ขังตามที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการขอ

ในกรณีที่ได้รับอนุญาตให้ประกันตัวจากศาล ผู้ต้องหาต้องมาศาลทุกครั้งที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องขอฝากขังต่อ และผู้ประกันอาจยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อ โดยให้ถือหลักทรัพย์และสัญญาเดิม

การสู้คดีในศาล

๑. กรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ พนักงานอัยการต้องนำตัวผู้ต้องหามาศาลและศาลอาจสั่งประทับฟ้องได้เลยทีเดียว โดยไม่ต้องทำการไต่สวนมูลฟ้อง

๒. กรณีราษฎรเป็นโจทก์ ศาลจะต้องทำการไต่สวนมูลฟ้องก่อน โดยศาลจะส่งสำเนาฟ้องกับแจ้งวันนัดไต่สวนให้จำเลยทราบ จำเลยจะมาหรือไม่มาฟังการไต่สวนและจะตั้งทนายให้ซักค้านพยานโจทก์ด้วยหรือไม่ก็ได้

ในวันไต่สวนมูลฟ้อง ถ้าจำเลยจะรอฟังคำสั่งศาล จำเลยควรเตรียมหลักทรัพย์มาเพื่อขอประกันตัวด้วย เพราะหากศาลมีคำสั่งว่าคดีมีมูลให้ประทับฟ้องโจทก์ไว้พิจารณา ศาลอาจรับตัวจำเลยไว้ซึ่งในระหว่างพิจารณาได้ ทางปฏิบัติศาลอาจไม่รับตัวจำเลยไว้ซึ่งทันที แต่จะให้โอกาสจำเลยเตรียมตัวสู้คดีโดยจะนัดวันให้จำเลยยื่นคำให้การแก้คดีอีกครั้งหนึ่ง ในวันนัดแก้คดีจึงจะรับตัวจำเลยไว้ซึ่งในระหว่างพิจารณาเว้นแต่จำเลยจะมีประกันตัวไป

เมื่อศาลประทับฟ้องแล้วหากจำเลยจะสู้คดีควรปฏิบัติดังนี้

๑. ยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อศาล ทั้งนี้ไม่ว่าจำเลยจะได้รับอนุญาตให้ประกันตัวในชั้นสอบสวนหรือชั้นฝากขังหรือไม่ก็ตาม
๒. ยื่นคำให้การต่อศาลหากจำเลยประสงค์จะให้การ
๓. หาทนายเพื่อช่วยเหลือตนในการดำเนินคดีต่อไป

การหาทนาย

โดยปกติ จำเลยจะต้องหาทนายเองและเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง เว้นแต่ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ ๑๐ ปีขึ้นไป หรือคดีที่จำเลยเป็นเด็กอายุไม่เกิน ๑๗ ปี ถ้าจำเลยไม่มีทนายและต้องการทนาย ศาลจะตั้งทนายให้โดยจำเลยไม่ต้องเสียค่าจ้างให้ทนาย นอกจากนี้ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไป แต่ไม่ถึง ๑๐ ปี ถ้าจำเลยไม่มีทนาย และแถลงต่อศาลก่อนเริ่มพิจารณาว่าจำเลยยากจนและต้องการทนาย ก็ให้ศาลตั้งทนายให้

การให้การต่อศาล

เมื่อศาลประทับฟ้องแล้ว ก่อนที่ศาลจะพิจารณาคดีต่อไป ศาลจะอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และถามว่าได้กระทำความผิดจริงหรือไม่ จำเลยจะให้การหรือไม่ให้การก็ได้ ถ้าจำเลยประสงค์จะให้การควรปฏิบัติดังนี้

๑. ถ้าจำเลยกระทำความผิดจริง ควรให้การรับสารภาพต่อศาล เพราะการรับสารภาพเป็นเหตุบรรเทาโทษอย่างหนึ่ง ซึ่งโดยปกติศาลจะปรานีลดโทษให้ อันเป็นผลดีแก่จำเลยที่จะได้รับโทษในสถานเบา
๒. ถ้าจำเลยมิได้กระทำความผิดหรือประสงค์จะต่อสู้คดีควรให้การปฏิเสธความผิด ส่วนการให้การในรายละเอียดอย่างไร จึงจะเป็นผลดีแก่จำเลย ควรปรึกษาทนาย
๓. มีคดีบางประเภทกฎหมายยกเว้นโทษให้ บางกรณีกฎหมายถือว่าไม่เป็นความผิด บางกรณีกฎหมายถือว่าเป็นความผิดแต่ไม่ต้องรับโทษ บางกรณีกฎหมายให้อำนาจศาลที่จะลงโทษน้อยกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย หรือบางกรณีกฎหมายลดมาตราส่วนโทษให้ เช่น การกระทำเพื่อป้องกันสิทธิ, การกระทำด้วยความจำเป็น, การกระทำโดยบันดาลโทสะ, การกระทำ

ในขณะที่ไม่รู้ผิดชอบ, สามีกระทำต่อกรียา หรือกรียากระทำต่อสามี, บุพการีกระทำต่อผู้สืบสันดาน หรือผู้สืบสันดานกระทำต่อบุพการี หรือพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกระทำต่อกัน หรือใน คดีที่เด็กอายุไม่เกิน ๑๗ ปี เป็นผู้กระทำความผิดดั่งนั้น จำเลยจะให้การอย่างไรเพื่อให้ได้รับ ประโยชน์ตามเงื่อนไขของกฎหมายควรจะปรึกษาทนาย

การขอให้ศาลรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ

๑. ในคดีความผิดซึ่งศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินสองปี ถ้าปรากฏว่าจำเลยไม่เคยได้รับ โทษจำคุกมาก่อน หรือได้รับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ เมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัยอาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิดหรือเหตุอันอัน ควรปรานีแล้ว ศาลอาจรอกการลงโทษ หรือรอกการกำหนดโทษจำเลยก็ได้ อันเป็นผลดีแก่จำเลย ที่จะไม่ต้องรับโทษจำคุก

๒. จำเลยที่ประสงค์จะขอให้ศาลรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษ ควรเตรียมหลัก ฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอายุ ประวัติ ความประพฤติ ฯลฯ ดังกล่าวในข้อ ๑ ที่มีอยู่ให้พร้อมและ ยื่นต่อศาลเพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของศาล เช่น เรื่องอายุของจำเลยก็ควรมีสติบัตรหรือสำเนา ทะเบียนบ้านหรือบัตรประชาชนมาแสดง ถ้าเป็นนักเรียนก็ควรมีใบรับรองจากโรงเรียน ถ้าเป็น ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง ก็ควรมีคำรับรองจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หรือถ้าหากเป็น กรณีที่มีการชดใช้ค่าเสียหาย จำเลยก็นำผู้เสียหายมาแถลงต่อศาลด้วย หากนำมาไม่ได้จริง ๆ ก็ควรมีบันทึกข้อตกลงเรื่องค่าเสียหายซึ่งพนักงานสอบสวนทำไว้หรือให้พนักงานอัยการโจทก์ รับรองว่าเป็นจริง

การพิจารณาคดีอาญาในศาลต้องทำต่อหน้าจำเลย

การพิจารณาและการสืบพยานในคดีอาญานั้น ศาลจะต้องกระทำต่อหน้าจำเลย จำเลย จึงต้องมาศาลทุกนัดที่มีการพิจารณาคดีเรื่องที่ตนถูกฟ้อง เว้นแต่

๑. ในคดีมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท หรือทั้ง จำทั้งปรับ เมื่อจำเลยมีทนายและจำเลยได้รับอนุญาตจากศาลที่จะไม่มาฟังการพิจารณาและการ สืบพยาน

๒. ในคดีที่มีจำเลยหลายคน ถ้าศาลพอใจตามคำแถลงของโจทก์ว่าการพิจารณาและ การสืบพยานตามที่โจทก์ขอให้กระทำไม่เกี่ยวแก่จำเลยคนใด ศาลจะพิจารณาและสืบพยานลับ หลังจำเลยคนนั้นก็ได้

๓. ในกรณีที่มีการส่งประเด็นไปสืบพยานที่ศาลอื่นหรือการเดินเผชิญสืบนอกศาล จำเลย

จะไปฟังการพิจารณาหรือไม่ก็ได้

หน้าที่นำสืบ

ในคดีอาญากฎหมายสันนิษฐานว่าจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้กระทำผิด ดังนั้นโจทก์จึงมีหน้าที่นำสืบก่อนว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิด แล้วจำเลยจึงนำสืบแก้ข้อกล่าวหาของโจทก์

ค่าธรรมเนียม

ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีอาญาในศาล จำเลยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมอย่างใด ๆ ทั้งสิ้น

การอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

โดยปกติศาลต้องอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งให้จำเลยฟัง จำเลยจึงต้องมาฟังตามวันเวลาที่ศาลนัด ถ้าจำเลยไม่มาฟังและศาลมีเหตุสงสัยว่าจำเลยจงใจหลบหนีหรือจงใจไม่มาศาลจะออกหมายจับจำเลย ถ้ายังไม่ได้ตัวจำเลยมาภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันออกหมายจับ ศาลอาจอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นลับหลังจำเลยได้ โดยถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว

การอุทธรณ์หรือฎีกา

๑. เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำเลยแล้ว ถ้าเป็นคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือต้องห้ามฎีกา โจทก์จำเลยมีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาไปยังศาลฎีกาโดยยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลชั้นต้นภายในกำหนด ๑ เดือน นับแต่วันอ่านหรือว่าได้อ่านคำพิพากษาให้จำเลยฟัง **คดีใดจะอุทธรณ์หรือฎีกาได้หรือไม่ ควรปรึกษานาย**

๒. กรณีที่จำเลยถูกจำคุกอยู่ในเรือนจำ จำเลยอาจยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อพัศดีภายในกำหนดอายุอุทธรณ์หรือฎีกา เพื่อให้พัศดีส่งไปยังศาล

๓. กรณีที่โจทก์อุทธรณ์หรือฎีกา หากศาลส่งสำเนาอุทธรณ์หรือสำเนาฎีกาให้จำเลยไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็นเพราะหาตัวจำเลยไม่พบ หรือจำเลยหลบหนี หรือจำเลยจงใจไม่รับสำเนาอุทธรณ์หรือสำเนาฎีกาก็ตาม ศาลชั้นต้นจะส่งสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

๔. จำเลยจะให้ทนายจำเลยยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาต่อศาลแทนตนก็ได้ แต่ถ้าจำเลยและทนายต่างยื่นอุทธรณ์ หรือฎีกาด้วยกัน ศาลจะเรียกจำเลยมาสอบถามให้เลือกอุทธรณ์หรือฎีกาฉบับหนึ่งฉบับใดเพียงฉบับเดียว

๕. เมื่อศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์พิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย หากเป็นคดีที่ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์หรือฎีกา และจำเลยประสงค์จะขอให้ศาลปล่อยตัวชั่วคราวในระหว่างอุทธรณ์ฎีกา

จำเลยต้องยื่นคำร้องขอประกันตัวพร้อมกับคำฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกา โดยยื่นต่อศาลชั้นต้น แต่ถ้าหากจำเลยทำคำฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกายังไม่เสร็จ จำเลยต้องทำคำร้องว่าจะอุทธรณ์หรือฎีกา คัดค้านคำพิพากษา พร้อมกับยื่นคำร้องขอประกันตัวต่อศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นอาจจะสั่งเรื่องประกันนั้นเองหรือส่งไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาสั่งเมื่อศาลชั้นต้นได้รับอุทธรณ์หรือฎีกาของจำเลยแล้ว

เมื่อคดีถึงที่สุดจำเลยมีสิทธิอย่างไร

เมื่อคดีถึงที่สุดจำเลยได้รับโทษอย่างไร จำเลยมีสิทธิที่จะทูลเกล้าฯ ถวายเรื่องราวต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอรับพระราชทานอภัยโทษ โดยจำเลยหรือผู้ที่มีประโยชน์เกี่ยวข้องต้องยื่นเรื่องราวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ถ้าหากจำเลยต้องจำคุกอยู่ในเรือนจำ จะยื่นต่อพัศดีหรือผู้บัญชาการเรือนจำก็ได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ถวายความเห็นหรือคำแนะนำต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

จำเลยต้องโทษประหารชีวิต จะทูลเกล้าฯ ถวายเรื่องราวได้เพียงครั้งเดียว ภายในกำหนด 60 วัน นับแต่วันฟังคำพิพากษา

ส่วนโทษอย่างอื่นจะยื่นทูลเกล้าฯ เมื่อไรก็ได้ แต่ถ้าถูกยกหนหนึ่งแล้ว จะยื่นใหม่อีกไม่ได้จนกว่าจะพ้น ๒ ปี นับแต่วันถูกยกครั้งก่อน

โทษทางอาญา

๑. โทษทางอาญามีอยู่ ๕ สถาน คือ โทษประหารชีวิต โทษจำคุก โทษกักขัง โทษปรับ และโทษริบทรัพย์สิน

๒. โทษประหารชีวิต จำเลยจะถูกประหารชีวิตก็ต่อเมื่อพ้น ๖๐ วัน นับแต่วันฟังคำพิพากษาอันถึงที่สุด เว้นแต่จำเลยจะทูลเกล้าฯ ถวายเรื่องราวขอให้พระราชทานอภัยโทษ ก็จะได้รับการรอกการประหารชีวิตไว้จนกว่าจะพ้น ๖๐ วัน นับแต่วันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยถวายเรื่องราว แต่ถ้าทรงยกเรื่องราวขึ้นเสียก็จะดำเนินการประหารชีวิตได้เลย

๓. จำเลยที่ต้องโทษจำคุกจะถูกขังไว้ในเรือนจำ การคำนวณระยะเวลาจำคุกจะนับวันเริ่มจำคุกรวมเข้าด้วย และนับเป็นหนึ่งวันเต็มโดยไม่คำนึงถึงจำนวนชั่วโมง

ถ้าระยะเวลาจำคุกกำหนดเป็นเดือน ก็นับสามสิบวันเป็นหนึ่งเดือน ถ้ากำหนดเป็นปีก็คำนวณตามปฏิทิน

๔. โทษกักขัง จำเลยจะถูกขังไว้ในสถานที่กักขัง ซึ่งกำหนดไว้แต่มิใช่เรือนจำ โดยปกติจะนำไปกักขังที่สถานตำรวจ หรือถ้าเจ้าพนักงานตำรวจเห็นสมควรก็อาจจะส่งตัวไปขังไว้ ณ สถานที่กักขังกลาง จังหวัดปทุมธานี ก็ได้

๕. โทษปรับ ถ้าจำเลยไม่ชำระค่าปรับภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ศาลพิพากษา จะถูกยึดทรัพย์สินใช้ค่าปรับหรือจะถูกกักขังแทนค่าปรับ

หากจำเลยไม่ชำระค่าปรับในวันฟังคำพิพากษา ศาลอาจสั่งให้กักขังแทนค่าปรับทันที โดยถือว่าเป็นการกักขังแทนค่าปรับไปพลางก่อน เว้นแต่จำเลยจะขอประกันตัว เพื่อหาเงินมาชำระค่าปรับ

การกักขังแทนค่าปรับถืออัตรา ๗๐ บาทต่อหนึ่งวัน และนับวันแรกเป็นหนึ่งวันเต็ม โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนชั่วโมงในกรณีที่จำเลยชำระค่าปรับ ศาลจะคิดหักวันที่จำเลยถูกคุมขังมาก่อนออกจากจำนวนเงินค่าปรับ ไม่ว่าจำเลยจะถูกคุมขังที่สถานีตำรวจหรือที่เรือนจำ

การกักขังแทนค่าปรับนั้น ไม่ว่าค่าปรับจะมากเพียงใด ห้ามศาลสั่งกักขังเกิน ๑ ปี เว้นแต่ค่าปรับตั้งแต่ ๔๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป ศาลจะสั่งกักขังเกินว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ปีก็ได้

โทษริบทรัพย์สิน เป็นโทษซึ่งกระทำแก่ทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้เป็นของกลาง

ในกรณีที่ศาลสั่งริบทรัพย์สิน หากเป็นทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือเป็นทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยได้กระทำความผิด และทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งมีได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด เจ้าของทรัพย์สินที่แท้จริงอาจยื่นคำร้องขอคืนต่อศาลได้ การยื่นคำร้องขอทรัพย์สินคืนนี้ โดยปกติยื่นได้ภายในกำหนด ๑ ปี นับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่กรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นพิเศษ

ในกรณีที่เป็นทรัพย์สินซึ่งกฎหมายบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด เช่น ปืนเถื่อน ฝิ่น หรือเฮโรอีน ไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะเป็นของผู้ใด ศาลจะสั่งริบทั้งสิ้น และเจ้าของที่แท้จริงไม่อาจร้องขอคืนได้

การประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย

เมื่อท่านต้องการประกันตัวผู้ต้องหา หรือจำเลยต่อศาลจะอย่างไร

ให้ท่านไปพบประชาสัมพันธ์ของศาลนั้น ๆ แจ้งความประสงค์ให้ทราบ พร้อมทั้งเตรียมหลักทรัพย์และเอกสารที่จำเป็นไปด้วย

หลักทรัพย์ที่จะนำไปเป็นหลักประกันมีหลายชนิด เช่น เงินสด ใบรับฝากประจำของธนาคาร พันธบัตรรัฐบาล สลากออมสิน หรือหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน

ถ้าเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ต้องมีใบประเมินราคาของเจ้าพนักงานที่ดินด้วย

เอกสารที่จำเป็นต้องนำไปด้วยคือ บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการ และสำเนาทะเบียนบ้าน

เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ จะแนะนำในเรื่องการเขียนคำร้องขอประกัน และดำเนินการ
ต่อให้จนเสร็จการ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

กรุณาย้ำหลงเชื่อว่าจะต้องเสียเงินในการขอประกันตัว หากมีผู้ใดมาอ้างกับท่านเช่น
นั้นแสดงว่าท่านกำลังถูกหลอกลวง

ในการประกันตัวผู้ต้องหาหรือจำเลย ผู้ประกันมีหน้าที่ปฏิบัติอย่างไร

ต้องทำสัญญาประกันต่อเจ้าพนักงานหรือศาลไว้ว่าจะส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยแก่เจ้า
พนักงานหรือศาลตามนัดหรือตามหมาย

หากผู้ประกันปฏิบัติผิดสัญญาประกัน คือไม่ส่งตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยตามนัด หรือตาม
หมายเรียก จะต้องใช้เงินแก่เจ้าพนักงานหรือศาลตามจำนวนที่ระบุไว้ในสัญญาประกัน

เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยหลบหนี หรือจะหลบหนีผู้ประกันอาจขอให้พนักงานฝ่ายปกครอง
หรือตำรวจที่ใกล้ที่สุดจับตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยนั้นได้

ถ้าไม่สามารถขอความช่วยเหลือจากเจ้าพนักงานได้ทันทั่วทั้งที่มีอำนาจจับผู้ต้องหาหรือ
จำเลยนั้นได้เองแล้วส่งไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ใกล้ที่สุด เพื่อจัดส่งผู้ต้องหาหรือ
จำเลยนั้นไปยังเจ้าพนักงานหรือศาล โดยผู้ประกันเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

ผู้ประกันจะขอถอนสัญญาประกัน หรือหลักประกันได้ในกรณีต่อไปนี้

เมื่อผู้ประกันได้มอบตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยแก่เจ้าพนักงานหรือศาลตามสัญญาประกันแล้ว

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาหรือศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์ปล่อยจำเลย
พ้นข้อหาไปเว้นแต่จะให้ชั่งจำเลยไว้ในระหว่างอุทธรณ์หรือฎีกาและผู้ประกันตัวจำเลยนั้นต่อไป

เมื่อคดีถึงที่สุด หรือความรับผิดตามสัญญาประกันหมดไปโดยเหตุอื่น เช่น มีผู้ประกัน
คนใหม่ขอประกันผู้ต้องหาหรือจำเลยแทนผู้ประกันคนเดิมยอมพ้นความรับผิดตามสัญญาประกัน
หรือเมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยตายในระหว่างประกัน

เมื่อความรับผิดตามสัญญาประกันสิ้นสุดลงแล้ว ผู้ประกันขอรับหลักประกันที่วางไว้คืน
ไปได้

กฎหมายที่ประชาชนควรรู้



ความรู้เกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร

(๑) การแจ้งการเกิด

ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิด

๑. คนเกิดในบ้าน เจ้าบ้านมีหน้าที่ต้องแจ้งการเกิดภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่เกิด

๒. คนเกิดนอกบ้าน มารดามีหน้าที่ต้องแจ้งการเกิดภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่เกิด

หากจำเป็นไม่อาจแจ้งภายในกำหนดดังกล่าวให้แจ้งภายใน ๑๕ วันนับตั้งแต่วันที่สามารแจ้งได้

สถานที่รับแจ้งการเกิด

๑. เกิดนอกเขตเทศบาล ให้แจ้งการเกิดที่สำนักทะเบียนตำบล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบ้านของกำนัน

๒. เกิดในเขตเทศบาล ให้แจ้งการเกิดที่สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลซึ่งตั้งอยู่ ณ สำนักงานเทศบาล

๓. เกิดในเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้งการเกิดที่สำนักทะเบียนท้องที่เขต ซึ่งตั้งอยู่ ณ ที่ว่าการเขต

วิธีแจ้งการเกิด ผู้มีหน้าที่ จะต้องทราบข้อมูลเพื่อแจ้งการเกิด ดังนี้

ก. รายการเกี่ยวกับเด็กที่เกิด ผู้แจ้งต้องทราบ

๑. ชื่อ นามสกุล เพศ สัญชาติของเด็กที่เกิด

๒. วันที่ เดือน พ.ศ. เวลาที่เกิด ตลอดจนวันขึ้นหรือแรมของเดือนปีที่เกิด

๓. เกิดบ้านเลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด

ข. รายการเกี่ยวกับมารดาของเด็กที่เกิด ต้องทราบ

๑. ชื่อตัว ชื่อสกุลก่อนการสมรส

๒. อายุ สัญชาติ

๓. อยู่บ้านเลขที่ หมู่ที่ ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ เขต จังหวัด

ค. รายการเกี่ยวกับบิดาของเด็กที่เกิด ต้องทราบ

๑. ชื่อตัว ชื่อสกุล

๒. อายุ สัญชาติ

กรณีที่เกิดในโรงพยาบาล เป็นหน้าที่ของเจ้าบ้านโรงพยาบาลนั้น ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล หรือผู้ใดก็ตามที่มีชื่อเป็นเจ้าบ้านของโรงพยาบาล เป็นผู้แจ้งการเกิด อาจมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปแจ้งแทนก็ได้

การแจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลา

หากผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิด ไม่ได้แจ้งการเกิดของเด็กภายในเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

๑. กรณีแจ้งเกิดเกินกำหนดเวลาของบุตรบุคคลสัญชาติไทย

๑.๑ พยานเอกสารได้แก่ใบรับรองแพทย์ ผู้ทำคลอดและทะเบียนนักเรียน (ถ้ามี)

๑.๒ พยานบุคคลได้แก่บิดามารดา ผู้ทำคลอด เจ้าของสถานที่เด็กเกิด กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้รู้เห็นการเกิดอื่น ๆ เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน

๒. กรณีแจ้งการเกิดเกินกำหนดเวลาของบุตรบุคคลต่างด้าว

พยานเอกสารและพยานบุคคล ทำนองเดียวกันกับกรณีบุคคลสัญชาติไทยและนายทะเบียนจะตรวจสอบและสอบสวนเพิ่มเติมอีก ดังนี้

๒.๑ ใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวของบิดามารดา

๒.๒ ภาพถ่ายของเด็กที่ขอแจ้งการเกิด ขนาด ๒"×๓" ๒ ภาพ

๒.๓ ภาพถ่ายทั้งครอบครัวของเด็กที่ขอแจ้งการเกิด

สรุป

เป็นเอกสารสำคัญของทางราชการและมีประโยชน์มากสามารถใช้พิสูจน์ตัวบุคคลได้ ทั้งยังเป็นหลักฐานอ้างอิงแสดงถึงฐานะตัวบุคคลสัญชาติ และการขอรับสิทธิต่าง ๆ ทั้งในทางราชการ การศึกษา การรับราชการทหาร และอื่น ๆ ได้ทุกโอกาสตราบเท่าที่มีชีวิตอยู่

(๒) การแจ้งการตาย

ผู้มีหน้าที่แจ้งการตายตามกฎหมายแบ่งออกเป็น ๒ กรณี

๑. ถ้ามีคนตายในบ้าน เจ้าบ้านหรือผู้พบเห็น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่แจ้งการตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ตายหรือเวลาที่พบศพ

๒. ถ้ามีคนตายนอกบ้าน บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่แจ้งการตาย ต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งหรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจตามแต่สะดวก ในโอกาสแรกภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ตายหรือเวลาที่พบศพ

สถานที่รับแจ้งการตาย เช่นเดียวกับสถานที่รับแจ้งการเกิด

- นอกเขตเทศบาล บ้านกำนัน
- ในเขตเทศบาล สำนักงานเทศบาล
- ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ว่าการเขต

วิธีแจ้งการตาย ผู้ที่จะไปแจ้งการตาย จะต้องทราบข้อมูลเพื่อแจ้งการตายดังต่อไปนี้

๑. ชื่อ นามสกุล อายุ สัญชาติ เพศ ของผู้ตาย

๒. ตายเมื่อ วัน เดือน ปีใด

๓. ที่อยู่ของผู้ตาย และสถานที่ตาย บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก ซอย ถนน ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด

๔. สาเหตุที่ตาย

๕. ชื่อ นามสกุล และสัญชาติของบิดามารดาของผู้ตาย

๖. ศพของผู้ตายจะดำเนินการอย่างไร (เก็บ ผัง เผา) ที่ไหน เมื่อไร

การแจ้งการตายเกินกำหนดเวลา

เมื่อมีคนตาย และได้แจ้งการตายภายในเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ผู้มีหน้าที่ต้องไปแจ้งการตายเกินกำหนดเวลา และปฏิบัติดังนี้

ผู้แจ้งต้องไปยื่นคำร้องแจ้งการตายต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งและจะต้องทราบข้อมูลเช่นเดียวกับแจ้งการตายภายในกำหนดเวลาในกรณีนี้ นายทะเบียนจะออกใบมรณบัตรให้ผู้แจ้งเก็บไว้เป็นหลักฐานด้วย

มรณบัตร

เป็นเอกสารสำคัญทางราชการ ซึ่งเป็นหลักฐานแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับการตายของบุคคล จึงต้องเก็บรักษาไว้ให้ดี

ความผิด ไม่ได้แจ้งตายภายในกำหนด มีความผิดโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

(๓) การแจ้งการย้ายที่อยู่

สถานที่แจ้งการย้ายที่อยู่

๑. ถ้าย้ายออกจากบ้าน หรือย้ายเข้าในบ้าน ซึ่งบ้านนั้นอยู่นอกเขตเทศบาล ให้ไปแจ้งการย้ายต่อนายทะเบียนตำบล ณ สำนักงานทะเบียนตำบล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบ้านของกำนัน หรือบ้านผู้ใหญ่บ้านในบางตำบล

๒. ถ้าย้ายออกหรือเข้าในบ้าน ซึ่งอยู่ในเขตเทศบาลให้ไปแจ้งการย้ายต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล ณ สำนักงานเทศบาล

๓. ถ้าย้ายออกหรือเข้าในบ้าน ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้ไปแจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเขต ณ ที่ว่าการเขต

หลักเกณฑ์การแจ้งการย้ายที่อยู่

๑. ผู้ใดย้ายที่อยู่ออกจากบ้านใด ให้เจ้าบ้านแจ้งย้ายบุคคลนั้นออกภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันย้ายออก

๒. ผู้ใดย้ายเข้ามาอยู่ในบ้านใด ให้เจ้าบ้านแจ้งย้ายบุคคลนั้นภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันย้ายเข้าจริง

๓. การแจ้งย้ายปลายทาง ผู้ย้ายที่อยู่จะไปแจ้งย้ายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนไปอยู่ใหม่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันย้ายออกก็ได้ โดยไม่ต้องกลับไปแจ้งย้ายออกจากสำนักทะเบียนท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในการนี้ต้องเสียค่าธรรมเนียม ๕ บาท

วิธีการแจ้งย้าย

๑. การแจ้งย้ายออก ให้เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายนำหลักฐาน

- สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
- บัตรประจำตัวประชาชนของเจ้าบ้าน
- บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- หนังสือมอบหมายของเจ้าบ้าน

ไปแจ้งย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งโดยผู้ที่จะไปแจ้งต้องทราบบรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ย้าย

- ชื่อ นามสกุล
- วัน เดือน ปี ที่ย้าย

- บ้านเลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล อำเภอ จังหวัด
- ความเกี่ยวข้องกับหัวหน้าครอบครัวใหม่อย่างไร

๒. การแจ้งย้ายเข้า ให้เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายนำหลักฐานเช่นเดียวกับการแจ้งย้ายออก และ

๒.๑ ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ตอนที่ ๑ และตอนที่ ๒ (สีเขียวและสีชมพู) ที่เจ้าบ้านที่จะย้ายเข้าลงลายมือชื่อในช่องเจ้าบ้านผู้นิยมนำให้ย้ายเข้าแล้ว

๒.๒ บัตรทะเบียนคน (ถ้ามี)

ไปแจ้งย้ายเข้าต่อนายทะเบียนท้องถิ่นที่ไปอยู่ใหม่

ความผิด ไม่แจ้งย้ายภายในกำหนดเวลา มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

(๔) การแก้ไขรายการเอกสารการทะเบียนราษฎร

สถานที่รับแจ้งและผู้มีหน้าที่รับแจ้งการแก้ไขรายการเอกสารทะเบียนราษฎร

- ๑.อยู่นอกเขตเทศบาล แจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ
๒. อยู่ในเขตเทศบาลแจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเทศบาล ณ สำนักงานเทศบาล
๓. อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร แจ้งต่อนายทะเบียนท้องถิ่นเขต ณ ที่ว่าการเขต

วิธีการขอแก้ไข

๑. ยื่นคำร้องตามแบบ ทร. ๓๑

๒. นำเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานไปแสดงประกอบการพิจารณาขอแก้ไขเท่าที่พึงจะหาได้ เช่น

- สูติบัตร หรือสำเนาทะเบียนคนเกิด
- มรณบัตรหรือสำเนาทะเบียนคนตาย
- สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนสำมะโนครัวฉบับ พ.ศ. ๒๔๘๐, ๒๔๙๐ หรือสำเนาทะเบียนบ้าน พ.ศ. ๒๔๙๙ และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน
- สำเนาทะเบียนนักเรียน ใบสุทธิ หรือ ประกาศนียบัตร
- สำเนาทะเบียนการสมรส
- ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัวชื่อสกุล
- สำเนาทะเบียนทหาร (ถ้ามี)
- บัตรประจำตัวประชาชน

พยานบุคคล ในกรณีที่นายทะเบียนพิจารณาแล้วว่าพยานเอกสารยังไม่เพียงพอแก่การแก้ไข ให้นำพยานบุคคลไปให้ถ้อยคำเพิ่มเติม เช่น

- บิดา มารดา
- ผู้ทำคลอด ผู้รู้เห็นการเกิด
- เพื่อนบ้าน
- สามี ภรรยา
- เจ้าบ้าน
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (นอกเขตเทศบาล)

พยานแวดล้อมกรณี ๒ คน ได้แก่

๑. ผู้มีฐานะมั่นคงซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ติดต่อกันมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๒. ข้าราชการชั้นสัญญาบัตรขึ้นไป

ข้อ ๑ ทั้ง ๒ คน หรือ ข้อ ๒ ทั้ง ๒ คน ก็ได้

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องและหลักฐานต่าง ๆ แล้ว นายทะเบียนจะดำเนินการดังนี้

๑. กรณีผู้ร้องมีเอกสารราชการมาแสดง นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่า เอกสารดังกล่าวเชื่อถือได้ก็จะดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเอกสารการทะเบียนราษฎรให้

๒. กรณีผู้ร้องไม่มีเอกสารราชการมาแสดง นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจะมาสอบสวนพยานบุคคลแล้วบันทึกเสนอนายอำเภอเพื่อพิจารณา เมื่อนายอำเภอเห็นว่าหลักฐานดังกล่าวเชื่อถือได้ ก็จะสั่งให้นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้

๓. กรณีขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย เช่น เขียนตัวสะกดการันต์เกี่ยวกับชื่อตัว หรือนามสกุลผิด นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจะมาสอบสวนพยานหลักฐานหากเชื่อถือได้ ก็จะดำเนินการแก้ไขให้

๔. ในกรณีที่ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงในข้อสัญญาตินายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจะมาสอบสวนพยานหลักฐานแล้วรวบรวมเสนอผ่านอำเภอ จังหวัด ไปยังกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป

ค่าธรรมเนียม การแก้ไขรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

(๕) การจดทะเบียนชื่อบุคคลและชื่อสกุล

ตาม พ.ร.บ. ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ บุคคลสัญชาติไทยต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และจะมีชื่อรองด้วยก็ได้

- ชื่อตัว คือ ชื่อประจำตัวบุคคล
- ชื่อรอง คือ ชื่อประกอบถัดจากชื่อตัว
- ชื่อสกุล คือ ชื่อประจำวงศ์สกุล

หลักเกณฑ์การตั้งชื่อตัวและชื่อรอง

๑. ต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยหรือพระนามของพระราชินีหรือราชทินนาม

๒. ต้องไม่เป็นคำหยาบหรือมีความหมายหยาบคาย

๓. ต้องไม่มีเจตนาในทางทุจริต

๔. ผู้ได้รับหรือเคยได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์นั้นโดยมิได้ถูกถอด จะใช้ราชทินนามตามบรรดาศักดิ์เป็นชื่อตัวหรือชื่อรองก็ได้

การเปลี่ยนชื่อตัวและชื่อรอง

๑. ให้อยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ (นายอำเภอหรือหัวหน้าเขต) ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน เมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนแล้ว นายทะเบียนจะออกหลักฐานหนังสือสำคัญให้แก่ผู้ขอไว้เป็นหลักฐาน

๒. เมื่อได้รับหนังสือสำคัญแล้ว ควรนำหนังสือนี้ไปขอแก้ไขรายการในทะเบียนบ้านบัตรประจำตัวประชาชน ใบสำคัญทหาร โฉนดที่ดิน เป็นต้น

๓. ผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต้องให้ บิดา มารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบธรรม เป็นผู้ยื่นคำร้องขอแทน

๔. บุคคลต่างด้าวจะขอเปลี่ยนชื่อตัวไม่ได้ เว้นแต่จะขอเปลี่ยนเพื่อประกอบหลักฐานในการแปลงชาติ หรือคืนสัญชาติเป็นสัญชาติไทยเท่านั้น

ชื่อสกุล ผู้มีสัญชาติไทยประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ ให้อยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ (นายอำเภอหรือหัวหน้าเขต) ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายการทะเบียนราษฎร

หลักเกณฑ์ในการตั้งชื่อสกุล

๑. ต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยหรือพระนามของพระราชินี

๒. ต้องไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับราชทินนามของบุคคลอื่น เว้นแต่ ราชทินนามของตน ของบุพการี หรือของผู้สืบสันดาน
๓. ต้องไม่ซ้ำกับชื่อสกุลที่ได้รับพระราชทาน
๔. ต้องไม่ซ้ำกับชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว
๕. ต้องไม่เป็นคำหรือความหมายหยาบคาย
๖. ต้องมีพยัญชนะไม่เกิน ๑๐ พยัญชนะ เว้นแต่การขอราชทินนามเป็นชื่อสกุล
๗. แต่ละคำที่นำมาตั้งเป็นชื่อสกุลต้องเขียน ตัวสะกดการันต์ ให้ถูกต้องตามพจนานุกรม
๘. ต้องมีคำแปลตามหลักภาษาไทยในพจนานุกรมและเมื่อแปลรวมกันแล้ว ต้องมีความหมายเหมาะสมที่จะใช้เป็นชื่อสกุล

๙. ไม่ขัดต่อพระบรมราชโองการของรัชกาลที่ ๖ คือ

- ห้ามมิให้ผู้ที่ไม่ได้รับพระราชทานนามสกุลใช้ “ณ” นำหน้าชื่อสกุล
- ห้ามมิให้ใช้ “ณ อยู่ยา” ต่อท้ายนามสกุลสำหรับผู้ที่มีได้สืบสายจากราชตระกูล
- ห้ามมิให้นำนามพระมหากษัตริย์ และ ไม่ให้นำศัพท์ที่ใช้เป็นพระปรมาภิไธยมาใช้

เป็นชื่อสกุล

การขอร่วมใช้ชื่อสกุล

เป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้จดทะเบียนตั้งชื่อสกุลเท่านั้นที่จะขออนุญาตให้ผู้มีสัญชาติไทย ผู้ได้ร่วมใช้ชื่อสกุลของตนก็ได้โดยยื่นคำร้องขอต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

- ผู้ที่ได้ชื่อสกุลมาโดยการตกทอดจากบรรพบุรุษ หรือจากผู้รับบุตรบุญธรรม หรือจากการเป็นทายาทของเจ้าของชื่อสกุลไม่มีสิทธิอนุญาตให้บุคคลอื่นร่วมชื่อสกุลได้

หลักเกณฑ์การขอร่วมใช้ชื่อสกุล มีวิธีการปฏิบัติดังนี้

๑. ให้เจ้าของชื่อสกุลคนแรกที่ได้จดทะเบียนชื่อสกุลไว้แล้วยื่นคำขอ พร้อมทั้งหนังสือสำคัญการจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลหรือตั้งชื่อสกุลหรือตั้งชื่อสกุลใหม่ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ซึ่งนายทะเบียนจะออกหนังสืออนุญาตการร่วมใช้ชื่อสกุลให้ตามแบบที่ทางราชการกำหนด

คนต่างด้าวขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล

คนต่างด้าวจะขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล หรือขอตั้งชื่อสกุลใหม่ไม่ได้ เว้นแต่ คนต่างด้าว ผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ เพื่อประกอบการแปลงชาติ หรือคืนสัญชาติเป็น สัญชาติไทยเท่านั้น โดยให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ และให้นายทะเบียน

ดำเนินการตรวจสอบและทำเรื่องราวเช่นเดียวกับกรณีคนสัญชาติไทยขอจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล หรือขอตั้งชื่อสกุลใหม่ แต่จะสอบสวนเพิ่มเติมจากสัญชาติไทย ดังนี้

๑. ผู้ขอเป็นบุคคลสัญชาติ เชื้อชาติใด
๒. มีเหตุผลอย่างไรในการขอ
๓. ได้อยู่ในประเทศมานานเท่าใด ประกอบอาชีพอะไร
๔. ได้ยื่นเรื่องราวขอแปลงชาติ หรือขอคืนสัญชาติไว้ ณ ที่ใด เรื่องราวดำเนินการไป

แล้วเพียงใด

ข้อสำคัญ เมื่อนายทะเบียนท้องที่เสนอคำขออนุญาตไปยังนายทะเบียนกลาง นายทะเบียนกลางจะพิจารณาอนุญาต โดยมีเงื่อนไขว่า อนุญาตให้จดทะเบียนตั้งชื่อสกุลใหม่ เมื่อได้รับอนุญาตให้แปลงชาติหรือคืนสัญชาติเป็นบุคคลสัญชาติไทยเท่านั้น

ข้อควรจำ สำหรับผู้ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์) หากประสงค์จะดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตาม พ.ร.บ. ชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ จะต้องให้บิดามารดา หรือผู้ปกครอง แล้วแต่กรณีเป็นผู้ทำการแทน

การทำบัตรประจำตัวประชาชน

บุคคลที่มีสัญชาติไทยทุกคนต้องมีบัตรประชาชนยึดถือไว้ และ ผู้ที่จะมีบัตรประชาชนต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

เป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทยและมีอายุ ๑๕ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ไม่เกิน ๗๐ ปีบริบูรณ์ ให้ยื่นขอทำบัตร ณ ที่ทำการอำเภอหรือที่ทำการกิ่งอำเภอของท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งท้องที่นั้น ๆ

การยื่นคำขอมีบัตรต้องยื่นภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่อายุครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ ถ้าฝ่าฝืนอาจถูกปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

เมื่อบัตรหมดอายุ ต้องขอบัตรภายใน ๙๐ วัน ถ้าฝ่าฝืนอาจถูกปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

ถ้าเป็นบุคคลต่างด้าวแล้วต่อมาได้สัญชาติไทยต้องยื่นขอมีบัตรวันที่ได้สัญชาติไทย

ถ้ามีการเปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุลต้องขอเปลี่ยนบัตรภายใน ๙๐ วัน ฝ่าฝืนอาจถูกปรับไม่เกิน ๒๐๐ บาท

ถ้าบัตรสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด ให้ขอทำบัตรใหม่ภายใน ๙๐ วัน

ความรู้เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ประถมศึกษา

เด็กทุกคนที่มีอายุย่างเข้าปีที่ ๘ จะต้องเข้าโรงเรียนประถมศึกษา จนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่ ๑๕ เว้นแต่ถ้าอายุยังไม่ถึง ๑๕ ปี แต่เด็กสามารถสอบผ่านชั้นประถม ๖ หรือเทียบเท่า ได้ก็ไม่จำเป็นต้องเรียนจนครบ ๑๕ ปี นอกจากนั้นกฎหมายยังให้อำนาจคณะกรรมการการศึกษา จังหวัด มีอำนาจกำหนดให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เมื่อเด็กมีอายุต่ำหรือสูงกว่าที่กำหนดไว้ได้

แต่ถ้าเด็กมีความบกพร่องในทางร่างกายหรือจิตใจหรือเป็นโรคติดต่อ หรือต้องหาเลี้ยงผู้ปกครอง ซึ่งทุพพลภาพไม่มีหนทางหาเลี้ยงชีพ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดูแทน หรือมีความจำเป็นอย่างอื่น เด็กนั้นก็ได้รับยกเว้นไม่ต้องเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับผู้ปกครองที่ทุพพลภาพมีเด็กต้องส่งเข้าโรงเรียนพร้อมกันหลายคนให้ยกเว้นเพียง ๑ คน

ผู้ปกครองคนใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท

ความรู้เกี่ยวกับการเกณฑ์ทหาร

ชายไทยทุกคนมีหน้าที่เข้ารับราชการทหารจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ เว้นแต่เป็นพระภิกษุที่มีสมณศักดิ์หรือที่เป็นเปรียญ และนักบวชในพระพุทธศาสนาแห่งนิกายเถรวาท หรือจีนที่มีสมณศักดิ์

เป็นคนพิการทุพพลภาพซึ่งไม่สามารถเป็นทหารได้ เช่นตาบอด หูหนวก เป็นต้น คนในบางท้องที่ที่กระทรวงกลาโหมประกาศว่าไม่มีคุณสมบัติจะเป็นทหารได้

การเข้ารับราชการทหารมีขั้นตอนดังนี้

๑. ขึ้นทะเบียนทหาร (ลงบัญชีทหารกองเกิน) ชายซึ่งมีสัญชาติไทยทุกคนเมื่อมีอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์หรือย่างเข้า ๑๘ ปีในปีใดต้องไปลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอท้องที่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของตนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายนในปีนั้น ถ้าไม่อาจขึ้นทะเบียนทหารด้วยตนเองได้ต้องให้บิดามารดา หรือผู้ใหญ่ที่เชื่อถือได้ไปแจ้งแทน และถ้าในปีนั้นไม่ได้ขึ้นทะเบียนทหารไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ก็ตามต้องไปแจ้งด้วยตัวเองที่อำเภอ เพื่อขึ้นทหารกองเกินภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันพ้นเหตุที่ทำให้ไปแจ้งไม่ได้ เว้นแต่ว่าผู้นั้นจะอายุถึง ๔๖ ปีแล้ว

อำเภอที่เป็นภูมิลำเนาทหารที่จะต้องไปขึ้นทะเบียนคือ

อำเภอก็คือเป็นภูมิลำเนาของบิดา ถ้าบิดาตายไปแล้วขึ้นที่อำเภอก็คือเป็นภูมิลำเนาของมารดา ถ้าตายแล้วทั้งสองคนก็ให้ไปลงบัญชีที่ภูมิลำเนาของผู้ปกครอง

ถ้าบิดามารดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายถือภูมิลำเนาตามมารดา หากมารดาถึงแก่ความตายแล้วก็ถือภูมิลำเนาของผู้ปกครอง

ถ้าภูมิลำเนาไม่ปรากฏให้ถือว่าอยู่ในอำเภอกับบุคคลนั้นอยู่ ถ้าอยู่ไม่เป็นหลักแหล่งพบที่ไหนก็ถือว่ามีภูมิลำเนาที่นั่น

ขั้นตอนที่ ๒ รับหมายเกณฑ์เรียกมาตรวจเลือกเป็นทหาร

หลังจากได้ลงบัญชีเป็นทหารกองเกินแล้ว เมื่อมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ หรือย่างเข้า ๒๑ ปี จะต้องไปรับหมายเรียกจากอำเภอดังแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคมในปีนั้น ๆ ถ้าไม่สามารถไปรับหมายเรียกด้วยตนเองได้ จะให้บิดามารดาไปรับแทนก็ได้

ขั้นตอนที่ ๓ การเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหาร

เมื่อรับหมายเรียกแล้วให้ไปรับการตรวจเลือกตามนัดผู้ใดหลีกเลี่ยงขัดขืนอาจถูกส่งเข้ากองประจำการในปีถัดไปโดยไม่ต้องจับฉลากหรืออาจมีความผิดต่อระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๓ ปี ในการตรวจเลือกจะต้องนำใบสำคัญทหารกองเกินบัตรประจำตัวประชาชนและประกาศนียบัตรหรือหลักฐานการศึกษามาแสดง

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกเรียกมาตรวจเลือกถ้าได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผันต้องนำหลักฐานมาแสดงต่อคณะกรรมการตรวจเลือกก่อนจับฉลาก มิฉะนั้นจะหมดสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นหรือผ่อนผัน

ขั้นตอนที่ ๔ การผ่อนผัน

การผ่อนผันในเหตุจำเป็นจะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- ก. หาเลี้ยงบิดามารดา ซึ่งทุพพลภาพหรือชราจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้ และไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู หรือ
- ข. จำเป็นต้องหาเลี้ยงดูบุตรซึ่งมารดาตายหรือไร้ความสามารถหรือพิการทุพพลภาพ หรือ
- ค. จำเป็นต้องหาเลี้ยงพี่หรือน้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่บิดามารดาหรือซึ่งบิดามารดาตาย

ผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ข้างต้นจะต้องไปชี้แจงต่อนายอำเภอสีก่อนวันตรวจเลือกไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน และต้องร้องขอต่อคณะกรรมการตรวจเลือกในวันตรวจเลือกด้วย

ในการตรวจเลือกคนเข้ากองประจำการ หากเห็นว่าคณะกรรมการตรวจเลือกตัดสินไม่ถูกหรือไม่ยุติธรรมก็ให้ยื่นต่อคณะกรรมการชั้นสูง ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายครอบครัว มรดก

การหมั้น

การหมั้นเป็นสัญญาที่ชายและหญิงตกลงกันว่าจะทำการสมรสกันในภายหน้า โดยฝ่ายชายอาจจะมีการมอบของหมั้นให้แก่ฝ่ายหญิงเพื่อเป็นหลักฐานแก่การหมั้นและเป็นประกันว่าจะสมรสกับหญิงนั้นก็ได้

สัญญาหมั้นเป็นสัญญาที่ทำก่อนมีการสมรสแต่จะทำการสมรสโดยไม่มีการหมั้นมาก่อนก็ได้

ชายหญิงจะทำการหมั้นได้ต่อเมื่อชายและหญิงมีอายุสิบเจ็ดปีบริบูรณ์

ผู้เยาว์จะทำการหมั้นต้องได้รับความยินยอมจากบิดามารดา หรือผู้ปกครองเสียก่อน การหมั้นไม่เป็นเหตุที่จะร้องขอให้ศาลบังคับให้สมรสได้

หากมีการผิดสัญญาหมั้นไม่ยอมทำการสมรส อีกฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเรียกให้ใช้ค่าทดแทนได้ ถ้าฝ่ายชายผิดสัญญาหมั้นของหมั้นยอมตกเป็นของหญิงนั้น ถ้าหญิงผิดสัญญาหมั้นต้องคืนของหมั้นให้แก่ฝ่ายชาย

สินสอด

สินสอด เป็นทรัพย์สินซึ่งฝ่ายชายให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของฝ่ายหญิง เพื่อดำเนินการที่หญิงยอมสมรส

สินสอดต่างกับของหมั้น เพราะของหมั้นเป็นของที่ชายให้แก่ตัวหญิงโดยตรง แต่สินสอดเป็นทรัพย์สินที่ให้แก่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของฝ่ายหญิง เป็นการตอบแทนที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของหญิงได้อบรมเลี้ยงดูหญิงมา

การให้สินสอดแก่กัน โดยทั่วไปมักเป็นเงินสด แต่จะให้เป็นทรัพย์สินอย่างอื่นก็ได้ เช่น ทองคำ

เมื่อให้สินสอดแก่กันแล้ว หากไม่มีการสมรสฝ่ายชายเรียกคืนได้

สินส่วนตัว

สินส่วนตัวคือ (๑) ทรัพย์สินที่คู่สมรสมีอยู่ก่อนสมรส (๒) เครื่องใช้สอยส่วนตัว เครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพหรือวิชาชีพ (๓) ทรัพย์สิน

สินที่ได้มาระหว่างสมรส โดยรับมรดกหรือมีผู้ให้โดยเสน่หา (๔) ของหมั้น

สินส่วนตัวนี้ ถ้าแลกเปลี่ยนทรัพย์สินอื่น เอาไปซื้อทรัพย์สินอื่น หรือขายไป ของที่แลกเปลี่ยนมาหรือเงินที่ได้จากการขายก็เป็นสินส่วนตัว ถ้าทรัพย์สินที่เป็นสินส่วนตัวถูกทำลายไปแล้ว ได้ทรัพย์สินอื่น หรือเงินบาททดแทน ทรัพย์สินอื่นหรือเงินนั้นก็จะเป็นสินส่วนตัว

สินส่วนตัวนี้ สามีหรือภริยาที่เป็นเจ้าของมีอำนาจจัดการได้โดยลำพังตนเอง อีกฝ่ายหนึ่งไม่มีสิทธิจะเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

สินสมรส

สินสมรส คือทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาที่มีได้แยกไว้เป็นสินส่วนตัว ได้แก่ทรัพย์สินที่สามีภริยาได้มาระหว่างสมรสหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาระหว่างสมรสโดยพินัยกรรมหรือการให้เป็นหนังสือ และพินัยกรรมหรือหนังสือยกให้ระบุไว้ได้ให้เป็นสินสมรส

นอกจากนั้น ดอกผลของสินส่วนตัวยังเป็นสินสมรสด้วย เช่น เอาเงินสดที่เป็นส่วนตัวฝากธนาคารระหว่างสมรสได้ดอกเบี้ยมา ดอกเบี้ยนี้เป็นสินสมรส

สินสมรสนี้สามีภริยาเป็นเจ้าของร่วมกัน ในการจัดการสินสมรสปกติจะต้องจัดการร่วมกัน ถ้าต้องการจะให้ฝ่ายใดจัดการตามลำพังต้องทำสัญญาก่อนสมรสกำหนดไว้

ถ้าสินสมรสเป็นพวกที่ดิน หรือทรัพย์สินซึ่งการซื้อขายต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เช่น แพง สัตว์พาหนะ สามีหรือภริยาที่ไม่มีชื่อในโฉนดหรือทะเบียนจะร้องขอให้ใส่ชื่อตนไว้ในโฉนดหรือทะเบียนก็ได้

เมื่อสามีภริยาหย่ากัน กฎหมายให้แบ่งสินสมรสให้แก่แต่ละฝ่ายเท่า ๆ กัน

การจดทะเบียนสมรส

คุณสมบัติของผู้ที่จะจดทะเบียนสมรสได้ ดังนี้

๑. มีอายุครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์
๒. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือไร้ความสามารถ
๓. ไม่เป็นญาติสืบสายโลหิตเดียวกัน
๔. ผู้รับบุตรบุญธรรมจะสมรสกับบุตรบุญธรรมไม่ได้
๕. ไม่เป็นคู่สมรสของบุคคลอื่น
๖. หญิงฝ่ายจะสมรสใหม่ เมื่อมีการสมรสครั้งก่อนได้สิ้นสุดไปแล้วไม่น้อยกว่า ๓๐

วัน เว้นแต่

- คลอดบุตรในระหว่างนั้น

- สมรสกับคู่สมรสเดิม
- มีใบรับรองแพทย์ว่ามีครรภ์
- ศาลมีคำสั่งให้สมรสได้

๗. ชาย หญิง ที่มีอายุไม่ครบ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ศาลอาจนุญาตให้สมรสได้

๘. ไม่เป็นพระภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช

วิธีการจดทะเบียนสมรส

ชายหญิงต้องไปให้ถ้อยคำและแสดงความยินยอมเป็นสามีภรรยากันโดยเปิดเผยต่อหน้า นายทะเบียน ที่อำเภอ กิ่งอำเภอ เขต หรือสถานทูต สถานกงสุลไทยในต่างประเทศแห่งใดก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของท้องถิ่นนั้น แต่จะต้องนำบัตรประจำตัวประชาชนไปให้นายทะเบียนตรวจสอบเมื่อนายทะเบียนสอบถามแล้วเห็นว่ามีคุณสมบัติครบถ้วน จะรับจดทะเบียนให้คู่สมรสก็จะได้รับใบสำคัญการสมรสฝ่ายละ ๑ ฉบับ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหรือจะเชิญนายทะเบียนไปจดทะเบียนที่บ้านคู่สมรสฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด หรือสถานที่ประกอบพิธีสมรสก็ได้

ประโยชน์ของการจดทะเบียนสมรส

๑. ชายและหญิงเป็นสามีภรรยากันโดยถูกต้องตามกฎหมาย
๒. บุตรที่เกิดมาเป็นบุตรที่ถูกต้องตามกฎหมายของบิดามารดา
๓. ได้รับการยกย่องและเชิดชูเกียรติในสังคม
๔. ได้รับลดหย่อนภาษีเงินได้
๕. ข้าราชการมีสิทธิได้รับเงินค่าช่วยเหลือบุตร ค่าเล่าเรียนบุตร และค่ารักษาพยาบาล

ค่าธรรมเนียม

๑. การจดทะเบียนสมรส ณ สำนักงานที่จดทะเบียนไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม
๒. การจดทะเบียนสมรสนอกสำนักงาน ต้องเสียค่าธรรมเนียม ๒๐๐ บาท พร้อมทั้ง

จัดยานพาหนะรับส่งนายทะเบียน

การจดทะเบียนหย่า

การสิ้นสุดการสมรสโดยการหย่า ทำได้ ๒ วิธี ดังนี้

๑. การหย่าโดยความยินยอมทั้งสองฝ่าย ได้แก่ การที่คู่หย่าไปจดทะเบียนหย่า ณ สำนักงานทะเบียนซึ่งคู่กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ (สำนักทะเบียนที่ได้จดทะเบียนสมรสไว้) หรือสำนักทะเบียนแห่งใดก็ได้พร้อมด้วยหนังสือยินยอมในการหย่าซึ่งมีพยานอย่างน้อย ๒ คน ไปแสดงด้วย ในกรณีคู่กรณีอยู่คนละท้องถิ่นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่ต้องการหย่าอาจยื่นคำร้องแสดงความจำนงขอหย่า

ณ สำนักทะเบียนท้องที่ คือ ที่ว่าการอำเภอที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้ ถ้าอีกฝ่ายตกลงด้วยนายทะเบียนก็จะทำการหย่าให้

๒. การหย่าโดยคำพิพากษาของศาล ได้แก่การยื่นฟ้องร้องต่อศาลและเมื่อมีคำพิพากษาหย่าขาดจากกันได้แล้วฝ่ายที่ยื่นฟ้องหย่าต้องนำคำพิพากษาของศาลไปแสดงต่อนายทะเบียนท้องที่

ค่าธรรมเนียม การจดทะเบียนการหย่าไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

มรดก

เมื่อเจ้ามรดกตายลง หากไม่ได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินมรดกให้ใครไว้ ทรัพย์สินมรดกนั้นย่อมตกทอดแก่ทายาท แต่ถ้าทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้แก่ผู้ใด ทรัพย์สินตามพินัยกรรมย่อมตกได้แก่ผู้นั้น

เราเรียกผู้ได้ทรัพย์สินมรดกตามพินัยกรรมว่า ผู้รับพินัยกรรม

ผู้รับทรัพย์สินตามพินัยกรรมอาจเป็นบุคคลใดก็ได้รวมทั้งนิติบุคคลด้วย ไม่จำเป็นต้องเป็นบุตร บิดามารดาหรือคู่สมรสของเจ้ามรดก อยู่ที่ว่าเจ้ามรดกจะมีเจตนายกทรัพย์สินมรดกของตนให้ใคร อาจยกให้วัดหรือมูลนิธิ ก็ย่อมทำได้

แต่การที่พินัยกรรมจะมีผลใช้บังคับได้ต้องกระทำให้ถูกต้องตามกำหนดกฎหมายเกณฑ์ที่กฎหมายระบุไว้

พินัยกรรม

พินัยกรรมคือข้อกำหนดการเผื่อตายของบุคคลหนึ่งบุคคลใดในขณะที่เขามีชีวิตอยู่ว่า ถ้าเขาตายลงแล้ว ให้ทรัพย์สินของเขาตกได้แก่ใคร โดยให้มีผลบังคับได้ ตั้งแต่ผู้ทำพินัยกรรมตายเป็นต้นไป

ฉะนั้น การจะดูว่าหนังสือใดเป็นพินัยกรรมหรือไม่ ก็มีหลักง่าย ๆ ว่า มีข้อความในหนังสือนั้นระบุไว้ว่าเป็นเรื่องให้มีผลตั้งแต่เจ้ามรดกตายหรือไม่ เช่น ระบุว่าเมื่อข้าพเจ้าตายแล้ว ให้ทรัพย์สินของข้าพเจ้าทั้งหมดตกได้แก่ นาย ก.บุตรของข้าพเจ้าแต่ผู้เดียว ดังนี้ พิจารณาเบื้องต้นได้ว่าเป็นพินัยกรรม

แต่แม้จะมีข้อความในหนังสือแสดงว่าเป็นพินัยกรรมแล้วก็ตาม ก็ยังไม่เพียงพอ ต้องดูต่อไปว่าได้ทำตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ด้วย ซึ่งมีอยู่หลายแบบ เช่น แบบเขียนด้วยตนเอง แบบผู้อื่นเขียน หรือพิมพ์ให้ และแบบเอกสารฝ่ายเมือง

การทำพินัยกรรมนั้น โดยทั่ว ๆ ไปเข้าใจกันว่า เป็นเรื่องบุคคลใดบุคคลหนึ่งยกทรัพย์สิน

สินของตนให้แก่ทายาท หรือจะยกให้บุคคลอื่นก็ได้ เท่านั้น

นับว่าเป็นการเข้าใจผิดอย่างมาก เพราะการทำพินัยกรรมอาจเป็นเรื่องอื่น ๆ ก็ได้ เช่น ตั้งผู้ปกครองผู้เยาว์ ตั้งผู้จัดการมรดก หรือยกศพของตนให้โรงพยาบาล นอกนั้นเจ้ามรดกอาจทำพินัยกรรมตัดมิให้ทายาทมีสิทธิรับมรดกก็ได้

มีข้อที่น่าสนใจคือ การทำพินัยกรรมยกศพหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกาย เช่น ตา กระดูก ให้แก่โรงพยาบาลเมื่อผู้นั้นตาย ถือว่าเป็นเจตนาของผู้นั้นก่อนตาย มีผลบังคับได้ตามกฎหมายนับว่าผู้นั้นได้ทำประโยชน์แก่ส่วนรวมและสังคมเป็นอย่างมาก

อีกเรื่องหนึ่งคือ การทำพินัยกรรมตัดมิให้ทายาทรับมรดกกรณีอาจเป็นเรื่องที่บุคคลใดเห็น ว่าบุตรหรือทายาทของตนประพฤติตนไม่เหมาะสมใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ไม่อาจดูแลรักษาทรัพย์สินไว้ได้จึงทำพินัยกรรมตัดบุตรคนนั้นมิให้รับทรัพย์สินของตนเสีย

พินัยกรรมนั้นจะดูเพียงว่ามีข้อความเป็นพินัยกรรมแล้วเท่านั้นไม่เพียงพอ จะต้องดูว่าเป็นไปตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่ด้วย

พินัยกรรมตามแบบที่กฎหมายกำหนดไว้มีอยู่หลายอย่างเช่น แบบที่ผู้ทำพินัยกรรมเขียนเองทั้งฉบับ แบบที่คนอื่นเขียนหรือพิมพ์ให้แบบเอกสารฝ่ายเมืองและแบบเอกสารลับ

แบบเขียนเองคือ เขียนด้วยลายมือของตนเองทั้งสิ้นตั้งแต่ วันที่ เดือน ปี ที่ทำข้อความยกทรัพย์สินให้ตลอดจนเซ็นชื่อของตนในที่สุด ส่วนแบบอื่นเขียนหรือพิมพ์เป็นเรื่องที่ผู้อื่นทำให้ แต่ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องเซ็นชื่อเอง และต้องมีพยานเซ็นชื่อรับรองขณะที่ทำอย่างน้อย ๒ คน อีกด้วย

การทำพินัยกรรมเป็นเรื่องสำคัญมากหากไม่มีความรู้ทางกฎหมายเพียงพอ ไม่ควรทำเอง ควรทำตามแบบของทางราชการ คือ แบบเอกสารฝ่ายเมือง ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ของทางราชการช่วยอำนวยความสะดวกให้ จะปลอดภัยและป้องกันข้อพิพาทที่จะมีมาภายหลังเมื่อเจ้ามรดกตายแล้วได้ สถานที่ทำคือที่ว่าการอำเภอ กิ่งอำเภอ และถ้าในกรุงเทพมหานครคือที่ทำการเขต

มีปัญหาสงสัยกันว่าเมื่อบุคคลใดได้ทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้บุตรหลาน ทายาท หรือคนอื่นแล้ว ผู้ทำพินัยกรรมนั้นจะยกเลิกเพิกถอนหรือทำลายพินัยกรรมนั้นเสียได้หรือไม่หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เมื่อทำพินัยกรรมยกทรัพย์สินให้ไปแล้วจะเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่

โดยที่การทำพินัยกรรมเป็นสิทธิของผู้ทำ ฉะนั้นหากเปลี่ยนใจในภายหลังก็ย่อมมีสิทธิเพิกถอนพินัยกรรมของตนได้ อาจเพิกถอนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ และจะกระทำเมื่อใดก็ได้

การเพิกถอนก็อาจทำพินัยกรรมฉบับหลังขึ้นมา หรืออาจทำลายหรือขีดฆ่าพินัยกรรมที่ทำขึ้นแล้วนั้นเสียก็ได้ หากมีต้นฉบับหลายฉบับก็ต้องทำลายทุกฉบับด้วย

ผู้จัดการมรดก

ผู้จัดการมรดกคือผู้ที่จัดการดูแลทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเพื่อประโยชน์แก่กองมรดก

เมื่อเจ้ามรดกตาย หากกองมรดกมีทรัพย์สินต่าง ๆ ในจำนวนมากก็อาจตั้งผู้จัดการมรดก การตั้งผู้จัดการมรดก อาจกระทำได้โดยทายาทของเจ้ามรดก ผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการร้องต่อศาลขอให้ตั้งบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้จัดการมรดก

ทายาทเช่น บุตรหรือธิดา มารดา คู่สมรสของเจ้ามรดกจะร้องขอต่อศาลให้ตั้งตนเองหรือตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้จัดการมรดกก็ได้

เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วก็จะนัดไต่สวนและให้โอกาสแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องคัดค้านได้ภายในเวลาที่ศาลกำหนด การไต่สวนคำร้องในคดีร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกโดยทั่วไปกระทำได้รวดเร็วเพราะส่วนใหญ่ก็อยู่ในวงเครือญาติ และเมื่อศาลมีคำสั่งตั้งบุคคลใดเป็นผู้จัดการมรดกแล้วก็นำคำสั่งศาลไปแสดงต่อเจ้าหนี้ ลูกหนี้ หรือ ผู้เกี่ยวข้องกับกองมรดก

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายแพ่ง

กู้ยืมเงิน

สัญญากู้ยืมเงินคือสัญญาที่ผู้ให้ยืมโอนกรรมสิทธิ์ในเงินให้แก่ผู้ยืม และผู้ยืมตกลงจะคืนเงินจำนวนเท่ากันให้แก่ผู้ให้ยืม

การกู้ยืมเงินเกินกว่า ๕๐ บาทขึ้นไป ต้องทำหลักฐานการกู้ยืมเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ยืมไว้ มิฉะนั้นหากผู้ยืมไม่ชำระเงินที่ยืมคืน ผู้ให้ยืมจะฟ้องร้องต่อศาลบังคับให้ผู้ยืมชำระเงินคืนไม่ได้

การกู้ยืมเงินไม่จำเป็นต้องทำเป็นสัญญากู้ยืมเสมอไปอาจทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ยืมระบุว่าได้กู้เงินไปก็ได้

เมื่อได้ทำสัญญากู้ยืมเงินเป็นหนังสือไว้ เมื่อผู้ยืมนำเงินไปชำระคืนผู้ให้ยืมจะต้องมีหลักฐานแห่งการชำระเงินนั้นอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ให้ยืมระบุว่าได้มีการชำระเงินคืนแล้ว
๒. ผู้ยืมได้อาเอกสารสัญญากู้ยืมที่ทำไว้นั้นคืนมาจากผู้ให้ยืมแล้ว
๓. ได้มีการแทงเพิกถอนลงในเอกสารสัญญากู้ยืมแล้ว เช่น ชิดฆ่าลงในเอกสารดังกล่าว

เป็นต้น

ถ้ามิได้กระทำได้กล่าว และผู้ให้ยืมฟ้องผู้ยืมให้ชำระหนี้เงินยืมผู้ยืมจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ว่าได้มีการชำระหนี้แล้วไม่ได้

ขายฝาก

สัญญาขายฝาก คือ สัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงกันว่าผู้ขายอาจไถ่ถอนทรัพย์สินนั้นคืนได้

ทรัพย์สินที่จะขายฝากได้อาจเป็นสังหาริมทรัพย์ เช่น รถยนต์ หรืออสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน ก็ได้

การขายฝากอสังหาริมทรัพย์ เรียกว่าบ้าน เรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป แพงอยู่อาศัย หรือสัตว์พาหนะ จะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มิฉะนั้นเป็นโมฆะเสียเปล่า

กำหนดเวลาไถ่คืนจะกำหนดไว้เท่าใดก็ได้ นับแต่เวลาขายฝาก แต่อย่างสูงต้องไม่เกินกว่านี้คือ ๑๐ ปี สำหรับการขายฝากอสังหาริมทรัพย์ หรือ ๓ ปี สำหรับการขายฝากสังหาริมทรัพย์ ถ้าตกลงกันสูงกว่านี้ไม่เสียเปล่าแต่กฎหมายให้ลดเวลาดังกล่าวให้เหลือเพียงไม่เกินกว่าระยะเวลาดังกล่าวข้างต้น

ถ้าได้กำหนดเวลาไถ่ถอนกันไว้แล้วภายหลังจะตกลงกันให้ขยายเวลาออกไปอีกไม่ได้ สำหรับสินไถ่จะตกลงกันไว้สูงกว่าราคาขายฝากเพียงใดก็ได้ ไม่ถือว่าเป็นการกู้ยืม ถ้ามิได้กำหนดสินไถ่ไว้ ก็คือว่าต้องไถ่คืนตามราคาที่ขายฝาก

ถ้าไถ่ถอนการขายฝากคืนมาภายในกำหนดกรรมสิทธิ์ย่อมกลับคืนมาเป็นของฝากตามเดิม การขายฝากทรัพย์สินที่ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่การไถ่ถอนก็ต้องจดทะเบียนเช่นเดียวกัน

เช่าซื้อ

เช่าซื้อ คือสัญญาซึ่งเจ้าของทรัพย์สินเอาทรัพย์สินออกให้เช่า โดยให้คำมั่นสัญญาว่าจะขายทรัพย์สินนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์แก่ผู้เช่า โดยมีเงื่อนไขว่า ผู้เช่าได้ใช้เงินให้แก่เจ้าของเป็นจำนวนคราวตามที่ตกลงกันไว้

สัญญาเช่าซื้อจึงเป็นสัญญาผสมระหว่างสัญญาเช่าและสัญญาซื้อขายโดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

๑. ผู้ให้เช่าต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ให้เช่า
๒. ผู้ให้เช่านำทรัพย์สินให้ผู้เช่านำไปใช้ประโยชน์

๓. ผู้ให้เช่าให้คำมั่นว่าจะขายทรัพย์สินนั้นหรือให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เช่า
๔. ผู้เช่าจะต้องชำระเงินตอบแทนให้แก่ผู้ให้เช่าจนครบถ้วนตามจำนวนคราวที่ตกลง

กันไว้

ตัวอย่าง นาย ก. ตกลงให้นาย ข. เช่ารถยนต์มีข้อตกลงว่านาย ข. จะต้องชำระค่าเช่ารวม ๑๒ เดือน เป็นเงินเดือนละ ๑๐,๐๐๐ บาท โดยนาย ก. ตกลงว่าถ้าหากนาย ข. ชำระค่าเช่าครบถ้วนตามสัญญาแล้วให้กรรมสิทธิ์ในรถยนต์นั้นตกเป็นของนาย ข. ทันที สัญญาเช่านี้เรียกว่าสัญญาเช่าซื้อ ถ้าผู้เช่าซื้อ ชำระค่าเช่าซื้อไม่ครบถ้วนตามสัญญาเช่าซื้อแล้วผู้เช่าซื้อนำทรัพย์สินที่เช่าซื้อไปขายให้ผู้อื่นจะมีผลอย่างไร

ตัวอย่าง นาย ก. เช่าซื้อโทรทัศน์สีจากนาย ข. ตกลงชำระเงินค่าเช่าเป็น ๑๒ เดือน เป็นเงินเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท นาย ก. ชำระค่าเช่าได้เพียง ๑ เดือน ก็นำโทรทัศน์สีนั้นไปขายให้แก่ นาย ค. โดยที่นาย ค. ไม่ทราบมาก่อนว่าโทรทัศน์สีนั้นนาย ก. ไปเช่าซื้อมาจากนาย ข. แต่เข้าใจว่านาย ก. เป็นเจ้าของโทรทัศน์สีชิ้นนี้ นาย ข. จะเรียกโทรทัศน์สีคืนจากนาย ค. ได้หรือไม่ และนาย ค. มีสิทธิเรียกเงินคืนจากใครและนาย ก. จะมีความผิดทางอาญาหรือไม่

กรณีนี้ เป็นสัญญาเช่าซื้อ ดังนั้นกรรมสิทธิ์ในโทรทัศน์ยังอยู่ที่ผู้ให้เช่าซื้อคือ นาย ข. นาย ก. เป็นเพียงผู้เช่าจึงมีแต่เพียงสิทธิครอบครองเท่านั้น กรรมสิทธิ์ในโทรทัศน์จะโอนไปยังนาย ก. ก็ต่อเมื่อนาย ก. ได้ชำระเงินครบ ๑๒ เดือนแล้ว ดังนั้นนาย ก. จึงไม่มีสิทธินำโทรทัศน์ไปขายให้กับนาย ค. นาย ค. แม้ว่าจะชำระเงินจนครบถ้วนให้แก่ นาย ก. โดยสุจริตไม่ทราบมาก่อนว่า นาย ก. ได้เช่าซื้อโทรทัศน์จากนาย ข. ก็ตาม นาย ค. ก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในโทรทัศน์นั้นตามกฎหมายที่ว่า “ผู้รับโอนไม่มีสิทธิดีไปกว่าผู้โอน” นาย ข. จึงมีสิทธิเรียกให้นาย ค. ส่งมอบโทรทัศน์คืนจากนาย ค. ได้โดยไม่ต้องชดใช้เงินที่นาย ค. ต้องเสียไปให้กับนาย ก. แต่อย่างใด แต่ถึงอย่างไรก็ตาม นาย ค. แม้ว่าจะต้องคืนโทรทัศน์ให้แก่ นาย ข. และนาย ค. ก็มีสิทธิฟ้องเรียกเงินคืนจากนาย ก. ได้

ข้อยกเว้น แต่ถ้านาย ค. ซื้อโทรทัศน์มาโดยสุจริตในการขายทอดตลาด หรือในท้องตลาด หรือจากพ่อค้าซึ่งขายของชนิดนั้น นาย ค. ผู้ซื้อไม่จำต้องคืนโทรทัศน์ให้แก่ นาย ข. เจ้าของโทรทัศน์ เว้นแต่นาย ข. จะชดใช้ราคาที่ซื้อมา

ส่วนนาย ก. มีเพียงสิทธิครอบครองโทรทัศน์เท่านั้น จึงไม่มีสิทธินำโทรทัศน์ไปขายให้นาย ค. ดังนั้นการที่นาย ก. นำโทรทัศน์ไปขายให้แก่ นาย ค. ย่อมมีความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินของผู้อื่น ซึ่งมีโทษจำคุก

ทรัพย์สินที่จะให้เข้าซื้อได้แก่ทรัพย์สินประเภทใดบ้าง

ทรัพย์สินที่จะให้เข้าซื้อได้นั้น ได้แก่ทรัพย์สินทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นอสังหาริมทรัพย์เช่น ที่ดิน บ้าน หรือสังหาริมทรัพย์เช่นรถยนต์ เครื่องจักร โทรทัศน์ ตู้เย็น ฯลฯ ย่อมเป็นทรัพย์สินที่เข้าซื้อได้ทั้งสิ้น

สัญญาเข้าซื้อต้องทำตามแบบหรือไม่

สัญญาเข้าซื้อนั้น กฎหมายได้กำหนดไว้ว่าต้องทำเป็นหนังสือ มิฉะนั้นย่อมตกเป็นโมฆะ เสียเปล่าไม่มีผลผูกพันคู่สัญญาได้

การทำสัญญาเป็นหนังสือนั้นคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายจะต้องลงลายมือชื่อในสัญญา ถ้าลงลายมือชื่อเพียงฝ่ายเดียว สัญญาเข้าซื้อนั้นก็ตกเป็นโมฆะ เช่นกัน

เช่าทรัพย์สิน

เช่าทรัพย์สิน คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า “ผู้ให้เช่า” ตกลงให้บุคคลคนหนึ่ง เรียกว่า “ผู้เช่า” ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง ในระยะเวลาตามที่ได้ตกลงกันไว้และผู้เช่าตกลงให้ค่าเช่าเป็นการตอบแทนให้แก่ผู้ให้เช่า

ตัวอย่าง นาย ก. ได้ให้นาย ข. อาศัยบ้านของตนเป็นเวลา ๑ ปี โดยนาย ข. ตกลงว่าจะชำระค่าเช่าตอบแทนในการใช้บ้านแก่นาย ก. เป็นเงินเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท สัญญาดังกล่าวเรียกว่าสัญญาเช่า

ทรัพย์สินทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นอสังหาริมทรัพย์เช่นที่ดิน บ้านหรือสังหาริมทรัพย์ เช่นรถยนต์ เจ้าของย่อมนำไปให้ผู้อื่นเช่าได้ ทั้งสิ้น

การเช่าทรัพย์สินต้องมีหลักฐานหรือไม่

๑. ถ้าเป็นอสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน หรือที่ดินแล้ว ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อของผู้เช่าหรือผู้ให้เช่า มิฉะนั้น จะฟ้องร้องบังคับคดีกันไม่ได้

ตัวอย่าง นาย ก. เช่าบ้านของนาย ข. การเช่าบ้านดังกล่าว ต้องทำเป็นหนังสือลงชื่อผู้ต้องรับผิดชอบคือผู้เช่าหรือผู้ให้เช่า จึงจะฟ้องร้องกันได้ กล่าวคือถ้านาย ก. ผิดสัญญาไม่ยอมเช่าบ้าน หากนาย ข. จะฟ้องนาย ก. ได้ต้องมีสัญญาเช่าที่ทำเป็นหนังสือลงชื่อของนาย ก. หรือถ้านาย ข. ผิดสัญญาไม่ยอมให้นาย ก. เช่าบ้าน นาย ก. จะฟ้องบังคับให้นาย ข. ส่งมอบบ้านตามสัญญาเช่าได้ต่อเมื่อมีสัญญาเช่าเป็นหนังสือลงชื่อนาย ข.

ถ้าเป็นการเช่าอสังหาริมทรัพย์เกินกว่า ๓ ปี หรือมีกำหนดตลอดอายุของผู้เช่าหรือผู้ให้เช่าแล้ว นอกจากต้องทำหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบแล้ว ยังต้องนำไป

จดทะเบียนการเช่าต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มิฉะนั้นจะมีผลบังคับกันได้เพียง ๓ ปีเท่านั้น

ตัวอย่าง นาย ก. ตกลงเช่าบ้านของนาย ข. เป็นเวลา ๑๐ ปี โดยทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือกันเองไม่ได้นำไปจดทะเบียนต่อเจ้าหน้าที่ สัญญาเช่าดังกล่าวมีผลผูกพันเพียง ๓ ปีเท่านั้น เมื่อครบ ๓ ปีแล้วนาย ก. มีสิทธิที่จะไม่เช่าก็ได้ หรือนาย ข. ไม่ยอมให้ นาย ก. เข้าบ้านต่อไปก็ได้

การเช่าที่ดิน ต้องไปจดทะเบียนการเช่าที่สำนักงานที่ดินจังหวัดที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่

การเช่าบ้าน ต้องไปจดทะเบียนการเช่าที่อำเภอหรือเขต ที่บ้านนั้นตั้งอยู่

อนึ่ง การเช่าอสังหาริมทรัพย์ กฎหมายห้ามไม่ให้เช่ากันนาน เกินกว่า ๓๐ ปี หากได้ทำสัญญากันไว้นานกว่านั้น ก็มีผลบังคับกันได้เพียง ๓๐ ปีเท่านั้น

ตัวอย่าง นาย ก. เช่าที่ดินของนาย ข. โดยทำสัญญาเช่ากันมีกำหนด ๗๐ ปี ดังนั้นมีผลบังคับกันได้เพียง ๓๐ ปีเท่านั้น

๒. ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ การเช่าสังหาริมทรัพย์ เช่น รถยนต์ หรือ เครื่องจักรนั้น เพียงแต่ตกลงกันด้วยวาจาก็มีผลผูกพันกันได้แล้ว โดยไม่ต้องทำหลักฐานการเช่าเป็นหนังสือแต่อย่างใด

การค้าประกัน

ค้ำประกัน คือ สัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่า “ผู้ค้ำประกัน” สัญญาว่าจะชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ถ้าหากลูกหนี้ไม่ยอมชำระหนี้

ตัวอย่าง ก. กู้เงินจาก ข. เป็นจำนวนเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท โดยนาย ค. เซ็นชื่อรับรองว่าหาก ก. ไม่ชำระหนี้เงินกู้ดังกล่าวแล้วนาย ค. จะชำระหนี้แทน ก. เอง สัญญาดังกล่าวเรียกว่า “สัญญาค้ำประกัน” โดยนาย ก. เรียกว่า “ลูกหนี้” นาย ข. เรียกว่า “เจ้าหนี้” นาย ค. เรียกว่า “ผู้ค้ำประกัน”

หน้าที่ค้ำประกันนี้จะป็นหนี้อะไรก็ได้ทั้งสิ้น เช่นหนี้กู้ หนี้ค่าสินค้า หนี้การก่อสร้าง เป็นต้น สัญญาค้ำประกันต้องทำตามหลักเกณฑ์ดังจะกล่าวต่อไปนี้

๑. ต้องทำหลักฐานเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง และ

๒. ต้องลงลายมือชื่อของผู้ค้ำประกัน

จึงจะฟ้องร้องบังคับคดีให้ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันได้

หากไม่ได้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ค้ำประกันแล้วก็ไม่เป็นประโยชน์เพราะไม่สามารถฟ้องบังคับผู้ค้ำประกันได้

เจ้าหนี้จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้เมื่อใด

เมื่อลูกหนี้ผิดนัดไม่ชำระหนี้เมื่อใด เจ้าหนี้มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ได้เมื่อนั้น ตัวอย่าง นาย ก. กู้เงินนาย ข. เป็นเงิน ๑ หมื่นบาท กำหนดใช้คืนในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๐ โดยมีนาย ค. เป็นผู้ค้ำประกัน เมื่อถึงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๐ นาย ก. ไม่ชำระหนี้ นาย ข. ก็มีสิทธิเรียกให้นาย ค. ชำระหนี้ได้ทันที

ถ้าเจ้าหนี้เรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แทนลูกหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันมีสิทธิอย่างไรบ้าง

เมื่อเจ้าหนี้เรียกขอให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันมีสิทธิดังต่อไปนี้คือ

๑. ผู้ค้ำประกันมีสิทธิจะขอให้เจ้าหนี้ไปเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อนได้ เว้นแต่ว่าลูกหนี้ตกเป็นคนล้มละลายหรือลูกหนี้หายตัวไปไม่รู้ว่ไปอยู่ ณ ที่ใด

๒. แม้ว่าเจ้าหนี้จะได้เรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน แล้วจึงมาเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ซึ่งทำให้ผู้ค้ำประกันไม่สามารถใช้สิทธิตามข้อ ๑ ดังกล่าวแล้วได้ก็ตาม ถ้าผู้ค้ำประกันพิสูจน์ได้ว่า (๑) ลูกหนี้มีหนี้ทางชำระหนี้ได้ และ (๒) การที่จะชำระหนี้หนี้นั้นไม่เป็นการยาก ดังนี้ เจ้าหนี้ต้องไปทำบังคับให้ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน

ตัวอย่าง นาย ก. ได้กู้เงินจากนาย ข. เป็นเงิน ๒ หมื่นบาท โดยมีนาย ค. เป็นผู้ค้ำประกันต่อมานาย ก. ผิดนัดไม่ชำระหนี้ นาย ข. จึงได้ทวงถามจากนาย ก. นาย ก. ก็เพิกเฉย นาย ข. จึงทวงนาย ค. หากนาย ค. พิสูจน์ได้ว่า นาย ก. มีเงินฝากธนาคาร ๒ หมื่นบาท ซึ่งหากนาย ข. ฟ้องให้นาย ก. ชำระเงินโดยการอายัดเงินจำนวนดังกล่าวแล้ว ก็สามารถทำได้โดยง่าย เช่นนี้ นาย ข. จะต้องฟ้องให้นาย ก. ชำระเงินก่อน

๓. ในกรณีที่เจ้าหนี้มีทรัพย์สินของลูกหนี้ยึดถือไว้เป็นประกัน เมื่อผู้ค้ำประกันร้องขอเจ้าหนี้จะต้องเอาทรัพย์สินนั้นเป็นการชำระหนี้เสียก่อน หากไม่พอชำระหนี้จึงจะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ส่วนที่เหลือได้

ตัวอย่าง นาย ก. กู้เงินจากนาย ข. เป็นเงิน ๑ หมื่นบาท โดยจำนำแหวนราคา ๕,๐๐๐ บาทไว้เป็นประกันด้วยโดยมีนาย ค. เป็นผู้ค้ำประกัน ต่อมานาย ก. ผิดนัดไม่ชำระหนี้ นาย ข. จะต้องบังคับจำนำแหวนดังกล่าวโดยการขายทอดตลาดก่อน ได้เงินมา ๕,๐๐๐ บาท นาย ข. จึงเรียกให้นาย ค. ชำระหนี้ส่วนที่เหลืออีก ๕,๐๐๐ บาทได้

ข้อยกเว้น แต่ถ้าผู้ค้ำประกันระบุไว้ในสัญญาค้ำประกันว่าจะร่วมกันรับผิดชอบกับลูกหนี้ในฐานะลูกหนี้ร่วมแล้วผู้ค้ำประกันก็ไม่สามารถจะใช้สิทธิตามข้อ ๑-๓ ดังกล่าวได้ กล่าวคือ เจ้าหนี้สามารถบังคับให้ผู้ค้ำประกันเพียงคนเดียวชำระหนี้ให้แก่ตนโดยจะไม่บังคับเอาจากลูกหนี้ก่อนก็ได้

ตัวอย่าง นาย ก. กู้เงินจากธนาคารเป็นจำนวนเงิน ๑ ล้านบาท โดยมีนาย ข. เป็นผู้ค้ำประกันระบุว่า นาย ข. จะรับผิดชอบหนี้ของนาย ก. ในฐานะลูกหนี้ร่วมกับนาย ก. ทั้งสองคนชำระหนี้จำนวน ๑ ล้านบาทได้ทันที โดยไม่ต้องไปเรียกให้นาย ก. ชำระหนี้ก่อนแล้วจึงจะเรียกให้นาย ข. ชำระหนี้

ถ้าผู้ค้ำประกันชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ไปแล้ว ผู้ค้ำประกันมีสิทธิอย่างไร

ถ้าผู้ค้ำประกันได้ชำระให้แก่เจ้าหนี้ไปแล้วย่อมมีสิทธิไล่เบี้ยเอาคืนจากลูกหนี้เท่าจำนวนที่ตนได้ชดใช้แทนลูกหนี้ไปแล้ว

ตัวอย่าง นาย ก. กู้เงินนาย ข. เป็นเงิน ๒ หมื่นบาท โดยมีนาย ค. เป็นผู้ค้ำประกันต่อมานาย ก. ผิดนัด นาย ค. จึงชำระหนี้แทนนาย ก. เป็นเงิน ๒ หมื่นบาทให้นาย ข. นาย ค. มีสิทธิเรียกเงินจำนวนดังกล่าวคืนจากนาย ก. ได้

การจำนอง

จำนอง คือ การที่บุคคลหนึ่งเรียกว่า “ผู้จำนอง” เอาสังหาริมทรัพย์ของตน เช่นที่ดินหรือทรัพย์สินที่กฎหมายอนุญาตให้จำนองได้ ไปจดทะเบียนไว้กับบุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า “ผู้รับจำนอง” เพื่อเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ ทั้งนี้โดยผู้จำนองไม่ต้องส่งมอบที่ดินหรือทรัพย์สินดังกล่าวนั้นให้แก่ผู้รับจำนอง

ตัวอย่าง นาย ก. ได้กู้เงินจากนาย ข. แส่นบาท โดย นาย ก. ได้นำที่ดินของตน ๑ แปลงไปจดทะเบียนจำนองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้เงินกู้ จำนวน ๑ แส่นบาท ที่นาย ก. ได้กู้ไปจากนาย ข. โดยนาย ก. ไม่ต้องส่งมอบที่ดินของตนให้แก่ นาย ข. นาย ก. ยังคงมีสิทธิครอบครองและใช้สอยที่ดินของตนได้ตามปกติ

การจำนองเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้แก่ผู้รับจำนองนั้นแบ่งออกเป็น ๒ กรณีคือ

๑. การจำนองทรัพย์สินของตนเองเพื่อเป็นการประกันการชำระหนี้ของตนเอง เช่นตัวอย่างข้างต้น

๒. การจำนองเพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ของบุคคลอื่น

ตัวอย่าง นายเอกได้กู้เงินจากนายโท เป็นจำนวน ๒ แส่นบาท โดยนายตรีได้นำที่ดินของตนไปจดทะเบียนจำนองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ที่นายเอกได้กู้ไปจากนายโท

ทรัพย์สินที่จำนองได้

แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ กล่าวคือ

๑. อสังหาริมทรัพย์ เช่น ที่ดิน บ้าน หรือสิ่งปลูกสร้างทุกชนิดอันติดอยู่กับที่ดินนั้น

๒. สงัหาริมทรัพย์ ที่จำนองได้ คือ

ก. เรือกำปั่น หรือเรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไปเรือกลไฟ หรือเรือยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป

ข. แพ

ค. สัตว์พาหนะ

ง. สงัหาริมทรัพย์อื่น ๆ ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติให้จดทะเบียนจำนองได้เช่น เครื่องจักรขนาดใหญ่ เป็นต้น

หลักเกณฑ์ในการจำนอง

๑. ผู้จำนองต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่จะจำนอง

๒. สัญญาจำนอง ต้องทำเป็นหนังสือและนำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มิฉะนั้นสัญญาจำนองตกเป็นโมฆะไม่มีผลผูกพันคู่สัญญาแต่อย่างใด ในการกู้ยืมเงินนั้นมีอยู่เสมอที่ผู้กู้ได้นำโฉนดที่ดินของตนไปมอบให้แก่ผู้ให้กู้เก็บรักษาไว้เฉย ๆ เพื่อเป็นหลักประกันในการชำระหนี้ โดยไม่มีการทำเป็นหนังสือและไม่ได้นำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีเช่นนี้ไม่ใช่การจำนอง ผู้ให้กู้หาได้มีสิทธิใด ๆ ในที่ดินตามโฉนดแต่อย่างใด คงได้แต่เพียงกระดาษโฉนดไว้ในครอบครองเท่านั้น ดังนั้น ถ้าผู้ให้กู้ประสงค์ที่จะให้เป็นการจำนองตามกฎหมายแล้วจะต้องทำเป็นหนังสือและนำไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

๓. ต้องไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจรับจดทะเบียนจำนองตามกฎหมาย กล่าวคือ

ก. ที่ดินที่มีโฉนดต้องนำไปจดทะเบียนที่กรมที่ดินหรือสำนักงานที่ดินจังหวัด ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่ในเขตอำนาจ

ข. ที่ดินที่ไม่มีโฉนด ได้แก่ที่ดิน น.ส. ๓ ต้องไปจดทะเบียนที่อำเภอ

ค. การจำนองเฉพาะบ้านหรือสิ่งปลูกสร้าง ไม่รวมที่ดิน ต้องไปจดทะเบียนจำนองที่อำเภอ

ง. การจำนองสัตว์พาหนะ หรือแพ ต้องไปจดทะเบียนที่อำเภอ

จ. การจำนองเรือต้องไปจดทะเบียนจำนองที่กรมเจ้าท่า

ฉ. การจดทะเบียนเครื่องจักรต้องไปจดทะเบียนที่กระทรวงอุตสาหกรรม

ซื้อขาย

ซื้อขาย คือสัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า “ผู้ขาย” โอนกรรมสิทธิ์ทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า “ผู้ซื้อ” โดยผู้ซื้อได้ใช้ราคาทรัพย์สินนั้นเป็นเงินให้แก่ผู้ขายเป็นการตอบแทน

ตัวอย่าง นาย ก. เจ้าของที่ดิน ได้โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้แก่ นาย ข. โดยนาย ข. ได้ชำระราคาที่ดินให้แก่ นาย ก. เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท สัญญาดังกล่าวเรียกว่า สัญญาซื้อขาย โดย นาย ก. เรียกว่าผู้ขาย และนาย ข. เรียกว่าผู้ซื้อ

สัญญาซื้อขายต้องทำตามแบบแล้วแต่ชนิดของทรัพย์สินดังต่อไปนี้คือ

๑. อสังหาริมทรัพย์ เช่นที่ดิน หรือบ้าน

๒. สสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษ ได้แก่

ก. เรือกำปั่นหรือเรือที่มีระหวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์ ที่มีระหวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป

ข. แพ

ค. สัตว์พาหนะ

การซื้อขายทรัพย์สินทั้งสองชนิดดังกล่าว จะต้องทำตามแบบคือ

(๑) ต้องทำเป็นหนังสือ และ

(๒) จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยที่ดิน ต้องจดทะเบียนที่สำนักงานที่ดิน บ้าน จดทะเบียนที่อำเภอ เรือต้องจดทะเบียนที่กรมเจ้าท่า แพและสัตว์พาหนะจดทะเบียนที่อำเภอ

การซื้อขายทรัพย์สินทั้งสองชนิดดังกล่าว ถ้าไม่ทำตามแบบแล้วย่อมตกเป็นโมฆะเสียเปล่า เท่ากับว่าไม่มีการทำสัญญาเลย

๓. ถ้าเป็นสังหาริมทรัพย์ ซึ่งมีราคาซื้อขายตั้งแต่ ๕๐๐ บาท ขึ้นไป ต้องมีหลักฐานการซื้อขายเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่ง ลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ หรือวางมัดจำ หรือได้ชำระหนี้บางส่วน ถ้าไม่ได้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งในสามอย่างดังกล่าวมาแล้ว กฎหมายห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีต่อศาล

ตัวอย่าง นาย ก. ตกลงขายแหวนเพชร ๑ แขนงบาท ให้แก่นาย ข. โดยตกลงกันด้วยปากเปล่า ต่อมา นาย ก. เปลี่ยนใจไม่ยอมขาย นาย ข. ซึ่งอยากได้แหวนเพชรดังกล่าวก็ไม่มีสิทธิฟ้องบังคับคดีกับนาย ก. ได้ แต่ถ้าการซื้อขายครั้งนี้ได้มีการทำหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อคู่สัญญาไว้เป็นหลักฐาน หรือ นาย ข. ได้วางมัดจำ หรือนาย ข. ได้ชำระเงินค่าแหวนบางส่วนแล้ว ถ้านาย ก. ผิดสัญญาไม่ยอมขายแหวนเพชร นาย ข. ย่อมมีสิทธิฟ้องบังคับนาย ก. ให้ขายแหวนดังกล่าวได้

ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดิน

ที่ดิน หมายถึง พื้นดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึงภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะและที่ดินชายทะเลด้วย

สิทธิในที่ดิน แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๑. กรรมสิทธิ์ คือสิทธิที่แสดงความเป็นเจ้าของในที่ดิน ที่ดินที่เจ้าของจะมีกรรมสิทธิ์ได้แก่ที่ดินที่มีโฉนดเท่านั้น

๒. สิทธิครอบครอง คือสิทธิในการยึดถือที่ดินโดยเจตนาที่จะยึดถือไว้เพื่อตนในฐานะเจ้าของ ที่ดินที่เจ้าของมีสิทธิครอบครองได้ คือที่ดินที่มีส.ค. ๑ ที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์แบบ น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก.

ที่ดินที่จะขอหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ น.ส. ๓ ก.) ได้ มีหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. ผู้ครอบครองที่ดินนั้นต้องเป็นผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือต้องเป็นที่ ส.ค. ๑ หรือใบจอง

๒. ที่ดินนั้นต้องได้ทำประโยชน์ตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายได้กำหนดแล้ว คือมีการครอบครองและทำประโยชน์ตามสมควรแก่สภาพของที่ดินในท้องที่และสมควรตามสภาพของกิจการที่ทำประโยชน์

๓. ที่ดินนั้นต้องไม่ใช่ที่หวงห้าม เช่น ที่ป่าสงวน ที่สาธารณะ ที่ภูเขา ที่ชายดง เป็นต้น

เมื่อครบหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอจะประกาศคำขอรับรองเป็นเวลา ๓๐ วัน โดยปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ๑ ฉบับในที่ดิน ๑ ฉบับ ถ้าที่ดินอยู่ในเขตเทศบาลก็จะปิดไว้ที่สำนักงานเทศบาลอีก ๑ ฉบับ เมื่อประกาศครบกำหนดแล้วไม่มีใครคัดค้าน นายอำเภอหรือปลัดอำเภอก็จะออก น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. แล้วแต่กรณีให้แก่ผู้ขอแต่ถ้ามีผู้คัดค้าน ก็ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอทำการสอบสวนว่าจะให้ออก น.ส. ๓ ให้แก่ผู้ใดแล้วก็จะดำเนินการออก น.ส. ๓ ให้แก่ผู้นั้น แล้วให้ฝ่ายที่ไม่พอใจไปฟ้องต่อศาลภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก. ย่อมโอนขาย แลกเปลี่ยน ยกให้ จำนอง หรือการโอนโดยวิธีอื่นใดได้ทั้งสิ้น

โฉนดที่ดิน

โฉนดที่ดิน เป็นหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ซึ่งหมายความถึงโฉนดแผนที่ โฉนดตราจองและตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” ด้วย

ก่อนออกโฉนดที่ดิน เจ้าพนักงานที่ดินต้องประกาศมีกำหนด ๓๐ วัน โดยติดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา ๑ ฉบับ ที่ว่าการอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ ๑ ฉบับ ที่บ้านกำนัน ๑ ฉบับและในบริเวณที่ดิน ๑ ฉบับ ถ้าที่ดินอยู่ในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาลอีก ๑ ฉบับ ถ้าไม่มีผู้คัดค้านเมื่อครบกำหนดแล้วเจ้าพนักงานที่ดินก็จะออกโฉนดให้ถ้ามีผู้คัดค้านก็ให้ดำเนินการตามที่ได้กล่าวมาแล้วในเรื่องน.ส. ๓

ที่ดินที่มีโฉนดยอมโอนขาย จำนอง ขายฝาก ให้หรือก่อการติดพันอื่นใดตามความประสงค์ของเจ้าของที่ดินได้

การเสียสิทธิในที่ดิน

บุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หากบุคคลนั้นทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ในที่ดิน หรือปล่อยที่ดินให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เกินกำหนดเวลาดังต่อไปนี้คือ

๑. สำหรับที่ดินที่มีโฉนดเกินกว่าสิบปีติดต่อกัน

๒. สำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์เกินกว่าห้าปีติดต่อกัน

ให้ถือว่าบุคคลนั้นมีเจตนาสละสิทธิในที่ดินเฉพาะส่วนที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือปล่อยให้เป็นที่ยรกร้างว่างเปล่าโดยอธิบดีกรมที่ดินมีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาล และศาลได้เพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ให้ที่ดินนั้นตกเป็นของรัฐ

การได้มาซึ่งที่ดินหรือการทํานิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน

การได้มาซึ่งที่ดินหรือการทํานิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน จะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่จึงจะสมบูรณ์

ที่ดินที่มีโฉนด ให้ไปจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงานที่ดิน ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา

ที่ดินที่มีหนังสือสำคัญชนิดอื่นที่ไม่ใช่โฉนดให้ไปจดทะเบียนที่นายอำเภอหรือปลัดอำเภอทะเบียนที่นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้ากิ่งอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอ หรือที่ว่าการกิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี

คนต่างด้าวจะถือสิทธิในที่ดินไม่ได้

คนต่างด้าว หมายถึง บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย อันได้แก่บุคคลธรรมดาที่มิใช่คนไทย ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

บุคคลต่างด้าวจะถือสิทธิในที่ดินในประเทศไทยได้ต่อเมื่อ

๑. มีสนธิสัญญากับประเทศไทย แต่ปัจจุบันประเทศไทยได้บอกเลิกสัญญาเกี่ยวกับการถือที่ดินกับทุกประเทศแล้วคนต่างด้าวจึงไม่มีสิทธิถือที่ดินในประเทศไทยโดยอาศัยสนธิสัญญา

ได้อีกต่อไป

๒. มีที่ดินอยู่ก่อนใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน

๓. ได้ที่ดินมาในฐานะทายาทโดยธรรมหลังวันใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน

กฎหมายไม่ได้ห้ามขาดว่าคนต่างด้าวที่ประสงค์จะได้ที่ดินจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยผ่านอธิบดีกรมที่ดิน

การขอรับมรดกที่ดิน

(๑) ผู้มีสิทธิรับมรดกทุกคนต้องไปติดต่อที่สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสาขา

(๒) ต้องนำโฉนดที่ดินที่จะขอรับมรดกไปด้วย

(๓) ต้องนำใบมรณบัตรของเจ้ามรดกไป

(๔) ถ้ามีพินัยกรรมต้องเอาไปแสดงด้วย

(๕) ถ้ามีการสละมรดกต้องนำหลักฐานการสละมรดกไปด้วย

(๖) เมื่อได้ยื่นคำขอแล้ว เจ้าพนักงานที่ดินจะสอบสวนเครือข่ายแล้วทำการประกาศ

(๗) การประกาศ มีกำหนด ๖๐ วัน เจ้าพนักงานที่ดินจะแจ้งไปยังอำเภอเพื่อปิดประกาศ

ที่อำเภอที่บ้านกำนันและที่ดิน

(๘) ในกรณีทายาทบางคนมาขอจดทะเบียนรับมรดกทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว ให้ส่งประกาศให้กับทายาททุกคนทราบและผู้ขอต้องนำทายาททุกคนมาให้ถ้อยคำยินยอม หรือ นำหลักฐานการไม่รับมรดกของทายาทมาแสดงต่อเจ้าพนักงานที่ดินภายในกำหนดเวลาที่ประกาศ ถ้าผู้ขอไม่สามารถนำทายาทมาแสดงได้ภายในกำหนดเวลา เจ้าพนักงานที่ดินจะยกคำขอรับมรดก

ความรู้เกี่ยวกับทะเบียนอาวุธปืน

อาวุธปืน หมายถึงอาวุธทุกชนิดซึ่งใช้เครื่องส่งกระสุนโดยวิธีระเบิดหรืออัดลม หรือเครื่องกลไกอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งต้องอาศัยอำนาจของพลังงานหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของอาวุธปืนนั้น ๆ

ผู้ประสงค์มีอาวุธปืนเพื่อใช้หรือไว้เพื่อเก็บให้ยื่นคำร้องขอตามแบบ ป. ๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่

● กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้บังคับการกองทะเบียนกรมตำรวจ

● จังหวัดอื่น ๆ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นนายทะเบียนท้องที่จังหวัด

นายอำเภอเป็นนายทะเบียนท้องที่ประจำอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่ง
อำเภอเป็นนายทะเบียนท้องถื่นประจำกิ่งอำเภอ

อาวุธปืนที่จะอนุญาตให้มีไว้ในครอบครอง

๑. มีไว้เพื่อใช้ได้แก่เป็นสันหรือยาวขออนุญาตมีไว้เพื่อป้องกันตัวหรือทรัพย์สิน หรือใน
กีฬายิงสัตว์

๒. มีไว้เพื่อเก็บ ได้แก่ อาวุธปืนที่ชำรุดใช้การไม่ได้ หรืออาวุธปืนที่ได้มาจากการแข่งขัน
ยิงปืนของทางราชการ อาวุธปืนประเภทนี้ห้ามใช้ยิงหรือมีกระสุน

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาต มีหลายประการที่สำคัญเช่น

๑. เป็นหัวหน้าครอบครัว

๒. มีทรัพย์สินที่ต้องดูแลรักษาไม่ต่ำกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

๓. ตั้งบ้านเรือนอยู่ในที่ปลอดภัยอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินได้ง่าย

๔. มีความประพฤติเรียบร้อย

๕. ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า ๖ เดือน

ฯลฯ

การยื่นเรื่องขออนุญาต

การยื่นเรื่องขออนุญาตมีและใช้อาวุธปืนมีวิธีการและปฏิบัติดังนี้

๑. ยื่นคำร้องขอตามแบบพิมพ์ ป. ๑ พร้อมด้วยหลักฐาน คือ สำเนาทะเบียนบ้านและ
บัตรประจำตัวประชาชน

๒. ต้องนำกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือบุคคลอื่นที่เชื่อถือได้ไปให้คำรับรองเกี่ยวกับความ
ประพฤติและหลักฐานของผู้ขออนุญาตด้วย

๓. เมื่อเจ้าหน้าที่ได้รับคำร้องแล้วจะตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลัก
ฐานเกี่ยวกับภูมิลำเนาอยู่ในท้องถื่นที่เกิน ๖ เดือนหรือไม่ ถ้าเห็นถูกต้อง ก็จะดำเนินการสอบ
สวนบันทึกถ้อยคำไว้เป็นหลักฐานประกอบการพิจารณาต่อไป

๔. ในการพิจารณาอนุญาตเป็นอำนาจของนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้า
ประจำกิ่งอำเภอนายอำเภออนุญาตแล้วจะออกใบอนุญาตให้ชื่อตามแบบที่เรียกว่า ป. ๓ ซึ่งมี
อายุ ๖ เดือน นับแต่วันที่ยื่น

๕. ผู้ซื้อจะต้องนำใบอนุญาตให้ชื่อคือ ใบ ป. ๓ ตอนที่ ๓ ไปแสดงต่อร้านจำหน่ายปืน
ที่ซื้อ และเมื่อซื้ออาวุธปืนได้แล้ว ต้องนำอาวุธปืนนั้นพร้อมด้วยใบสำคัญคู่มือประจำปืนที่นาย
ทะเบียนท้องที่ที่ร้านค้าออกไปให้ไปติดต่อขอรับอนุญาต ให้มีและใช้อาวุธปืนที่เรียกว่า ป. ๔

จากนายทะเบียนท้องที่ คือ นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอที่ออกใบอนุญาตให้ซื้อขายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ซื้อ

๖. ใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน ใบ ป. ๔ ใช้ได้ตลอดระยะเวลาที่เป็นเจ้าของอาวุธปืน การแจ้งอาวุธปืน เมื่อผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนย้ายภูมิลำเนาถิ่นที่อยู่ต้องแจ้งย้ายอาวุธปืนต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ย้ายไปถึงอีกด้วย

การรับมรดกอาวุธปืน เป็นหน้าที่ของทายาทหรือผู้ครอบครองอาวุธปืน จะต้องไปแจ้งการตายต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบการตายและยื่นคำร้องขอรับมรดกอาวุธนั้นต่อไป

การโอนอาวุธปืน หมายถึง การซื้อขาย หรือการให้โดยเสนหามีวิธีการปฏิบัติดังนี้

๑. ผู้ซื้อหรือผู้รับโอน เป็นผู้ยื่นคำร้องตามแบบ ป. ๑ ต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่นั้น ส่วนผู้ขายหรือผู้ให้จะมีภูมิลำเนาอยู่ต่างท้องที่ก็ได้

๒. เมื่อนายทะเบียนท้องที่พิจารณาว่าผู้ขออนุญาตซื้อหรือผู้ขอรับโอน มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และไม่ขัดข้อง ก็ส่งอนุญาตแล้วออกใบอนุญาต ป. ๓ ท่อนที่ ๓ ให้แก่ผู้ซื้อถือไปแสดงต่อนายทะเบียนอาวุธปืนเป็นของผู้ขาย

๓. เมื่อใบ ป. ๓ ท่อนที่ ๒ และท่อน ๓ มาบรรจบกันเป็นหน้าที่ของนายทะเบียนที่จะสลักหลังใบอนุญาต ป. ๔ เดิม ว่าได้โอนอาวุธปืนให้แก่ผู้รับแล้ว ลงชื่อผู้โอน นายทะเบียนพร้อมด้วย วัน เดือน ปี กำกับไว้ แล้วมอบใบอนุญาต ป. ๔ เดิม พร้อมด้วยอาวุธปืนให้แก่ผู้รับโอนนำไปแสดงต่อนายทะเบียนท้องที่ เพื่อขอรับใบอนุญาต ป. ๔ ฉบับใหม่ต่อไป

ใบอนุญาตสูญหายหรือชำรุดอ่านไม่ออก ให้ยื่นคำร้องขอรับใบแทนใบอนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ทราบเหตุนั้น ถ้านายทะเบียนเห็นว่ามิมีเหตุผลที่เชื่อถือได้ ก็จะออกใบแทนให้ถ้าใบอนุญาตที่สูญหายไปนั้นได้กลับคืน ให้ส่งใบแทนคืนแก่นายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันได้คืนให้ ถ้าใบอนุญาตที่สูญหายไปนั้นได้กลับคืน ให้ส่งใบแทนคืนแก่นายทะเบียนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันได้คืน

อาวุธปืนหายหรือถูกทำลาย ให้เจ้าของอาวุธปืนแจ้งเหตุพร้อมด้วยหลักฐานและส่งมอบใบอนุญาตต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ตนอยู่หรือนายทะเบียนท้องที่เกิดเหตุภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันทราบเหตุ

การขออนุญาตพกอาวุธปืน

ผู้ที่ประสงค์จะขออนุญาตพกพาอาวุธปืนติดตัวทั่วราชอาณาจักร ให้ยื่นเรื่องราวต่อนาย

ทะเบียนทองที่ ดังนี้

๑. ผู้บังคับการกองทะเบียนกรมตำรวจ สำหรับผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

๒. นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งฯ สำหรับผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดอื่น ๆ หรือถ้าจำเป็นจริง ๆ จะยื่นต่อนายทะเบียนทองที่ตามข้อ ๑ ก็ได้

คุณสมบัติของผู้ขออนุญาตพกพาอาวุธปืนติดตัว

๑. ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืนอยู่แล้ว

๒. ต้องเป็นบุคคลประเภทใดประเภทหนึ่งดังต่อไปนี้

๒.๑ เจ้าพนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่ควบคุมทรัพย์สินของรัฐบาลตามตำแหน่งหน้าที่ จำเป็นต้องมีอาวุธปืนติดตัวเพื่อป้องกันภัยอันตรายจากการประทุษร้าย

๒.๒ ข้าราชการเจ้าพนักงานหรือพนักงานองค์การรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่ในการปราบปรามหรือซึ่งการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นการฝ่าอันตรายหรือเขตทุรกันดาร

๒.๓ บุคคลซึ่งได้ทำประโยชน์อย่างมากให้แก่ทางราชการในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย

๒.๓ บุคคลซึ่งอธิบดีกรมตำรวจเห็นสมควรอนุญาต

ผู้มีอำนาจอนุมัติในการพกพาอาวุธปืนติดตัว

๑. อธิบดีกรมตำรวจ มีอำนาจอนุมัติทั่วราชอาณาจักร

๒. ผู้ว่าราชการจังหวัด มีอำนาจอนุมัติภายในเขตจังหวัด

ความผิดทางอาญาเกี่ยวกับการใช้เช็ค

นอกจากผู้ออกเช็คจะมีความรับผิดชอบทางแพ่งคือ ต้องใช้เงินตามเช็คให้แก่ผู้ทรงเช็คแล้ว ผู้ออกเช็คยังอาจมีความผิดทางอาญาตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๔๗๕ อีกด้วย ซึ่งความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษถึงจำคุก กล่าวคือ มีโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๒ เท่าของจำนวนเงินที่ระบุในเช็ค แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การออกเช็คในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้ถือเป็นความผิด

๑. ออกเช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตามเช็คเช่น ออกเช็คโดยเกลี้ยงเขียนลายมือชื่อให้ผิดเพี้ยนไปจากตัวอย่างที่ให้ไว้กับธนาคารในตอนเปิดบัญชี ธนาคารจึงปฏิเสธการจ่ายเงิน

๒. ออกเช็คโดยในขณะที่ออกไม่มีเงินอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ เช่น ออกเช็คโดย

ในขณะที่ออกนั้นบัญชีปิดแล้ว หรือไม่มีเงินอยู่ในบัญชีที่จะจ่ายเงินตามเช็คนั้นได้ ธนาคารจึงปฏิเสธการจ่ายเงิน

๓. ออกเช็คให้ใช้เงินมีจำนวนสูงกว่าจำนวนเงินที่มีอยู่ในบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ในขณะที่ออกเช็คนั้น เช่นออกเช็ค ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่มีเงินอยู่ในบัญชีเพียง ๑๐,๐๐๐ บาท เท่านั้น ธนาคารจึงปฏิเสธการจ่ายเงิน

๔. ถอนเงินทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนออกจากบัญชีอันจะพึงให้ใช้เงินได้ตามเช็คจนจำนวนเงินเหลือไม่เพียงพอที่จะใช้เงินตามเช็คนั้น เช่น ออกเช็คล่วงหน้า ๑๐๐,๐๐๐ บาท โดยขณะที่ออกมีเงินอยู่ในบัญชีพอจ่าย แต่ก่อนวันถึงกำหนดจ่ายเงิน ถอนเงินจนจำนวนเงินเหลือไม่พอจ่ายตามเช็คธนาคารจึงปฏิเสธการจ่ายเงิน

๕. आयัดเช็คโดยเจตนาทุจริต เช่น ออกเช็คชำระค่าสินค้าแล้วแจ้งอายัดเช็คนั้นต่อธนาคารโดยไม่มีเหตุที่จะอายัดได้ ธนาคารจึงปฏิเสธการจ่ายเงิน

เมื่อมีการออกเช็คอันถือเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ผู้ทรงเช็คจะต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน

การแจ้งความร้องทุกข์นั้นจะต้องเป็นการแจ้งความเพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้ออกเช็ค มิใช่แจ้งความไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น การแจ้งความไว้เป็นหลักฐานไม่ถือเป็นการแจ้งความร้องทุกข์และการแจ้งความร้องทุกข์ดังกล่าวจะต้องแจ้งต่อสถานีตำรวจแห่งท้องที่ซึ่งธนาคารตามเช็คตั้งอยู่

อย่างไรก็ดี หากผู้ทรงเช็คไม่ยากให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีให้ ก็มีสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลเองได้ โดยยื่นฟ้องต่อศาลภายใน ๓ เดือนนับแต่วันที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินแต่ถ้ามีการแจ้งความร้องทุกข์โดยถูกต้อง ก็มีสิทธิฟ้องภายใน ๕ ปี นับแต่วันที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินได้

การฟ้องคดีต่อศาลนั้นจะต้องฟ้องต่อศาลที่ธนาคารซึ่งปฏิเสธการจ่ายเงินนั้นตั้งอยู่ในเขตเช่นกัน

การออกเช็คในกรณีต่อไปนี้ไม่ถือเป็นความผิด

๑. ออกเช็คโดยไม่ได้ลงวันที่สั่งจ่าย เช่น ก.ยืมเงิน ข. ๑๐๐,๐๐๐ บาท สัญญาจะใช้คืนภายใน ๑ เดือน แล้ว ก. ออกเช็คฉบับหนึ่งให้ ข. แต่ไม่ได้ลงวันที่สั่งจ่ายในเช็ค เพราะมีข้อตกลงกันว่าไม่ให้นำเช็คไปขึ้นเงินที่ธนาคาร เมื่อถึงกำหนดใช้คืนเงินที่ยืม ให้ ข. นำเช็คมาคืนให้ ก. แล้ว ก. จะใช้เงินสดให้ ต่อมาเมื่อถึงกำหนดใช้คืนเงินที่ยืม ก. ไม่ใช้เงินให้ ข. ข. จึงลงวันที่

สั่งจ่ายในเช็คแล้วนำไปเบิกจากธนาคาร แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน เพราะบัญชีปิดแล้ว ดังนี้ ก. ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ถ้า ข. พ้องศาล ศาลต้องยกฟ้อง กรณีนี้ ข. คงมีสิทธิฟ้อง ก. ทางแพ่งเรียกร้องให้ชำระเงินที่ยืมไปได้เท่านั้น จะเอา ก. ติดคุกไม่ได้

๒. ออกเช็คในการเล่นแชร์เปียฮวย เช่น ก. ได้ตั้งวงแชร์ขึ้นมาวงหนึ่งมีโต๊ะ ๑๐,๐๐๐ บาท วงแรกไม่มีการประมูล โดยลูกวงจะต้องมอบเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท ให้ ก. แล้ว ก. ออกเช็คไม่ลงวันที่สั่งจ่ายให้ลูกวงคนละหนึ่งฉบับ วงใดที่ลูกวงคนใดประมูลได้ลูกวงคนนั้นก็ยังมีสิทธิรอกวันที่ลงในเช็คที่หัวหน้าวงมอบให้นั้นแล้วนำไปขึ้นเงิน ดังนี้ ถ้าลูกวงขึ้นเงินแล้วแต่เช็คแต่ง ลูกวงคนนั้นก็เอา ก. ซึ่งเป็นหัวหน้าวงและเป็นผู้ออกเช็คติดคุกไม่ได้ เพราะการออกเช็คในกรณีเช่นนี้ไม่เป็นความผิดพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ลูกวงได้แต่ฟ้องเรียกร้องเงินทางแพ่งจากหัวหน้าวงเท่านั้น

๓. ออกเช็คชำระหนี้การพนัน เช่น ก. เล่นการพนัน กับ ข. แล้ว ก. แพ้ ก. จึงออกเช็คจ่ายเงินให้ ข. ข. นำไปขึ้นเงินแต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ข. จึงดำเนินคดีกับ ก. ดังนี้ ก. ย่อมไม่มีความผิด เพราะการพนันไม่ก่อให้เกิดหนี้ตามกฎหมาย เช็คที่ ก. ออกให้ ข. จึงไม่มีมูลหนี้ที่จะฟ้องเรียกร้องกันได้

๔. आयัดเช็คโดยสุจริต เช่น ก. ซื้อสินค้าจาก ข. โดยจ่ายเช็คล่วงหน้าให้ ข. แต่ ข. ไม่ส่งสินค้าให้ ก. หรือส่งแล้วแต่ไม่ถูกต้องตามสัญญา ก. จึงอายัดเช็คไว้ ดังนี้ ก. ย่อมไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ เพราะไม่ใช่ว่าการอายัดเช็คโดยเจตนาทุจริต แต่เป็นการอายัดเช็คโดยเจตนาสุจริต

๕. ออกเช็คเป็นหลักฐานการรับเงิน เช่น ก. เป็นนายทุนเงินกู้ แต่ไม่กล้าออกหน้าเอง จึงให้ ข. ออกหน้าแทน เมื่อ ข. รับเงินจาก ก. ไปให้คนอื่นกู้ ก. จะให้ ข. ออกเช็คเป็นหลักฐานว่า ข. ได้รับเงินไปจาก ก. แล้ว ดังนี้แม้ต่อมา ข. จะไม่นำเงินที่ลูกค้ากู้และชำระให้แล้วมาชำระให้ ก. แล้ว ก. นำเช็คที่ ข. ออกให้ไปขึ้นเงิน แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ข. ก็ไม่มีความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ กรณีนี้ ก. ได้แต่เรียกร้องเงินที่ ข. รับชำระมาจากลูกค้าเท่านั้น

๖. ผู้ทรงเช็คหาเช็คมาให้เขียนสั่งจ่าย เช่น ก. กู้เงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แล้ว ข. ขอให้ ก. ออกเช็คให้แต่ ก. ไม่มีเช็ค ข. จึงหาเช็คของคนอื่นมาให้ ก. เขียนกรอกข้อความลงในเช็ค ต่อมา ก. ไม่ชำระหนี้เงินที่กู้ไป ข. จึงนำเช็คไปเรียกเก็บเงิน แต่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน ดังนี้ ข.

จะเอาผิด ก. ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ ไม่ได้

ปัจจุบันมีคดีเช็คขึ้นสู่ศาลเป็นจำนวนมากถ้าหากประชาชนรู้ว่าออกเช็คอย่างไรจึงจะไม่เป็นความผิด ไม่ต้องติดคุก หรือออกเช็คอย่างไร จึงจะเป็นความผิดและต้องติดคุก คดีเช็คที่จะขึ้นสู่ศาลก็คงจะลดน้อยถอยลงได้ เพราะเมื่อทราบแล้วหากเป็นฝ่ายผู้ออกเช็คเมื่อเห็นว่าการออกเช็คของตนเป็นความผิดก็คงจะชวนขวยหาเงินมาใช้ให้ผู้ทรงเช็ค เพื่อจะได้ไม่ต้องถูกดำเนินคดี ส่วนในกรณีของผู้ทรงเช็คหรือผู้เสียหาย เมื่อเห็นว่าการออกเช็คของผู้ออกเช็คไม่เป็นความผิด ก็คงจะไม่นำคดีมาฟ้องร้องต่อศาล เพราะฟ้องแล้วศาลยกฟ้องไม่ก่อให้เกิดประโยชน์อันใด เสียทั้งเงินทองและเวลา

ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ตำรวจ
(www.library.coj.go.th)

ขอขอบคุณ

ผู้สนับสนุนในการสร้างอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)

๑. บริษัทกาญจนบุรีทำไม้ จำกัด
๒. นายถนอม หงษ์สุตา
๓. สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต ๗
๔. บริษัทไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด
๕. บริษัทน้ำตาลวังขนาย จำกัด
๖. บริษัทประจวบอุตสาหกรรม จำกัด
๗. บริษัทน้ำตาลท่ามะกา จำกัด
๘. บริษัทไทยอุตสาหกรรมน้ำตาล จำกัด
๙. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรเกษตร จำกัด
๑๐. บริษัทน้ำตาลนิวกองไทย จำกัด
๑๑. บริษัทน้ำตาลไทยกาญจนบุรี จำกัด
๑๒. บริษัทไทยเพิ่มพูนอุตสาหกรรม จำกัด
๑๓. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลกาญจนบุรี จำกัด
๑๔. บริษัทเกษตรไทย จำกัด
๑๕. บริษัทน้ำตาลเกษตรผล จำกัด
๑๖. สำนักงานชลประทานที่ ๑๐
๑๗. แขวงทางกาญจนบุรี
๑๘. นายรัตน์ กาญจนภิญโญ
๑๙. นายสุนทร รัศมีฤกษ์เศรษฐ์
๒๐. ชมรมทนายความจังหวัดกาญจนบุรี
๒๑. นายสินชัย สารศาลิน
๒๒. นายสุเทพ อ่อนสัด
๒๓. คุณศรีซังคล์ ยะมะรัต



ขอขอบคุณ

ผู้สนับสนุนในการสร้างอาคารศาลจังหวัดกาญจนบุรี (ทองผาภูมิ)

- 
๒๔. คุณแน่นน้อย ภักดีเกษม
 ๒๕. คุณกมล สว่างสุริยกุล
 ๒๖. คุณสมใจ มาโนช
 ๒๗. คุณศิริชัย มาโนช
 ๒๘. คุณล้น ศรีวิเชียร
 ๒๙. คุณเผย รวมยอด
 ๓๐. คุณหญิงฟ้า พิสมรภูษันธ์
 ๓๑. คุณจิม สิ้นเกื้อกุลชัย
 ๓๒. คุณวิภาดา ถนอมวงษ์
 ๓๓. คุณรังสรรค์ รังสฤษฏ์วิศรี
 ๓๔. คุณพิพัฒน์ ระพิทยพันธ์
 ๓๕. ธนาคารกรุงไทย จำกัด สาขาทองผาภูมิ
 ๓๖. คุณธงชัย สมบูรณ์
 ๓๗. คุณยุกซื่อ แซ่ไข่
 ๓๘. คุณบุญส่ง พงษ์กังสนานนท์
 ๓๙. คุณสวน บุญยงค์
 ๔๐. คุณสิน ปิ่นประภากร
 ๔๑. คุณอภิธา รักษากุล
 ๔๒. คุณจิตติมา พันธุ์พีช
 ๔๓. คุณสาคร-พัชรี โล่สุวรรณ
 ๔๔. คุณจินดา-เปรม โพธิ์ทอง
 ๔๕. นายวินิจ ไรจนวงศ์
 ๔๖. เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี

ขอขอบคุณ

ผู้ให้การสนับสนุนในการจัดทำหนังสือ

- 
๑. สมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต ๗
 ๒. บริษัทไทยรุ่งเรืองอุตสาหกรรม จำกัด
 ๓. บริษัทน้ำตาลวังขนาย จำกัด
 ๔. บริษัทประจวบอุตสาหกรรม จำกัด
 ๕. บริษัทน้ำตาลท่ามะกา จำกัด
 ๖. บริษัทไทยอุตสาหกรรมน้ำตาล จำกัด
 ๗. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลมิตรเกษตร จำกัด
 ๘. บริษัทน้ำตาลนิวกุญชรไทย จำกัด
 ๙. บริษัทน้ำตาลไทยกาญจนบุรี จำกัด
 ๑๐. บริษัทไทยเพิ่มพูนอุตสาหกรรม จำกัด
 ๑๑. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลกาญจนบุรี จำกัด
 ๑๒. บริษัทเกษตรไทย จำกัด
 ๑๓. บริษัทน้ำตาลเกษตรผล จำกัด
 ๑๔. ชมรมนายควมจังหวัดกาญจนบุรี
 ๑๕. คุณวินิจ ไรจนวงศ์
 ๑๖. ชมรมธนาคารอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
 ๑๗. ชมรมธนาคารอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 ๑๘. บริษัทกาญจนบุรีทัวร์ จำกัด

